

Робърт ван Хюлик

ДЪЖДОВЕН ДРАКОН

К
У
Л
А
Д
С
К
И
З
А
Г
А
Д
К
И

РОБЕРТ ВАН ХЮЛИК ДЪЖДОВЕН ДРАКОН

Превод: Явор Въжаров

chitanka.info

ПЕТ СИМВОЛИЧНИ СПИРАЛИ

ПРЕЗ 663 Г. ОТ Н.Е. СЪДИЯТА ДИ ЕДВА ОТ СЕДМИЦА Е ЗАЕЛ ПЪРВИЯ СИ ОФИЦИАЛЕН ПОСТ НА МАГИСТРАТ В БЪНЛАЙ — ОТДАЛЕЧЕН ОТ СТОЛИЦАТА ОКРЪГ В СЕВЕРОИЗТОЧНИЯ КРАЙ НА КИТАЙСКАТА ИМПЕРИЯ. НЕПОСРЕДСТВЕНО СЛЕД ПРИСТИГАНЕТО МУ СЕ НАЛАГА ДА РАЗСЛЕДВА ТРИ ЗАГАДЪЧНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОПИСАНИ В „ЗЛАТНОТО БОЖЕСТВО“. ПАК ТАМ СЕ СПОМЕНАВА ЗА ПРОЦЪФТЯВАЩАТА КОРАБОСТРОИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ В БЪНЛАЙ И ЗА ГОСПОДИН ЙЕ БЪН, БОГАТ КОРАБОПРИТЕЖАТЕЛ. НАСТОЯЩИЯТ РАЗКАЗ ЗАПОЧВА СЪС СЦЕНА В ЛИЧНИЯ КАБИНЕТ НА СЪДИЯТА, КЪДЕТО ТОЙ Е ПОКАНИЛ НА РАЗГОВОР ЙЕ БЪН И ОЩЕ ДВАМА ВИДНИ ГРАЖДАНИ НА БЪНЛАЙ. ЧЕТИРИМАТА ТОКУ-ЩО СА ПРИВЪРШИЛИ ОБСТОЙНИТЕ РАЗИСКВАНИЯ ВЪРХУ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО НА СЪДИЯТА КОРАБОСТРОИТЕЛНАТА ИНДУСТРИЯ ДА БЪДЕ ПОСТАВЕНА ПОД ДЪРЖАВЕН КОНТРОЛ.

— Е, господа — каза съдията с доволна усмивка, — мисля, че се споразумяхме.

Съвещанието в личния му кабинет бе започнало към два часа, а сега минаваше пет. Но според съдията времето бе добре оползотворено.

— Условията, които решихме да наложим, ще удовлетворят, струва ми се, всички заинтересовани страни — с отмерен глас каза господин Хо.

Беше спретнато облечен мъж на средна възраст, бивш секретар в Министерството на правосъдието. Той погледна към седналия вдясно от него Хуа Мин, заможен корабоприитежател, и добави:

— Съгласете се, господин Хуа, че нашият проект представлява безпристрастно и уравновесено разрешаване на разногласията между вас и многоуважаемия ни колега господин Йе Бън.

Хуа Мин направи кисела физиономия.

— Харесва ми думата уравновесено — сухо изрече той. — Но като търговец бих предпочел думата изгодно. Ако ми беше дадено право на свободна конкуренция с моя приятел господин Йе, резултатите едва ли биха били точно уравновесени... По-скоро щяха да са много изгодни... за мен!

— Корабостроенето е свързано с безопасността на нашето крайбрежие — решително заяви съдията. — Правителството на императора не разрешава частен монопол върху него. Прекарахме

целия следобед в обсъждане на този въпрос и най-сетне, благодарение и на компетентната намеса на господин Хо, съставихме този документ, посочващ ясно правилата, които ще трябва да спазват всички корабоприитежатели. Очаквам и от вас двамата да се придържате към тях.

Господин Йе Бън кимна замислено. Съдията харесваше този ловък, но честен търговец. А за Хуа Мин бе чувал, че често се забърква в разни тъмни сделки и истории с жени. Ди даде знак на прислужника да напълни отново чашите с чай, после се облегна в креслото си. Изтичаше един зноен ден, най-сетне се долавяше прохладният бриз, с който в малкия кабинет нахлу ароматът на цъфналата под прозореца магнолия. Господин Йе остави чашата си и погледна подканящо Хо и Хуа Мин. Беше време да си вървят. Внезапно вратата се отвори и влезе сержант Хун, старият доверен съветник на съдията Ди. Той пристъпи към писалището и каза:

— Отвън ви чака човек със спешно съобщение, ваше превъзходителство!

Съдията долови многозначителния му поглед.

— Извинете ме за момент — каза той на тримата си гости, после стана и излезе със сержанта.

Щом се озоваха в коридора, Хун докладва с тих глас:

— Дошъл е домоуправителят на господин Хо. Трябва да каже на господаря си, че госпожа Хо се е самоубила.

— Всемогъщи небеса! — възкликна съдията. — Кажи му да почака. По-добре аз да съобщя на господин Хо ужасната новина. Как го е направила?

— Обесила се е, господарю. В градинския павилион по време на следобедната почивка. Домоуправителят дотичал незабавно.

— Съжалявам за господин Хо! Този мъж ми харесва. Малко е суховат, но е много добросъвестен. И добре познава законите — съдията поклати тъжно глава и отново влезе в кабинета си. Седна зад писалището и заговори бавно, обърнат към господин Хо: — Вашият домоуправител, господин Хо, е пристигнал със скръбна вест. Госпожа Хо...

Хо стисна страничните облегалки на стола си.

— Жена ми!?

— Както изглежда, се е самоубила, господин Хо. Хо се надигна, после се отпусна обратно на стола.

След малко каза с беззвучен глас:

— Значи е станало тъкмо онова, от което се страхувах. Тя... тя беше толкова потисната през последните седмици — той прокара ръка пред очите си, после попита: — Как... как го е направила, ваше превъзходителство?

— Според домоуправителя ви се е обесила. Той ви чака, за да ви отведе у дома, господин Хо. Веднага ще изпратя регистратора на смъртните случаи да състави акт. Вие, разбира се, ще искате възможно най-бързо да се приключи с формалностите.

Господин Хо като че ли не го чу.

— Умряла е! — прошепна той. — Само няколко часа след като я оставих! Какво ще правя сега?

— Ние, естествено, ще ви помогнем във всяко отношение, господин Хо — окуражително се обади Хуа Мин.

После изрази съболезнованията си, след него и Йе Бън. Хо сякаш не ги чуваше. Взираше се в пространството с изопнато лице. Изведнъж насочи поглед към съдията и след известно колебание каза:

— Трябва ми време, ваше превъзходителство, малко време, за да... Не искам да злоупотребявам с любезността ви, но... дали негово превъзходителство не би могъл да възложи на някой да се погрижи вместо мен за формалностите? Не искам да се прибирам у дома преди... преди аутопсията и след като мъртвото тяло вече е... — той се задави и млъкна, гледайки умолително съдията.

— Разбира се, господин Хо! — бързо отговори Ди. — Вие останете тук и си налейте още чай. Аз лично ще отида в дома ви заедно с регистратора на смъртните случаи. Ще се приготви временен ковчег. Поне това мога да направя. Вие винаги сте ми помагали с ценните си съвети, ето че и днес отново си пожертвахте следобедна услуга на съдилището. Не, господин Хо, настоявам! Господа, вие двамата се погрижете за нашия приятел. Ще се върна след около половин час.

На двора чакаха сержант Хун и нисък закръглен човек с черна козя брадичка. Хун го представи като домоуправител на господин Хо. Съдията каза:

— Вече уведомих господин Хо. Вие можете да си вървите. Скоро ще дойда и аз — после се обърна към Хун и добави: — А ти, сержант, най-добре иди в канцеларията и разпреди служебната поща. Ще я прегледаме заедно, като се върна. Къде са двамата ми помощници?

— Ма Жун и Цяо Тай са в главния двор, господарю. Имат строева подготовка със стражниците.

— Добре. Трябва ми само началникът с двама души, за да идем до дома на господин Хо. Те ще поставят мъртвото тяло във временен ковчег. Кажете на Ма Жун и Цяо Тай, че могат да си починат, когато привършат със занаята. Тази вечер няма да ми трябват. Повикай регистратора и нареди да приготвят служебната носилка.

В малкия преден двор на скромния дом на господин Хо ги очакваше дребният закръглен домоуправител. До вратарската къщичка се суетяха две прислужнички със зачервени очи. Началникът на стражата помогна на съдията да слезе от носилката. Ди му нареди да чака в двора с двамата си подчинени, после каза на домоуправителя да го отведе заедно с регистратора в павилиона.

Дребният човечец ги поведе под навеса, опасал къщата, към просторна градина между високи стени. После се спуснаха сред разцъфналите храсти по грижливо поддържана пътека до най-отдалечения кът на градината. Там под сянката на два високи дъба се гущеше осмоъгълен павилион, стъпил на кръгла тухлена основа. Заостреният зелен покрив бе увенчан с позлатено кълбо; сложни орнаменти, лакирани в червено, покриваха дървените колони и рамките на прозорците. Съдията изкачи четирите мраморни стъпала и отвори вратата. Във високото тясно помещение бе горещо. Тежка миризма на чуждоземно благовоние изпълваше застоялия въздух. Погледът на съдията веднага се спря на бамбуковата кушетка до стената вдясно. Там бе простряна неподвижна женска фигура с обърнато към стената лице. Съдията можеше да види само разпилените върху раменете гъсти кичури коса. Жената бе облечена в лятна бяла копринена роба, от която се показваха малките й нозе в бели сатенени пантофки. Ди се обърна към регистратора на смъртните случаи:

— Вие започнете огледа на тялото, аз ще съставя смъртния акт — а на домоуправителя каза: — Отвори прозорците, много е задушно!

Съдията извади от ръкава си служебна бланка и я постави на масичката до вратата. После бавно огледа помещението. На богато резбованата маса от палисандрово дърво в средата се мъдреше поднос с две чаени чаши. Квадратната кана за чай бе съборена, чучурът ѝ лежеше върху някаква плоска месингова кутия. До кутията се виждаше скъсан копринен шнур. До масата имаше два стола с високи облегалки. Две лавици от пъстър бамбук между прозорците допълваха обзавеждането. По лавиците бяха наредени книги и тук-там — дребни антики. Горната половина на стените беше осеяна с дъсчици с изписани цитати от известни стихове. Всичко бе подредено с изискан вкус и внушаваше спокойствие.

След като отвори и последния прозорец, домоуправителят пристъпи към съдията и посочи масивните червени греди от лакирано дърво, които се кръстосваха под сводестия таван. От едната висеше червен шнур с разръфан прекъснат край.

— Намерихме я да виси там, ваше превъзходителство... Двамата бяхме, с личната ѝ прислужничка.

Съдията поклати глава.

— Тази сутрин госпожа Хо изглеждаше ли в по-особено настроение?

— О, не, ваше превъзходителство, по време на обедния ориз беше много весела. Но когато при господаря дойде господин Хуа Мин, тя...

— Хуа Мин ли? Защо е идвал тук? Той трябваше да се срещне с господин Хо в моя кабинет към два часа!

Домоуправителят очевидно се смути. След известно колебание каза:

— Докато поднасях чай на двамата господа в приемния салон, без да искам, чух какво си говорят. Подразбрах, че господин Хуа настоява по време на съвещанието моят господар да ви убеди да решите нещо, от което ще има изгода. Той дори предложи на господаря ми значително... хм, възнаграждение. Разбира се, господин Хо възмутено отказа.

Приблужи се регистраторът:

— Искам да покажа на негово превъзходителство нещо доста странно — каза той.

Изглеждаше разтревожен и съдията побърза да нареди на домоуправителя:

— Доведи личната прислужничка на госпожа Хо!

После се приближи до кушетката. Регистраторът бе обърнал главата на покойницата. Лицето ѝ бе силно разкривено, но си личеше, че е била красавица. Съдията определи възрастта ѝ на около трийсет години. Регистраторът отметна косите ѝ настрана и показва на съдията следа от тежка контузия над лявото слепоочие.

— Това е едното, което ме смущава, ваше превъзходителство — бавно каза той. — Другото е, че смъртта наистина е била предизвикана от задушаване, но нито един от шийните прешлени не е разместен. Измерих дължината на шнура, висящ от оная греда горе, на парчето с примката, което е върху масата, и на самата жена. Горе-долу е ясно как е могла да направи всичко. Стъпила е на оня стол, от там — на масата. Преметнала е шнура през гредата, вързала е единия му край на плъзгащ се възел и го е затегнала. После е направила примка на другия край, нахлузила я е около врата си и е скочила от масата, при което е съборила каната. Докато е висяла там, краката ѝ почти са докосвали пода. Примката я е задушила постепенно, вратът ѝ не се е счупил. Питам се защо не е сложила върху масата другия стол, та да скочи от него. Такъв скок е щял да счупи шийните ѝ прешлени и би довел до моментална смърт. Ако този факт се свърже с контузията над слепоочието... — той замълча и многозначително погледна съдията.

— Имате право — Ди взе официалната бланка и я пхна в ръкава си. Кога ли щеше да е в състояние да я попълни! Въздъхна и попита: — А какво ще кажете за часа на смъртта?

— Трудно е да се определи, ваше превъзходителство. Тялото е още топло, крайниците не са започнали да се вкочаняват... Но при това горещо време и в затворено помещение...

Съдията поклати разсеяно глава. Стоеше, вторачен в месинговата кутия. Беше с петоъгълна форма с изпъкнали страни, диаметърът ѝ беше около една стъпка, а височината — около един инч. На капака ѝ имаше процеп с формата на пет свързани спирали. През процепа се виждаше кафяв прах, изпълнил догоре кутията. Регистраторът проследи погледа на съдията.

— Това е часовник кадилница — обясни той.

— А, да, наистина. Петте спирали върху капака символизират петте елемента на живота. Всеки елемент е представен от една спирала. Ако се запали благовонието в началото на процепа, то ще гори бавно като фитил по протежението му. Погледнете, чаят, който се е разлял от чучура на каната, е овлажнил третата спирала и е угасил благовонието някъде по средата на цялата фигура. Ако можем да разберем кога точно е била запалена кадилницата и колко време е било необходимо, за да стигне огънят до средата на третата спирала, ще можем доста точно да установим времето на самоубийството. Или по-скоро на...

КАДИЛНИЦАТА ЧАСОВНИК

Съдията прекъсна фразата си, защото в този момент влезе домоуправителят, придружен от висока, около петдесетгодишна жена в спретната кафява роба. Едрото ѝ лице бе подпухнало от плач. Щом видя неподвижната фигура на кушетката, тя се разтресе в ридания.

— Откога тази жена е на служба при госпожа Хо? — обърна се съдията към домоуправителя.

— Повече от двайсет години, ваше превъзходителство. Служила е в семейството на госпожа Хо още когато тя е била госпожица, и

пристигна с нея тук преди три години, когато господарката се омъжи за господин Хо. Не е кой знае колко умна, но е добросъвестна. Господарката беше много привързана към нея.

Съдията се обърна към прислужничката:

— Хайде, успокой се! Очевидно не си на себе си, но ако отговориш бързо на въпросите ми, ще можем да поставим по-скоро тялото в ковчег, както е редът. Кажи ми познаваш ли този часовник кадилница?

Жената обърса лицето си с ръкав и отговори с равен глас:

— Разбира се, ваше превъзходителство. Той гори точно пет часа, като всяка спирала изгаря за един час. Тъкмо се канех да изляза, когато господарката се оплака от застоялия въздух тук и аз запалих благовонието.

— Колко беше часът?

— Наближаваше два, ваше превъзходителство.

— Тогава ли за последен път видя господарката си жива?

— Да, ваше превъзходителство. Докато господарят разговаряше с господин Хуа в приемния салон на къщата, аз доведох господарката тук. Скоро след това дойде и господарят, за да провери дали госпожата се е настанила удобно за следобедната дрямка. Тя ми нареди да наля две чаши чай, после каза, че няма да има нужда от мен до пет часа и че ще е най-добре и аз да подремна. Винаги беше толкова внимателна! Върнах се в къщата и казах на домоуправителя да приготви за съвещанието в съдилището новата сива роба на господаря. Тогава пристигна и господарят. След като домоуправителят му помогна да се преоблече, той ми каза да доведе господин Хуа. Двамата излязоха заедно.

— А къде е бил междувременно господин Хуа?

— Заварих го в градината, ваше превъзходителство, любуваше се на цветята.

— Точно така беше — намеси се домоуправителят. — След разговора в приемния салон, за който преди малко казах на негово превъзходителство, господарят помоли господин Хуа да го извини за момент. Трябвало да каже довиждане на госпожа Хо в павилиона и да се преоблече. Изглежда, на господин Хуа му е доскучало сам в приемния салон и е излязъл да разгледа градината.

— Ясно. А сега кажи кой пръв откри тялото: ти или тази жена.

— Аз, ваше превъзходителство — обади се прислужничката. — Дойдох тук малко преди пет часа и... и я видях да виси там, на гредата. Хукнах навън и извиках домоуправителя.

— Веднага се качих на стола — поде домоуправителят — и прерязах шнура, а в това време тя придържеше господарката. Разхлабих примката и двамата пренесохме тялото на кушетката. Сърцето ѝ не биеше, а и тя не дишаше. Веднага се заехме да я разтриваме, но беше късно. И аз побързах да изтичам до съдилището, за да кажа на господаря. Ако я бяхме намерили по-рано...

— Направили сте, каквото сте могли. Сега да видим... Каза, че по време на обедния ориз госпожа Хо е била в добро настроение... до пристигането на господин Хуа, така ли?

— Да, ваше превъзходителство. Когато съобщих за пристигането на господин Хуа, господарката пребледня и бързо се оттегли в страничната стая. Видях, че тя...

— Така ти се е сторило! — троснато го прекъсна прислужничката. — Аз я придружих от страничната стая до павилиона и не забелязах да е разстроена!

Домоуправителят се готвеше да ѝ се сопне на свой ред, но съдията вдигна ръка и му каза рязко:

— Иди във вратарската къщичка и разпитай пазача идвал ли е някой в дома, след като господарят ти и господин Хуа са излезли. Какви хора, защо и колко време са останали? По-живо!

Когато домоуправителят излезе, съдията Ди седна до масата. Поглади бавно бакенбардите си, мълчаливо вторачен в жената, която стоеше пред него със сведени очи. После проговори:

— Господарката ти е покойница. Твой дълг е да ни кажеш всичко, което може да ни помогне да открием лицето, пряко или косвено причинило смъртта ѝ. Говори! Защо пристигането на господин Хуа я разстрои?

Прислужничката хвърли уплашен поглед към съдията и отговори колебливо:

— Наистина не зная, ваше превъзходителство! Зная само, че през последните две седмици тя на два пъти ходи при господин Хуа, без господарят да знае. Исках да я придружа, но господин Фън каза... — жената замлъкна. Лицето ѝ поруменя и тя прехапа ядно устни.

— Кой е този господин Фън? — остро попита съдията. Тя остана замислена, две дълбоки бръчки прорязаха челото ѝ. После сви рамене и проговори:

— Е, и без това ще се разбере, а пък и те не са правили нищо лошо! Господин Фън е художник, ваше превъзходителство, много беден, а и болен. Живееше в една мизерна съборетина близо до нашата къща. Преди шест години бащата на моята господарка, пенсиониран префект, нае господин Фън да учи госпожицата да рисува цветя. Тогава тя беше само на двацет и две години, а той беше такъв красив младеж!... Не е чудно, че се влюбиха един в друг. Господин Фън е толкова добър, ваше превъзходителство, а баща му беше известен учен. Но загуби всичките си пари и...

— Това няма значение! Бяха ли любовници?

Прислужничката категорично тръсна глава и отговори бързо:

— Не, ваше превъзходителство! Господин Фън бе решил да помоли някого да разговаря със стария префект за тяхната женитба. Вярно, че тънеше в немотия, но пък беше от знатен род и имаше вероятност префектът да склони. Точно тогава обаче кашлицата на господин Фън се усили. Един лекар му съобщи, че има неизлечима болест на белите дробове и че ще умре млад... Господин Фън каза на господарката, че никога няма да може да се ожени за нея и че всичко е било само един кратък пролетен сън. Той щял да замине някъде далеч, много далеч... Но тя го помоли да не заминава. Каза му, че могат да си останат приятели и че иска да е близо до него, когато състоянието му се влоши.

— Продължиха ли да се срещат и след като господин Хо се ожени за господарката ти?

— Да, ваше превъзходителство. Тук в павилиона. Но само през деня и винаги в мое присъствие. Заклевам се, той не е докоснал дори и ръката ѝ, ваше превъзходителство.

— Господин Хо знаеше ли за тези посещения?

— Не, разбира се! Чакахме, докато господарят замине някъде за цял ден, тогава аз занасях на господин Фън бележка от госпожата и той влизаше през градинската врата, за да изпият по чаша чай тук в павилиона. Зная, че тези нередовни срещи бяха единственото нещо, което крепеше господин Фън през тези три години, откак господарката

ми се омъжи. А тя така се радваше на разговорите, които водеха! И аз винаги бях там...

— И сте посредничали за тези тайни срещи! — сурово извика съдията. — А може би и за убийството! Защото господарката ви не се е самоубила, тя е убита! В четири и половина...

— Но как господин Фън е могъл да има нещо общо с това, ваше превъзходителство? — завайка се прислужничката.

— Именно това се каня да изясня — мрачно каза съдията. После се обърна към регистратора на смъртните случаи: — Да идем във вратарската къщичка!

Началникът и двамата стражници седяха на една каменна скамейка в предния двор. Началникът скочи на крака, отдаде чест и попита:

— Да наредя ли да донесат временен ковчег, ваше превъзходителство?

— Не още — навъсено отсече съдията и отмина. Във вратарската къщичка дребният домоуправител ругаше един съсухрен старец в дълга синя роба. Двама носачи надничаха през прозореца, подслушваха и се кикотеха злорадо.

— Този човек разправя, че никой не е идвал в къщата, ваше превъзходителство — ядосано каза домоуправителят. — Но призна, дъртият глупак, че е спал между три и четири часа. Лентяй такъв!

Без да обръща внимание на думите му, съдията рязко попита:

— Познаваш ли художник на име Фън?

Слисаният домоуправител поклати отрицателно глава, но по-възрастният от носачите извика:

— Аз познавам господин Фън, ваше превъзходителство! Често си купува купичка юфка от лавката на баща ми, там зад ъгъла. Живее под наем на тавана над една бакалница зад онази къща. Преди около час го зърнах да се навърта наоколо, при вратата на градината.

Съдията Ди се обърна към регистратора на смъртните случаи:

— Кажете на този носач да ви заведе у господин Фън и го докарайте тук. В никакъв случай не му съобщавайте за смъртта на госпожа Хо! — после нареди на домоуправителя: — Заведи ме в приемната. Там ще разговарям с господин Фън.

Приемната стая се оказа неголяма, но простите мебели бяха от добро качество. Домоуправителят предложи на съдията удобно кресло до централната маса и му наля чаша чай, после се оттегли дискретно.

Докато отпиваше от чая, съдията Ди със задоволство си помисли, че вече е по дирите на убиеца. Надяваше се регистраторът да намери художника и разпитът да бъде проведен незабавно.

Регистраторът пристигна скоро, водейки висок и слаб трийсетинагодишен мъж. Младият човек носеше протъркана, но чиста роба, стегната с черен памучен пояс. Лицето му с къси черни мустачки изглеждаше доста представително. Няколко кичура коса се подаваха изпод овехтялата черна шапка. Съдията забеляза големите му, неестествено блестящи очи и червените петна върху хлътналите бузи. Покани го с жест да заеме стола от другата страна на масата. Регистраторът наля чаша чай за госта, после застана прав зад стола му.

— Чувал съм за вашето изкуство, господин Фън — любезно започна съдията. — С нетърпение очаквах да се запознаем.

Художникът пооправи робата си. Имаше издължена чувствена длан. После заговори с приятен, звучен глас:

— Чувствам се във висша степен поласкан от интереса на негово превъзходителство към мен. И все пак ми е трудно да повярвам, че сте ме повикали толкова спешно в къщата на господин Хо само за да си говорим непринудено за изкуство.

— Е, наистина не това е главната причина. В градината на тази къща се е случило нещастие, господин Фън, и са ми нужни свидетели.

Фън се изпъна в стола си и попита тревожно:

— Нещастие ли? Надявам се, че не е свързано с госпожа Хо!

— Именно с нея е свързано, господин Фън! Случило се е между четири и пет часа в павилиона. По това време вие сте идвали тук, за да я видите.

— Какво ѝ се е случило? — извика художникът.

— Вие трябва да знаете какво ѝ се е случило! — хладно каза съдията. — Вие сте я убили!

— Тя е мъртва?! — проплака Фън и зарови лице в ръцете си. Тесните му рамене се затресоха. Мина доста време преди да вдигне глава. Беше се овладял и попита с равен глас: — Бихте ли били така любезен, ваше превъзходителство, да ми кажете защо мислите, че съм убил жената, която обичам повече от всичко на света?

— Мотивът ви е бил страх от разобличаване. След сватбата на госпожа Хо вие сте продължили да ѝ се натрапвате. На нея ѝ е ставало все по-досадно и тя ви е казала, че ако не престанете да я задявате, ще уведоми съпруга си. Днес сте се спречкали бурно с нея и сте я убили.

Художникът поклати бавно глава.

— Да — смирено каза той. — Струва ми се, че това обяснение звучи правдоподобно. А и аз наистина бях край градинската врата в посоченото от вас време.

— Тя знаеше ли, че ще дойдете?

— Да. Тази сутрин един уличен хлапак ми донесе бележка от нея. Пишеше ми, че иска спешно да ме види. Канеше ме да отида при градинската врата към четири и половина и както обикновено да почукам четири пъти, за да ми отвори прислужничката.

— И какво стана, след като влязохте в градината?

— Не съм влизал. Чуках няколко пъти, но никой не ми отвори. Известно време се разхождах напред-назад и след като направих още един безуспешен опит, се прибрах у дома.

— Покажете ми бележката!

— Не мога, унищожих я. Тя беше написала да направя така.

— Значи отричате, че сте я убили?

Фън сви рамене:

— Ако сте сигурен, че няма да можете да откриете истинския убиец, ваше превъзходителство, аз съм готов да кажа, че съм я убил, за да ви помогна да обявите случая за приключен. И без това скоро ще умра и ми е все едно дали ще бъде в леглото или на дръвника. Нейната смърт ми отнема последната причина да продължавам мизерния си живот. Защото другата ми любов — моето изкуство — вече отдавна ме е изоставила. Тази продължителна и тежка болест съсипа творческото ми вдъхновение. Но ако мислите, че има начин да намерите жестокото чудовище, убило тази невинна жена, няма земна сила, която да ме накара да заблудя следствието с невярно признание за престъпление, което не съм извършил.

Съдията Ди го изгледа продължително, поглаждайки замислено бакенбардите си, а после попита:

— Госпожа Хо имаше ли навик да ви изпраща бележки чрез уличните хлапета?

— Не, ваше превъзходителство. Бележките винаги носеше личната ѝ прислужничка, а и за пръв път искаше тази да бъде изгорена. Но със сигурност беше написана от госпожа Хо — много добре познавам стила и почерка ѝ... — силен пристъп на кашлица прекъсна думите му. Той избърса устни с хартиена носна кърпичка, изглежда безучастно кървавите жилки върху нея и продължи: — Нямам представа, по какъв спешен въпрос е искала да говори с мен. И кому е било нужно тя да умре? Познавам я, както и семейството ѝ, повече от десет години и мога да ви уверя, че нямат врагове. Нито един на света! — той поглади мустаците си и добави: — Бракът ѝ, естествено, беше щастлив. Хо е малко затворен, но искрено я обичаше, винаги е бил мил и внимателен с нея. Никога не е отварял дума да си вземе наложница, въпреки че нямаха деца. Тя също го харесваше и го уважаваше.

— Но това не ѝ е попречило да продължава да се среща с вас зад гърба му! — сухо отбеляза съдията. — Твърде осъдително за омъжена жена. За вас да не говорим.

Поетът го изгледа високомерно.

— Няма да можете да го разберете — хладно каза той. — Вие сте оплетен в мрежа от празни догми и безсмислени условности. В нашите отношения нямаше нищо осъдително. Единствената причина да пазим срещите си в тайна беше, че господин Хо е доста старомоден човек и би изтълкувал отношенията ни превратно, както впрочем правите и вие самият. Не искахме да му причиняваме мъка.

— Много деликатно от ваша страна. И тъй като много добре сте познавали госпожа Хо, не може да не знаете защо е била толкова потисната напоследък.

— О, да! Баща ѝ, старият префект, не управляваше добре финансите си и натрупа тежък дълг към оня заможен корабоприитежател Хуа Мин. От месец, месец и нещо безсърдечният лихвар притиска стария човек да му даде земята си срещу задължението. Но префектът иска да си я запази. Тя принадлежи от много поколения на рода му, освен това се чувства отговорен за препитанието на изполичарите си. Хуа ще смъкне по две кожи от тези нещастници. Старият човек молеше Хуа да почака до прибирането на реколтата, тогава би могъл да му изплати поне ужасната лихва, която се е натрупала. Но Хуа го притиска да ипотекира земята, за да я заграби евтино. Госпожа Хо много се измъчваше и на два пъти ме моли

да я заведе при господин Хуа. Направи всичко възможно, за да го склони да се откаже от искането си за незабавно плащане, но старият плъх ѝ казал, че ще изпълни молбата ѝ само при условие че тя се съгласи да спи с него!

— Господин Хо знаеше ли за тези посещения?

— Не. Бяхме наясно колко би го измъчвала мисълта, че бащата на жена му е в парично затруднение, а той не може да му помогне. Както знаете, господин Хо не разполага със спестявания. Той се издържа от скромната си пенсия.

— Двамата наистина сте били много внимателни към господин Хо!

— Той е прекрасен човек и го заслужаваше. Единственото, което не можеше да даде на жена си, бе интелектуална близост и точно това намираще тя у мен.

— Никога не съм виждал такава липса на елементарен морал! — възмутено извика съдията. Стана и нареди на регистратора: — Предайте този човек на началника на стражата. Нека го натикат в затвора като заподозрян в убийство. После с двама стражници отнесете тялото на госпожа Хо в трибунала и извършете щателен оглед. Докладвайте ми незабавно, щом приключите. Ще бъда в кабинета си.

И тръгна, гневно развявайки дългите си ръкави.

Господин Хо и двамата корабоприетатели, обслужвани от един чиновник, очакваха съдията в личния му кабинет. Всички понечиха да скочат, когато се появи Ди, но той им направи знак да не стават. Седна в креслото зад писалището си и каза на прислужника да напълни празните чаени чаши.

— Уредено ли е всичко, ваше превъзходителство? — тихо запитва господин Хо.

Съдията изпи чая си, после се облакът на писалището и бавно отговори:

— Не съвсем, господин Хо. Имам лоша новина за вас. Установихме, че жена ви не се е самоубила. Тя е била убита.

Господин Хо нададе сподавен стон. Господин Хуа и господин Йе се спогледаха слисано. След миг Хо едва доловимо попита:

— Убита? Кой я е убил? И защо, пресвети небеса?

— Уликите водят към един художник на име Фън.

— Фън? Художник? Никога не съм чувал за него.

— Предупредих ви, че новината е лоша, господин Хо. Много лоша. Преди да се ожените за съпругата си, тя е била в близки отношения с този художник. След сватбата ви двамата са продължили да се срещат тайно в градинския ви павилион. Възможно е той да ѝ е омръзнал и тя да е поискала да прекъсне връзката. Знаела е, че днес ще бъдете тук през целия следобед, и е пратила на Фън бележка, с която го е помолила да иде да я види. Може би тогава му е казала, че между тях всичко е свършено, и нищо чудно той да я е убил.

Хо седеше със стиснати устни и гледаше право пред себе си. Йе и Хуа блещеха изумено очи. По някое време се опитаха да си тръгнат и да оставят съдията и Хо сами, но Ди с властен жест ги накара да останат по местата си. Най-после Хо се съвзе от вцепенението и попита:

— Как я е убил мерзавецът?

— Била е повалена в несвяст с удар в слепоочието, а после вързана за шията и обесена на една греда. Убиецът е съборил чайника и огънят в часовника кадилница е угаснал. Това е станало към четири и половина, значи тогава е било извършено злодеянието. Мога да ви кажа още, че има свидетел, който е видял художника Фън да се навърта по това време край вратата на градината ви.

Почука се. Влезе регистраторът на смъртните случаи и подаде на съдията доклада си за огледа на тялото. Ди му хвърли един поглед. Смъртта била настъпила от бавно задушаване. Освен следата от удара в слепоочието други белези на насилие не били открити. Но се установило, че жената била бременна в третия месец. Съдията бавно сгъна листа и го мушна обратно в ръкава си. После се обърна към регистратора:

— Кажете на началника на стражата да освободи човека, който бе заключен в затвора. Но за известно време да го задържи в караулното. Може би по-късно ще се наложи пак да го разпитам.

Когато регистраторът излезе, господин Хо стана и каза с дрезгав глас:

— Ако негово превъзходителство няма нищо против, ще си тръгна и аз. Трябва...

— Още не, господин Хо — прекъсна го съдията. — Първо искам да ви попитам нещо. Тук, пред господин Хуа и господин Йе.

Явно смутен, господин Хо седна обратно.

— Вие сте оставили жена си в павилиона около два часа, господин Хо — продължи съдията. — След това бяхте тук, в този кабинет, до пет, когато домоуправителят ви дойде да съобщи за смъртта ѝ. Следователно тя може да е починала по всяко време между два и пет часа. Но когато аз съобщих лошата новина, вие казахте: „Само няколко часа, след като я оставих“... Което господин Хуа и господин Йе ще потвърдят. Кажете, откъде сте знаели, че тя е умряла към четири и половина?

Хо не отговори. Той гледаше съдията с широко отворени, невярващи очи. Гласът на Ди внезапно прозвуча сурово, когато продължи:

— Ще ви кажа! След като сте убили жена си в два часа, веднага след като прислужничката е излязла от павилиона, нарочно сте налели чай върху часовника кадилница, така че да угасне в четири и половина. Вие явно ме смятате за доста добър следовател, за което ви благодаря! Знаели сте, че ако дойда на местопрестъплението, ще открия, че жена ви е била убита и съдейки по часовника, ще реша, че злодеянието е било извършено към четири и половина. Освен това сте разчитали, че рано или късно ще се разбере, че Фън се е навъртал по това време около вратата на градината ви, подмамен от подправената бележка, която сте му изпратили. Планът ви, Хо, е бил хитро скроен — достоен е за изследовател на престъпленията. Но тъкмо внимателно подготовеният ви номер, който е трябвало да ме заблуди относно времето на престъплението, стана причина за провала ви. Вие сте си казали: „Никога няма да ме заподозрат, защото времето на убийството ще бъде твърдо определено, макар и невярно: четири и половина.“ Затова по невнимание ви се изплъзна онази фраза: „Няколко часа след като я оставих!“ За момента не видях нищо странно в тези думи. Но след като установих, че ако убиецът не е Фън, значи сте вие, си ги припомних. Те бяха последното доказателство за вината ви. Петте елемента на живота не се оказаха особено благосклонни към вас, господин Хо!

Хо се изправи и попита с леден глас:

— И защо смятате, че съм искал да убия жена си?

— Ще ви кажа! Вие сте разбрали за тайните ѝ срещи с Фън, а когато ви е съобщила, че е бременна, сте решили да погубите и

дватамата с един удар. Помислили сте, че бащата на нероденото дете е Фън, и...

— Не, не е той! — изведнъж изкрещя Хо. — Нима мислите, че тази мизерна отрепка може да има... Не, детето беше мое, кълна се!... Единственото, за което ги биваше двамата, бяха разни лигави сантиментални празнословия!.. И състрадателните думи, които ги чувах да казват за мен, когато ги подслушвах: „Прекрасен, но доста скучен съпруг, който притежава тялото ѝ, но — представете си! — не може да разбере възвишената ѝ душа.“ А аз можех, можех... — от безсилен гняв той започна да заеква. После се овладя и продължи с поспокоен тон: — Не исках дете от жена с душа на уличница, жена, която...

— Достатъчно! — отсече съдията. Той плесна с ръце и когато влезе началникът на стражата, му нареди: — Окови във вериги този убиец и го хвърли в затвора! Ще изслушам пълните му признания утре в съдебната зала — и след като отведоха Хо, се обърна към Йе Бън: — Прислужникът ще ви изпрати, господин Йе — а на другия корабопритежател каза: — А вие, господин Хуа, ще трябва да останете още малко, искам да поговоря с вас на четири очи.

Когато двамата останаха сами, Хуа каза раболепно:

— Негово превъзходителство разкри това престъпление в забележително кратък срок! Само като си помисли човек, че Хо... — и той тъжно поклати глава.

Съдията направи кисела гримаса.

— Не бях особено убеден, че Фън е извършителят на престъплението — сухо отбеляза той. — Уликите срещу него бяха като че ли прекалено много, а начинът, по който е било извършено убийството, никак не прилягаше на духовния му облик. Накарах носачите да ме доведат с паланкина по един заобиколен път, за да имам малко повече време за размисъл. Реших, че след като фалшивите „доказателства“ са могли да бъдат нагласени само от вътрешен човек, това трябва да е бил Хо. Добре познатият мотив: измамен съпруг, който иска с един удар да отмъсти и на невярната си жена, и на нейния любовник. Но защо Хо е чакал толкова дълго? Той е знаел всичко за бележките, които госпожа Хо е изпращала на Фън. Трябва доста отдавна да е открил, че се срещат тайно. Когато разбрах от доклада за огледа на тялото, че госпожа Хо е била бременна, реших, че именно

тази новина е накарала съпруга ѝ да пристъпи към действие. И съм бил прав, въпреки че, както видяхме, емоционалната му реакция не беше точно такава, каквато очаквах — вторачвайки в корабоприетеля мрачен поглед, съдията продължи: — Фалшивите „доказателства“ са могли да бъдат изфабрикувани само от вътрешен човек, запознат с часовника кадилница, както и с почерка на госпожа Хо. Това ви спаси от обвинение в извършване на убийството, господин Хуа!

— Мен, ваше превъзходителство! — ахна Хуа.

— Разбира се! Беше ми известно, че госпожа Хо ви е посещавала и че е отказала да приеме лъстивите ви предложения. Съпругът ѝ не е знаел за това, но господин Фън е бил в течение на нещата. За вас това е сериозен мотив да искате да премахнете от пътя си госпожа Хо и господин Фън. Освен това сте имали възможност да го направите, защото около два часа, когато госпожа Хо е била сама в павилиона, сте били в градината. Вие не сте извършили убийството, господин Хуа, но сте виновен, тъй като сте направили опит да прелъстите чрез изнудване омъжена жена, което ще бъде потвърдено от господин Фън. Освен това сте предложили и подкуп на съпруга ѝ, което ще бъде потвърдено от домоуправителя му. Той е чул разговора ви по пладне. Утре в съдилището ще ви представя обвинение за тези две престъпления и ще ви осъдя да лежите в затвора, колкото ви се полага. Това ще бъде краят на кариерата ви в Бънлай, господин Хуа!

Хуа скочи, за да падне на колене и да проси милост, но съдията бързо продължи:

— Мога и да не ви подведа под отговорност за тези две деяния, но при следните условия: първо, още тази вечер да напишете официално писмо до бащата на госпожа Хо, надлежно подписано и подпечатано, с което го уведомявате, че може да ви върне заетите пари, когато му е удобно, при това без всякакви лихви, и, второ, да възложите на господин Фън да нарисува всички плавателни съдове, които притежавате, и да му платите по един сребърник за всяка картина — съдията вдигна ръка, за да прекъсне благодарственото словоизлияние на Хуа, и продължи: — Разбира се, всичко това е само известна отсрочка. Ако науча, че пак сте задявали някоя почтена жена, ще ви осъдя за споменатите вече престъпления. Сега идете в караулното. Там ще намерите господин Фън и ще се уговорите за картините. Дайте му веднага аванс от пет сребърника. Довиждане.

Уплашеният корабоприитежател побърза да си тръгне, а съдията се надигна от стола и застана пред отворения прозорец. Известно време постоа, наслаждавайки се на нежния аромат от цветовете на магнолията, после измърмори сякаш на себе си:

— Неодобрението на нечий морални принципи не е причина да оставиш човека да умре в мизерия!

След това се обърна рязко и излезе от кабинета си.

ЧЕРВЕНАТА ЛЕНТА

КРАЙБРЕЖНИЯТ ОКРЪГ БЪНЛАЙ, КЪДЕТО СЪДИЯТА ДИ ЗАПОЧВА КАРИЕРАТА СИ НА МАГИСТРАТ, Е УПРАВЛЯВАН ЕДНОВРЕМЕННО ОТ НЕГО В КАЧЕСТВОТО МУ НА НАЙ-ВИСШ ГРАЖДАНСКИ САНОВНИК, И ОТ КОМЕНДАНТА НА РАЗКВАРТИРУВАНИЯ ТАМ ГАРНИЗОН НА ИМПЕРАТОРСКАТА АРМИЯ. ПРЕДЕЛИТЕ, В КОИТО СЕ ПРОСТИРА ЮРИСДИКЦИЯТА НА ВСЕКИ ОТ ТЯХ, СА СТРОГО РАЗГРАНИЧЕНИ. ЦИВИЛНИТЕ И ВОЕННИТЕ ДЕЛА РЯДКО ИМАТ ДОПИРНИ ТОЧКИ. НО МАЛКО ПОВЕЧЕ ОТ МЕСЕЦ СЛЕД НАЗНАЧАВАНЕТО МУ ЗА МАГИСТРАТ НА БЪНЛАЙ СЪДИЯТА ДИ НЕОЧАКВАНО Е ВЪВЛЕЧЕН В ЕДИН ЧИСТО ВОЕНЕН КАЗУС. В „ЗЛАТНОТО БОЖЕСТВО“ СЕ СПОМЕНАВА ЗА ГОЛЯМОТО ВОЕННО УКРЕПЛЕНИЕ, РАЗПОЛОЖЕНО ПРИ УСТИЕТО НА РЕКАТА, НА ТРИ МИЛИ ОТ ГРАД БЪНЛАЙ. КРЕПОСТТА ПАЗИ КИТАЙСКАТА ИМПЕРИЯ ОТ НАХЛУВАНЕТО НА КОРЕЙСКИЯ ВОЕНЕН ФЛОТ. МЕЖДУ МРАЧНИТЕ СТЕНИ Е ИЗВЪРШЕНО УБИЙСТВОТО, ЗА КОЕТО СТАВА ДУМА В НАСТОЯЩИЯ РАЗКАЗ — ЧИСТО МЪЖКА ИСТОРИЯ, В КОЯТО НЕ СА ЗАМЕСЕНИ ЖЕНИ, НО ПЪК Е ПРОНИЗАНА ОТ ЕДНА ДЪЛГА, ДЪЛГА ЧЕРВЕНА ЛЕНТА^[1].

Съдията Ди вдигна поглед от папката, която прелистваше, и раздражено смъмри двамата мъже от другата страна на писалището:

— Не можете ли да седите мирно? Бихте ли спрели да бърборите!

После отново заби поглед в папката, а снажните му помощници Ма Жун и Цяо Тай с явно усилие се умълчаха на столчетата си. Скоро обаче Ма Жун кимна крадешком на Цяо Тай, за да му вдъхне кураж. Цяо постави своите огромни ръчища на коленете си и отвори уста да каже нещо. В този момент съдията бутна папката встрани и възкликна възмутено:

— Много неприятно! Документ П-404 наистина липсва. За момент помислих, че сержант Хун погрешно го е пъхнал в друга папка, защото вчера беше доста притеснен и бързаше да тръгне за префектурата. Но не, документ П-404 просто липсва.

— Да не би да е в другата папка, господарю? — попита Ма Жун. — На нея също пише „П“.

— Глупости! — сопна се съдията. — Не ви ли обясних, че в гарнизонния архив имат две папки, надписани с П: „Персонал“ и „Покупки“. Във втората, върху плика на документ П-405, отнасящ се до закупуването на кожени колани, пише черно на бяло: „За уточнение виж предния документ П-404.“ Това означава, че документ П-404 със

сигурност е принадлежал към папка „Покупки“, а не към папка „Персонал“.

— Не мога да я проумея цялата тази бюрократична бъркотия, господарю. Пък и двете папки, означени с „П“, съдържат само копия от оригиналните документи, които за сведение ни изпращат от гарнизона. А гарнизонът, господарю...

— Това не е само бюрокрация — навъсено го прекъсна съдията. — Става въпрос за строг контрол над установения служебен ред, без който цялата административна машина на империята ще забуксува — и като забеляза огорченото изражение по обгорелите лица на двамата си помощници, събра сили да се усмихне и да продължи с по-приятлив тон: — За четирите седмици в Бънлай, през които работите за мен, успяхте да докажете, че се справяте успешно с грубата работа. Но задачите на един офицер от съдилището не се изчерпват със задържането на опасни престъпници. Той е длъжен да познава текущата работа, да развие усет за тънкостите ѝ и да разбере колко важно е да обръща специално внимание на неща, които непосветеният външен наблюдател би приел за обикновена бюрокрация. Ето сега например този липсващ документ П-404 сам по себе си може изобщо да не е важен. Но фактът, че липсва, му придава извънредно голямо значение — съдията кръстоса ръце в широките си ръкави и продължи: — Ма Жун правилно отбеляза, че двете папки „П“ съдържат само копия, по-точно дубликати, от преписката между гарнизона и военното министерство в столицата. Съдържанието на тези книжа се отнася до чисто военни въпроси, които не ни засягат пряко. Това, което ни засяга обаче, е, че абсолютно всяка папка в този трибунал, важна или не, трябва да бъде съответно подредена и най-важното — пълна! — вдигайки пръст, за да подчертае думите си, съдията продължи: — Запомнете веднъж завинаги: трябва да можете да разчитате на нашата документация, а за да е така, трябва да сте абсолютно сигурни, че всяка папка е пълна. За непълни папки няма място в един добре поддържан архив. Непълната папка е безполезна!

— Ами тогава да я изхвърлим през прозореца тая папка „П“! — предложи Ма Жун. После побърза да добави: — Извинете, господарю, ние с брат Цяо сме силно разтревожени. Тази сутрин научихме, че нашият най-добър приятел тук, полковник Мън Куотай, вчера е бил

съден и признат за виновен, че е убил полковник Су, заместник-коменданта на гарнизона.

Съдията се изправи.

— Значи познавате Мън? Чух за това убийство оня ден. Но бях много зает, пишех доклада, който Хун трябваше да отнесе в столицата, и не се заинтересувах от подробностите. Тъй или инак, това си е работа на военните и засяга преди всичко коменданта на гарнизона. А вие двамата откъде познавате полковник Мън?

— Ами запознахме се с него в една пивница преди две-три седмици, когато бе излязъл да прекара свободната си вечер в града — отговори Ма Жун. — Забележителен атлет, превъзходен боксьор, а и гарнизонен шампион по стрелба с арбалет. Сприятелихме се бързо и оттогава всеки път, когато е свободен, прекарва свободните си вечери с нас. А сега разправят, че бил застрелял заместник-коменданта на гарнизона... Пълни глупости!

— Не се тревожи — успокой приятеля си Цяо Тай. — Нашият магистрат ще оправи всичко.

— Ето какво се случи, господарю — живо започна Ма Жун. — Оня ден заместник-комендантът...

Съдията вдигна ръка, за да го прекъсне.

— Преди всичко — сухо каза той — не мога да се меся в делата на военните. Освен това, дори и да можех, не бих си пъхал носа в чужди работи само заради слухове. Но след като познавате обвиняемия, можете да ми кажете нещо повече за него, колкото да се ориентирам в случая.

— Полковник Мън е честен човек, мъж на място — разпали се Ма Жун. — Боксирали сме се, напивали сме се и сме ходили по жени заедно. Осмелявам се да кажа, господарю, че това е най-сигурният начин да опознаеш човека, и отвън, и отвътре! Виж, заместник-комендантът Су е тиранин, кавгаджия и грубиян. Той често обиждаше и най-безцеремонно ругаеше Мън. Минавало ми е през ума, че някой ден на Мън може да му причернее и да му пусне една стрела. Но и да бе станало такова нещо, Мън незабавно щеше да се предаде и да си понесе последствията. Да убие обаче заспал човек, а после да отрича, че го е направил... Не, господарю, Мън не би постъпил така. За нищо на света!

— А да знаете случайно какво мисли по въпроса комендантът Фан? — попита съдията. — Предполагам, че той е бил председател на военния трибунал.

— Да — отговори Цяо Тай. — И се е съгласил, че случаят е предумишлено убийство. Фан е надменен и затворен човек. Но хората разправят, че е огорчен от случая и че не е много убеден в правилността на съдебното решение, макар всички улики да са против Мън. По това можете да разберете колко много всички уважават Мън, дори и комендантът му!

— Кога за последен път видяхте Мън? — попита съдията.

— Вечерта преди убийството на Су — каза Ма Жун. — Вечеряхме задно на кея, в ресторант „Рак“. По някое време се примъкнаха двама корейски търговци и петимата пийнахме здравата. Доста след полунощ брат Цяо натовари Мън във военната лодка, която трябваше да го върне в крепостта.

Съдията се облегна назад и започна бавно да поглажда дългите си бакенбарди. Ма Жун побърза да стане и да му налее чаша чай. Ди отпи няколко глътки, остави чашата и каза оживено:

— Още не съм върнал протоколната визита на коменданта Фан. Имаме време. Ако тръгнем веднага, ще бъдем в крепостта преди обедния ориз. Кажете на началника на стражата да пригответи в главния двор официалния ми паланкин, за да ни отнесат до кея. Аз през това време ще се облека официално — той стана, и като забеляза задоволството в очите на двамата си помощници, добави: — Трябва да ви предупредя, че не мога да натрапвам помощта си на коменданта. Ако не поиска от мен съдействие, спираме дотук. Тъкмо ще използвам случая, за да го помоля за допълнително копие от оня липсващ документ.

За по-малко от час яките гребци стигнаха с тежката военна баржа до северния край на реката. На ниския ляв бряг се извисяваха мрачните стени на крепостта. Напред се влачеха мътните води на устието, което постепенно се разширяваше и се сливаше с обагрената от слънчевите лъчи морска шир.

Ма Жун и Цяо Тай скочиха на кея пред внушителния главен портал. След като провери самоличността на съдията, капитанът на стражата незабавно го отведе през застлания с каменни плочки двор до главната постройка. Ма Жун и Цяо Тай останаха в караулното при

портала — съдията им бе наредил да се ослушват за всяка дума, отнасяща се до сензационното убийство.

Преди да влезе, съдията огледа с възхита яките дебели стени. Крепостта беше издигната само преди няколко години, когато корейците се надигнаха срещу династията Тан и военният им флот се готвеше да дебаркира на североизточния бряг на Китай. Бунтът беше смазан от китайския експедиционен корпус след два тежки похода, но корейците още не се бяха примирили с поражението и не биваше да се пренебрегва възможността от ново внезапно нападение. Устието на реката и крепостта, която го охраняваше, бяха обявени за неприкосновена зона и макар че се намираха на територията на окръг Бънлай, съдията нямаше власт над тях.

Комендантът Фан слезе до подножието на стълбището, за да посрещне госта, а после поведе съдията нагоре към личния си кабинет. Там го покани да седне и сам се разположи до него на широкото канапе до стената в дъното.

Фан отново бе тъй въздържан и пестелив на думи, както и при миналата им среща, когато бе посетил Ди в съдилището на Бънлай. Седеше изправен и скован в тежката си ризница и железните нагръдници и нараменници. Като поглеждаше навъсено съдията изпод гъстите си посивели вежди, със запъване изрече няколко благодарности за посещението.

Съдията Ди зададе протоколните любезни въпроси. Комендантът отговори кисело, че възприема настоящия си пост като неподходящ за такъв корав ветеран. Не вярвал, че корейците могат отново да предизвикат неприятности. Нужни им били години, докато се окопитят от загубите. А междувременно той, Фан, трябвало да поддържа дисциплината в тази крепост, където били затворени и бездействали над хиляда офицери и войници.

Съдията изрази съчувствието си и вметна:

— Дочух, че тук наскоро е било извършено убийство. Престъпникът бил разкрит и признат за виновен, но съм любопитен да науча нещо повече за случая. Както знаете, Бънлай е първото ми местоназначение и се радвам на всяка възможност да обогатя опита си.

Комендантът му хвърли кос поглед. За момент поглади късите си сиви мустачки, после се изправи рязко и отсечено каза:

— Ще ви покажа къде и как се случи това — когато минаваха край двамата постови, изпънати пред вратата, им кресна: — Доведете ми Мао и Ши Лан! — после поведе съдията през вътрешния двор към масивна двуетажна сграда. Докато изкачваха широкото стълбище, измърмори: — Да ви кажа право, този случай не ми дава покой!

При горния край на стълбището на една пейка седяха четирима войници. Те веднага скочиха и отдадоха чест. Комендантът поведе съдията вляво по дълъг и пуст коридор, който завършваше пред тежка врата. През ключалката бе залепена хартиена лента, носеща личния печат на коменданта. Фан я разкъса, отвори вратата с ритник и каза:

— Това беше стаята на заместник-коменданта Су. Ей там е бил убит, на нара.

Преди да прекрачи прага, съдията набързо огледа широката, почти празна стая. Отдясно имаше открит сводест прозорец, около пет стъпки висок и седем широк. В нишата под него лежеше захвърлен колчан от лакирана кожа, от който стърчаха десетина червени стрели с метални върхове. Други четири бяха изпаднали от колчана. Стаята нямаше други врати и прозорци. Вляво бе поставено просто дървено писалище, олющено и небоядисано. Върху него се виждаха метален шлем и още една стрела. До стената в дъното имаше широк бамбуков нар. Тръстиковата рогозка върху него бе зацапана със зловещи кафеникави петна. Подът бе от грубо одялани дъски, без никаква постелка. След като влязоха, комендантът каза:

— Су се качваше тук всеки ден към един часа след военните занятия, за да дремне до два, когато слизаше в офицерската трапезария за обедния ориз... Оня ден полковник Ши Лан, който помага на Су в административната писмена работа, дошъл тук малко преди два. Имал намерение да слезе в трапезарията със Су, като преди това размени с него няколко думи на четири очи за едно дисциплинарно нарушение, извършено от лейтенант Као. Ши Лан почукал на вратата. Никой не отговорил и той си помислил, че може би Су е вече долу. Влязъл за всеки случай и видял Су да лежи на онзи нар. Бил с ризница, но от незащитения му корем стърчала стрела, а кожените му панталони били целите в кръв. Ръцете му стискали стеблото на стрелата, очевидно е направил безуспешен опит да я извади. Но върхът ѝ бил със зъбци като на въдичарска кукичка... Су е покойник, това е — комендантът се прокашля и продължи: — Сещате се какво е станало, нали? Су е

влязъл, хвърлил е колчана със стрелите в нишата, оставил е шлема си на писалището, после е легнал на нара, без да си направи труда да свали ризницата и ботушите. И когато е задрямал...

В стаята влязоха двама мъже и поздравиха стегнато. Комендантът направи знак на по-високия, облечен в кафява кожена униформа, да пристъпи напред и изсумтя:

— Това е полковник Ши Лан, който откри трупа. Съдията огледа едрото, насечено от дълбоки бръчки лице, широките плещи и дългите като на горила ръце на Ши Лан. Мъжът имаше къси мустачки и подстригана в окръжност брада. Мътните му очи гледаха враждебно съдията. Като посочи niskия набит мъж с къса ризница, заострен шлем и торбести панталони — униформата на офицерите от военната конна полиция, — комендантът добави:

— А това е полковник Мао, натоварен с разследването. Той беше началник на военната разузнавателна служба по време на корейската кампания. Способен мъж.

Съдията направи лек поклон. Кокалестото хитровато лице на Мао му заприлича на лисича муцуна.

— Тъкмо съобщавах на господин магистрата установените факти — обърна се към двамата мъже комендантът Фан. — Мисля, че бихме могли да чуем какво мисли и той по въпроса.

Двамата новодошли не казаха нищо. След известно време полковник Ши Лан наруши неловкото мълчание с дълбок, подрезгавял глас:

— Надявам се магистратът да стигне до друго заключение. Според мен Мън не е убиец. А и е невъзможно по мое мнение подло да простреля заспал човек.

— Личните мнения нямат значение — със сух глас се обади началникът на военната полиция. — Ние боравим само с факти. И въз основа на тях единодушно решихме, че обвиняемият е виновен.

Комендантът придърпа нагоре пояса, на който висеше мечът му. Той заведе съдията до големия сводест прозорец и посочи триетажната сграда отсреща.

— Приземният и вторият етаж на зданието в другия край на двора нямат прозорци, там са складовете ни. Но виждате ли оня голям прозорец най-горе? Там е оръжейната.

Съдията забеляза, че посоченият прозорец е еднакъв по форма и размери с този, до който стояха. Комендантът се обърна и продължи:

— Така... Су лежеше с краката към прозореца. Опитите със сламено чучело показаха, че е възможно стрелата да е била изстреляна от прозореца на оръжейната. А по това време там е бил само полковник Мън.

— Разстоянието е доста голямо — забеляза съдията. — Около шейсет стъпки, ако не се лъжа.

— Полковник Мън е нашият шампион по стрелба с арбалет — обади се Мао.

— Начинаещ стрелец не би могъл да улучи — потвърди комендантът. — Но за опитен майстор е напълно възможно.

Съдията кимна и след кратък размисъл попита:

— Предполагам, че не е било възможно стрелата да се изстреля оттук, от вътрешността на стаята?

— Не — категорично отговори комендантът. — Четирима войници стоят денонощно на пост в горния край на стълбите, в началото на коридора. Те заявиха, че от мига, в който Су се е качил тук, до пристигането на Ши Лан никой не е минавал край тях.

— А няма ли начин убиецът да се е покатерил по стената, да е влязъл през прозореца и да е пронизал Су със стрелата? — попита съдията. — Просто се опитвам да обсъдя всички възможности — побърза да добави той, забелязвайки скритата насмешка в погледите на останалите.

— Стената е съвършено гладка, няма начин някой да изпълзи нагоре по нея — каза Фан. — Включително и тук присъстващият Ши Лан, а той е най-големият майстор при нас в това изкуство. Освен това долу на двора винаги има войници, тъй че никой не би могъл незабелязано да изпълни подобен номер.

— Ясно — каза съдията и поглади дългата си черна брада, след което попита: — Защо ли полковник Мън е решил да убие заместник-коменданта?

— Су беше способен офицер, но избухлив и с доста невъздържан език. Преди четири дни наругал Мън пред войниците, задето се опитал да защити лейтенант Као.

— Аз бях там — каза Мао. — Мън не реагира в момента, но лицето му се наля с кръв. После непрекъснато се сецаше за тази обида

и... — той направи многозначителна пауза.

— И преди се е случвало Су да наругае Мън — обади се Ши Лан. — Но Мън беше свикнал и не го вземаше на сериозно.

Ди се обърна към коменданта:

— Преди малко споменахте за някакво дисциплинарно нарушение на Као. Какво е извършил?

— Су наругал Као, защото коженият му пояс бил напукан. Као му отвърнал и Су се заканил да му наложи тежко наказание. Полковник Мън се застъпил за Као и Су насочил яростта си към него.

— И аз се канех да кажа някоя дума в защита на Као — намеси се Ши Лан. — Затова се качих тук непосредствено след сутрешните занятия. Мислех си, че ако поговоря със Су насаме, бих могъл да го убедя да се откаже от намерението си. А сега какво стана: съдбата отреди на Као да бъде главен свидетел срещу защитника си, полковник Мън...

— Как така? — попита съдията. Комендантът Фан въздъхна.

— Всички знаеха, че Су винаги се качва тук, за да си почине след сутрешните занятия. А полковник Мън имаше навик да ходи в оръжейната, за да прави упражнения с тежко копие, преди да слезе в офицерската трапезария. Той е силен като бик, не знае умора. Но оня ден Мън казал на колегите си, че е махмурлия и че няма да ходи в оръжейната след военната подготовка. И все пак отишъл. Погледнете, виждате ли оня по-малък прозорец горе, на около двацет стъпки вляво от прозореца на оръжейната? Той е на склада за кожени пособия. Там влиза само началникът на снабдяването, и то веднъж на две седмици. Но Као решил да си вземе оттам нов кожен колан — нали Су го нахокал толкова строго заради стария. Негодникът обаче е суетен и се застоял там повечко, за да си избере по-хубав колан. Когато тръгнал към вратата между склада и оръжейната, случайно погледнал през прозореца и зърнал Ши Лан да влиза в стаята на Су, тук, където сме сега. Ши Лан внезапно се спрял, точно при сводестия прозорец, навел се напред, после заразмахвал ръце и с викове тичешком излязъл от стаята. Као отворил вратата на оръжейната, за да изтича долу и да разбере какво толкова страшно се е случило в отсрещната сграда, и едва не се сблъскал с полковник Мън, който стоял там с арбалет в ръце. Двамата изтичали заедно долу, после се качили тук, следвайки по петите вдигнатите по тревога от Ши Лан постови. После Ши Лан

доведе тук мен и полковник Мао. Не ни трябваше много, за да разберем откъде е долетяла стрелата, и аз поставих Мън под арест като най-подозрителен.

— А лейтенант Као? — попита съдията.

Мао безмълвно отведе магистрата до прозореца и посочи навън. Съдията установи, че от прозореца на склада могат да се видят само вратата и пространството пред сводестия прозорец, но останалата част от стаята, включително нарът, остават скрити.

— Какво обяснение даде Мън за присъствието си в оръжейната? — обърна се Ди към коменданта. — Отрече категорично, че този ден е ходил там, нали?

Фан тъжно поклати глава.

— Нещастникът каза, че когато се качил в стаята си, за да полегне, намерил там бележка от Су, с която той му нареждал в два часа да го чака в оръжейната. Когато поисках да покаже бележката, той каза, че я е изхвърлил. Според нас тази версия убедително доказва, че Мън е виновен.

— Това наистина е тежка улика срещу него — съгласи се съдията. — Мън не е очаквал, че Као ще бъде в склада. Ако Као не го е бил изненадал, след злодеянието той е щял да се измъкне, да се върне в стаята си и никой не би го заподозрял. — Ди пристъпи към писалището и взе стрелата, която лежеше до металния шлем. Тя беше дълга около четири стъпки и много по-тежка, отколкото бе очаквал. Дългият ѝ, остър като игла железен връх завършваше с два зловещи зъбеца и бе зацапан с кафеникави петна. — Предполагам, че това е стрелата, с която е бил убит Су?

Комендантът кимна.

— Доста зор видяхме, докато я извадим — каза той. — Заради зъбците...

Съдията внимателно огледа стрелата. Тя бе лакирана в червено и завършваше със снопче бели пера. Непосредствено под железното ѝ острие стеблото бе подсилено със стегнато навита червена лента.

— По стрелата няма нищо особено — нетърпеливо каза Мао. — Най-обикновена бойна стрела.

— Забелязвам, че червената лента е раздрана — отвърна съдията. — По нея има надлъжна назъбена драскотина.

Никой не каза нищо. Изглежда, забележката на съдията не им се стори много остроумна. Но и той самият не ѝ отдаде особено значение. Остави стрелата обратно на писалището, въздъхна и каза:

— Трябва да призная, че уликите срещу полковник Мън са много убедителни. Той е имал мотив. Имал е и възможност, както и необходимите умения, за да я използва. Ще трябва да помисля върху това. Но преди да напусна крепостта, бих искал да видя полковник Мън. Може би лейтенант Као ще ме заведе при него и тогава ще добия впечатление за всички лица, свързани с този неприятен случай.

Комендантът погледна изпитателно съдията. Сякаш се поколеба за миг, но даде гръмогласна заповед на полковник Мао.

Докато лейтенант Као го водеше към затвора в дъното на крепостта, съдията дискретно огледа спътника си. Као беше симпатичен младеж и изглеждаше много спретнат в прилепналата си ризница и заобления шлем. Съдията се опита да го заприказва за убийството, но получи съвсем кратки отговори. Младежът беше или прекалено дисциплиниран, или крайно изнервен.

Един истински исполин крачеше из килията с хванати зад гърба ръце. Когато видя двамата мъже, които спряха пред тежките железни решетки, лицето му светна и той каза с плътен глас:

— Радвам се да те видя, Као. Някакви новини?

— Магистратът е тук, господине — стеснително отговори Као.
— Желаете да ви зададе няколко въпроса.

Съдията освободи Као. После се обърна към затворника:

— Комендантът Фан ми каза, че военният съд ви е признал за виновен в извършването на предумишлено убийство. Ако имате да ми кажете нещо в своя защита, аз с готовност ще ви помогна да напишете молба за преразглеждане на случая. Двамата ми помощници Ма Жун и Цяо Тай казаха много добри думи за вас.

— Аз не съм убил Су, господине — навъсено рече гигантът. — Но те ме обявиха за виновен. Нека ми отсекат главата! Такива са военните закони, а и без това рано или късно човек трябва да умре. Нямам какво повече да кажа в своя защита.

— Ако сте невинен — продължи съдията, — това означава, че убиецът е имал много силни основания за желанието си да премахне

вас и Су от пътя си. Защото именно той ви е изпратил подправената бележка — искал е да ви принесе в жертва, като насочи вниманието към вас. Това стеснява кръга на заподозрените. Можете ли да се сетите за някого, който има причина да мрази и вас, и заместник-коменданта Су?

— Твърде много хора мразеха Су. Той беше добър командир, но изключителен педант. Налагаше сурови наказания при най-дребното провинение. А аз винаги съм смятал, че тук имам само приятели. Ако съм обидил някого, било е неволно. Но обидата си е обидата...

Съдията мълчаливо се съгласи. Той помисли малко, после продължи:

— Кажете ми какво точно правихте, след като се върнахте в крепостта вечерта преди убийството.

— По-скоро сутринта — каза Мън с иронична усмивка. — Беше доста след полунощ. По обратния път с лодката малко изтрезнях, но все още бях във весело настроение. Капитанът на стражите, добър човек, ми помогна да се кача в стаята си. Аз малко го отегчих, не го пусках да си отиде, настоявах да му разкажа с най-големи подробности колко весело сме прекарвали вечерта, колко добри момчета са ония двама корейци и колко са щедри. Пак и Йе, така се казваха... Какво смешно произношение имат тези хора! — Мън се почеса по чорлавата глава и продължи: — Да, спомням си... пуснах капитана да си отиде чак когато тържествено ми обеща, че следващата седмица ще дойде с мен. Казах му, че според думите на Пак и Йе тогава щели да имат още повече пари и са решили да организират истински гуляй за мен и за всичките ми приятели. Легнах си напълно облечен, чувствах се безкрайно щастлив... Но на сутринта не беше същото! Главата ме болеше, та се цепеше! Успях някак да изкарам сутрешните занятия, но бях много доволен, когато свършиха и можех да се кача в стаята си, за да подремна. И тогава, тъкмо като се канех да се тръшна на леглото, видях тази бележка. Аз...

— Не забелязахте ли, че е подправена? — прекъсна го съдията.

— О, небеса... не! Аз не съм специалист по почерците! При това тя съдържаше само няколко небрежно надраскани йероглифа. Но беше подпечатана с личния печат на Су и той беше истински. Виждал съм го стотици пъти на най-различни документи. Ако го нямаше печата, щях да си помисля, че някой от колегите ми си е направил шега, и щях да

попитам Су. Но този печат правеше бележката също като истинска и аз веднага се качих в оръжейната. Су не обичаше да заповядва по два пъти... И така започнаха неприятностите ми!

— Докато бяхте в оръжейната, не погледнахте ли през прозореца?

— Защо да поглеждам?... Очаквах Су да се качи всеки момент. Започнах да разглеждам някои от арбалетите... това е всичко!

Съдията огледа широкото честно лице на Мън. После внезапно пристъпи към железните решетки и яростно извика:

— Вие прикривате някого, Мън!

Мън се изчерви. Стискайки железните пречки с едрите си могъщи ръце, той изръмжа:

— Приказвате безсмислици! Вие сте цивилен. По-добре не се месете във военните работи! — после се обърна и продължи да крачи из килията.

— Както желаете! — хладно рече съдията.

Той тръгна обратно по коридора. Тъмничарят отвори тежката железна врата и лейтенант Као го отведе обратно в кабинета на коменданта.

— Е, какво мислите за полковник Мън? — попита Фан.

— Струва ми се, че не е от хората, които биха убили човек в съня му — предпазливо отговори съдията. — Разбира се, никога не се знае... Между другото забутал съм някъде едно копие от официалната ви кореспонденция, която винаги сте били така любезен да ми предоставяте. Бих ли могъл да получа едно допълнително копие, колкото да попълня папката си? Номерът на документа е П-404.

Комендантът изглеждаше силно учуден от тази неочаквана молба, но нареди на един от помощниците си да донесе документа от архива.

Офицерът се върна след изненадващо кратко време. Той подаде на коменданта два листа хартия. Фан ги прегледа, после ги връчи на съдията с думите:

— Заповядайте! Рутинни материали.

Съдията видя, че първият лист съдържа предложение за повишаването на Као и на трима други лейтенанти в капитански чин заедно със списък, в който се цитираха имената, възрастта и продължителността на военния им стаж. Той бе подпечатан с печата на

Су. Вторият лист съдържа само няколко реда, чрез които комендантът изразяваше надеждата си, че Военното министерство ще удовлетвори искането в най-скоро време. Той бе подпечатан с големия печат на коменданта. Бяха отбелязани датата и номерът: П-404.

Съдията поклати глава:

— Станала е някаква грешка. Липсващият документ би трябвало да съдържа заявка за покупки, тъй като следващият номер — П-405, — в който се отправя молба за доставка на кожени пояси, препраща обратно към документ П-404. По тази причина буквата П в документ П-404 би трябвало да е съкращение за Покупки, а не за Персонал.

— Пресвети небеса! — възкликна комендантът. — Понякога чиновниците наистина правят досадни грешки, нали? Е, много съм ви благодарен за посещението, господин магистрат. Уведомете ме, когато стигнете до окончателно становище по случая с убийството на Су.

Когато излизаше, съдията смътно дочу как комендантът измърмори на адютанта си нещо за глупавата бюрократщина.

Свирепото обедно слънце бе превърнало кея пред входа на крепостта в каменна фурна, но щом баржата се отдалечи навътре в реката, се почувства приятният полъх на прохладния бриз. Сержантът, който бе дежурен по баржа, се беше погрижил съдията и двамата му помощници да се настанят на удобни седалки върху платформата при кърмата под зелен брезентов навес.

Щом дежурният помощник, който им донесе голям чайник, изчезна обратно в трюма, Ма Жун и Цяо Тай затрупаха съдията с въпроси.

— Наистина не зная какво да мисля — бавно каза Ди. — Всички улики са срещу Мън, но имам смътното усещане, че нещастникът прикрива някого. А вие двамата научихте ли нещо?

Ма Жун и Цяо Тай поклатиха глава. Цяо каза:

— Разговаряхме надълго с капитана, който е бил дежурен при входа, когато Мън се е върнал в крепостта след оная разпивка. Той, както и всички останали в крепостта, харесва нашия приятел. Капитанът изобщо не се сърдеше, дето му се наложило буквално да занесе Мън до стаята му, което хич не било лесно! А Мън през цялото време пял мръснишки песни, колкото му глас държи. Изглежда, е

разбудил всичките си колеги! Капитанът каза още, че Мън не бил особено добър приятел със Су, но го уважавал като способен офицер и не приемал много на сериозно честите му избухвания.

Дълго време съдията не каза нищо. Отпивайки от чая си, той съзерцаваше спокойната гледка наоколо. Двата бряга на реката се губеха под зелени оризища. Тук-там се жълтееха сламените шапки на полските работници. Внезапно той се обади:

— Полковник Ши Лан също смята Мън за невинен. Но според полковник Мао, началника на военната полиция, вината му е несъмнена.

— Мън често ни е разказвал за Ши Лан — рече Ма Жун. — Мън е гарнизонен шампион по стрелба с арбалет, а Ши Лан е шампион по изкачване на стени! Този Ши е една топка мускули! Той обучава войниците в това изкуство. Събличат се по долни дрехи и съвсем боси щурмуват някоя стара стена. Научават се да използват пръстите на краката си като тези на ръцете. Когато стигнат до някоя грапавина, за която могат да се захванат, пъхат пръстите на краката си в някоя пукнатина, после се изтласкват нагоре, за да намерят нова опора, и повтарят това, докато стигнат до върха на стената. Искан ми се и аз да опитам някой ден! А пък полковник Мао е ужасно мнителен човек. Това всички го знаят!

Съдията кимна.

— Според полковник Мън двамата корейци са платили цялата сметка за пиршеството ви.

— О — рече Цяо Тай, леко притеснен, — стана така поради един малък номер, който им погодихме! Бяхме се развеселили и когато Пак ни попита какво работим, казахме, че сме скитащи разбойници. Те взеха, че ни повярваха. Казаха, че някой ден може да им потрябваме. И когато поискахме да платим нашия дял, се оказа, че вече са уредили цялата сметка.

— Но ще се срещнем пак следващата седмица, когато се върнат от столицата — каза Ма Жун. — Тогава ще им кажем истината и ще поемем всички разноски за вечерята. Ние не обичаме да приемем за чужда сметка.

— Това може да ги разочарова — добави Цяо Тай, — защото Пак и Йе очакват да получат парите си за три корабчета и отсега се готвят да организират голямо пиршество. Между другото ти помниш ли

смешната история за ония три корабчета, братко Ма? Когато ни разказаха за тази сделка, двамата корейци толкова се смяха, че щяха да се търколят под масата!

— Тогава и аз се бях докарал на тоя хал — отвърна Ма Жун.

Потънал в дълбок размисъл, съдията не чу последната забележка. Той бавно поглаждаше черната си брада. Внезапно се обърна към Ма Жун:

— Я ми разкажи малко по-подробно за тази вечер! По-специално как се държа Мън и за какво говореше.

— Ами — рече Ма Жун — отиваме ние с брат Цяо на кея, в ресторанта с раците. Там е приятно и прохладно. Около часа за вечерния ориз гледаме — идва една военна джонка и от нея слизат Мън и някакъв непознат. Дватама си вземат довиждане, после Мън бавно се качва при нас на терасата. Казва, че е имал доста тежък ден в крепостта, и предлага да му хвърлим едно хубаво ядене и пийване. Така и направихме. После...

— Спомена ли Мън нещо за заместник-коменданта или за лейтенант Као? — прекъсна го съдията.

— Нито дума!

— Изглеждаше ли като човек, който е умислен за нещо?

— За нищо освен както винаги за жени! — ухилен отговори Ма Жун. — Съответно отиваме на корабчетата на цветята и там Мън освобождава душата си от тази грижа. Докато седим на палубата и пийваме някоя и друга чашка, тия двама юнаци Пак и Ёе пристигат с една лодка, пияни като кютуци. Сводницата така и не можа да ги заинтересува, въпреки че довлече най-хубавите момичета, с които разполагаше. Единственото, което искаха Пак и Ёе, бе още вино, много вино и задушевен разговор. И така, петимата продължаваме славния запой... Останалото ми се губи... нека брат Цяо да продължи нататък.

— Ти изчезна някъде, да не говорим за това — сухо поде Цяо Тай. — Аз пък към два-три часа след полунощ помогнах на Мън да натовари двамата корейци в една гребна лодка, която да ги отведе обратно в корейския квартал от другата страна на притока. После свирнахме за друга лодка, с която ни откараха до кея. Помогнах на Мън да се качи на военната баржа, която го чакаше там. Чувствах се

доста уморен и тъй като ресторантът с раците беше съвсем близо, помолих да ме приютят за през нощта. Това е всичко.

— Ясно — каза Ди, изпи още няколко чаши чай, после внезапно попита: — Къде сме сега?

Ма Жун огледа брега на реката и отговори:

— Струва ми се, на около половината път до Бънлай.

— Кажи на сержанта да обърне баржата и да ни откара обратно в крепостта — нареди съдията.

Ма Жун и Цяо Тай се опитаха да разберат причината за внезапното решение на съдията, но той каза само че искал да провери две-три неща, на които не бил обърнал достатъчно внимание.

Когато се върнаха в крепостта, един адютант ги уведоми, че комендантът е на закрито заседание, на което се разискват важни сведения, току-що донесени от тайните разузнавателни служби.

— Не го безпокойте! — каза му съдията. — Само повикайте полковник Мао!

Ди обясни на изненадания началник на военната полиция, че иска да огледа още веднъж сцената на убийството и че би искал той да присъства като свидетел. С ехидно изражение полковник Мао поведе тримата мъже нагоре по стълбището. Той скъса хартиената лента, която отново бе залепена върху ключалката на стаята, и покани съдията да влезе. Преди да прекрачи прага, Ди каза на Ма Жун и Цяо Тай:

— Търся нещо малко и остро, например треска или главичка на гвоздей, което да стърчи на това място.

Той очерта с пръст една квадратна зона върху пода, която започваше от вратата и завършваше на половината разстояние до сводестия прозорец. После клекна и започна да изследва дъските на пода сантиметър по сантиметър. Двамата му помощници се присъединиха към него.

— Ако търсите някаква пропадаща врата или друга подобна машинария — саркастично каза полковник Мао, — ще трябва да ви разочаровам. Както знаете, крепостта е построена само преди няколко години!

— Ето, намерих нещо! — възкликна Ма Жун.

Той посочи едно място пред прозореца, където от дюшемето на пода стърчеше недозабитата главичка на един гвоздей.

— Чудесно! — възкликна съдията. Той коленичи и започна да я разглежда. После се изправи и се обърна към Мао: — Бихте ли отделили това червено парченце, прилепнало към главичката на пирона? А също и да разгледате тези малки кафеникави петънца тук, върху дървеното стебло на стрелата?

Мао се изправи, гледайки озадачено малкото парченце червена лента, прилепнало към нокътя на палеца му.

— Когато му дойде времето — бавно каза съдията, — ще ви помоля да потвърдите, че това парченце червена лента наистина е било прилепнало към главичката на гвоздея. А също така, че кафеникавите петна, намерени в непосредствена близост, са най-вероятно от човешка кръв.

Без да обръща внимание на въпросите на полковника, съдията Ди взе стрелата от писалището и я заби в дъските до самата главичка на гвоздея.

— Ето, това е точното място! — той помисли малко, после попита: — А какво е станало с личните вещи на мъртвия и с нещата, които са били в чекмеджето на писалището му?

Раздразнен от наставническия тон на съдията, Мао отвърна студено:

— Събрани са в два отделни пакета, които по моя молба бяха запечатани от коменданта. А пакетите са заключени в моя кабинет. Естествено, ние от военната полиция не сме толкова умни и опитни, колкото служителите на трибунала, но смятам, че си разбираме от работата!

— Добре, добре! — припряно рече съдията. — Заведете ни в кабинета си.

Полковник Мао покани съдията Ди да седне на неговото широко писалище, отрупано с книжа. Ма Жун и Цяо Тай останаха прави до вратата. Мао отключи един железен сандък и извади два пакета, увити в навосъчена хартия. Постави единия пред съдията и каза:

— Това намерихме в кожената папка, която заместник-комендантът носеше на връв около врата си, под бронираната ризница.

Съдията разчупи печата и подреди на писалището сгъната карта за самоличност на офицер от императорската армия, платежен

документ за закупена преди седем години къща и малка квадратна калъфка за личен печат, изработена от зелен брокат. Отвори калъфката и като че ли остана доволен, когато тя се оказа празна.

— Предполагам — рече съдията на Мао, — че самият печат е бил открит в чекмеджето на писалището на Убития.

— Така е. Сега се намира във втория пакет заедно с книгата, които намерихме там. Помислих си, че Су е постъпил доста небрежно, като е оставил личния си печат в незаклучено чекмедже. По правило хората винаги носят личния печат у себе си.

— Правилно — каза съдията. Той стана и добави: — Няма нужда да разглеждам съдържанието на втория пакет. Да идем да видим дали комендантът се е освободил от съвещанието.

Двамата часовои, които стояха на стража пред вратата на заседателната зала, съобщиха, че съвещанието току-що е привършило и след малко на участниците ще бъде поднесен чай. Без да губи време, съдията профуча между часовете. Комендантът Фан седеше на главната маса в средата на залата. На страничната маса вляво от него бяха седнали полковник Ши Лан и някакъв друг офицер, когото съдията не познаваше. На масата от другата страна седяха двама висши офицери, а на една масичка, разположена по-встрани, лейтенант Као подреждаше купчина книжа. Очевидно той беше водил протокола. Когато видяха, че влиза съдията, всички станаха.

— Моля да ме извините, че нахълтвам без покана — спокойно каза Ди, докато се приближаваше към масата на коменданта. — Идвам, за да ви съобщя последните си разкрития във връзка с убийството на заместник-коменданта Су. Прав ли съм, като предполагам, че офицерите, събрани в тази зала, са същевременно и членове на военния съд?

— Да, ако се включи и полковник Мао — бавно отговори Фан.

— Чудесно! Моля, наредете да доведат и полковник Мън, тъй че да проведем едно редовно заседание на военния съд.

Комендантът даде заповед на адютанта си, после придърпа един стол към своята маса и покани съдията Ди да седне до него. Ма Жун и Цяо Тай се приближиха и застанаха прави зад стола на господаря си.

Влязоха двама дежурни войници с подноси. Всички започнаха мълчаливо да пият чай. После вратата се отвори отново. Влязоха четирима военни полицаи в пълно снаряжение, водейки помежду си

полковник Мън. Той пристъпи към централната маса и стегнато поздрави. Комендантът прочисти гърлото си.

— Събрали сме се да изслушаме доклада на магистрата Ди, съставен по моя молба, и да решим дали въпросният доклад ще наложи преразглеждане на делото срещу полковник Мън Куотай, обвинен в предумишлено убийство на Су, заместник-комендант на този форт. Приканвам магистрата Ди да изложи становището си.

— Мотивът за това убийство — започна съдията Ди с равен глас — е бил да се попречи на заместник-коменданта да започне разследването на хитър заговор, чрез който един престъпник се е надявал да придобие огромна сума пари. Позволете да ви припомня обичайната процедура, чрез която се прави искане за закупуване на различни видове военно снаряжение за гарнизона. След като искането е нахвърляно върху чернова от коменданта, текстът се написва на официална хартия от някой чиновник и се предава на заместник-коменданта. Той проверява съдържанието му и поставя личния си печат на всеки лист. После заместник-комендантът го предава на коменданта, той отново го проверява и поставя личния си печат в края на документа, на последната страница. След като се приготви необходимият брой копия, оригиналът се поставя в плик, запечатан и адресиран до Военното министерство в столицата. Изпраща се там по конни куриери — съдията отпи от чая си и продължи: — Тази система има само едно слабо място. Ако документът е написан на повече от една страница, някоя недобросъвестна личност, която има достъп до официалната кореспонденция, може да унищожи всички страници освен последната, върху която е сложен печатът на коменданта. После може да подмени унищожените листове с други, подправени, и да изпрати в столицата документа с автентичната последна страница.

— Невъзможно! — намеси се комендантът Фан. — Останалите страници трябва да носят печата на заместник-коменданта!

— Именно затова той е бил убит! — каза съдията. — Престъпникът е откраднал печата на Су, а Су е открил кражбата. Но преди да продължа с това, ще ви обясня как похвалната старателност във всекидневната работа на един ваш чиновник ме насочи по следите на престъпника... Преди три дни едно предложение за повишаване в чин на четирима лейтенанти е разкрило пред престъпника добра възможност за действие. В окончателния си вид документът се е

състоял от две страници. Първата е съдържала самото предложение заедно с имената, възрастта и прочее на въпросните четири лица. На втората са били записани молбата на коменданта за по-бързо удовлетворяване на искането (забележете: изразена с най-общи думи!), датата и номерът на документа: П — за Персонал и числото 404. На първата страница е бил поставен печатът на заместник-коменданта, а на втората — и този на коменданта... Престъпникът се е добрал до този документ по пътя му към разпределителната служба. Той е унищожил първата страница и я е заменил с друга, на която е написал спешно искане за закупуване на три военни корабчета от корейските търговци Пак и Йе и е добавил, че Военното министерство трябва да предаде парите за покупката — цяло състояние! — на посочените търговци. След като престъпникът е подпечатал подправената страница с личния печат на Су, той сам е поставил документа в плик, запечатал е плика и го е адресирал: „До Военното министерство, отдел «Снабдяване».“ Най-накрая, както е прието, е сложил в ъгъла на плика номера на поставения вътре документ, а именно: П-404. Дал е запечатания плик на дежурния по разпределението на пощата, а копията от оригиналния документ с предложението за повишаване на четиримата лейтенанти лично е мушнал в архива. Но тъй като не е бил запознат с новите наредби за разпределение на пощата, е пропуснал да изпрати едно от тези копия в трибунала... Случило се е така, че същият дежурен по разпределението на пощата, който е изпратил запечатания плик, означен с П-404, е получил в същия ден друго писмо, означено с П-405. То е съдържало искането за снабдяване на форта с кожени снаряжения. Дежурният си е спомнил, че наличието на две папки, означени с буквата П — за Покупки и за Персонал, — понякога предизвиква обърквания в архива. Затова като добър бюрократ е добавил към означението П-405 следната забележка: „Справка — виж по-предния документ П-404.“ Въпреки че не е знаел съдържанието на този документ, той си е спомнил, че пликът е бил адресиран до отдел „Снабдяване“. Чиновникът е разпределил копията от документ П-405 правилно, отделяйки едно от тях за мен. Но когато проверих моята папка „Покупки“, открих, че документ П-404 липсва. Това ме подразни, защото смятах, че всичките ми папки са пълни. Затова помолих господин коменданта за допълнително копие. Той ми

даде писмото с предложението за повишение на четирима лейтенанти, което би трябвало да се съхранява в папка „Персонал“.

Комендантът, който нетърпеливо се въртеше в стола си, избухна:

— Не можете ли да ни спестите всички тези подробности? Каква е тази глупост за трите военни корабчета?

— Престъпникът — спокойно отвърна съдията — е бил съдружник на търговците Пак и Йе. Те са възнамерявали, след като получат в столицата парите за тази въображаема сделка, да ги поделят с него. И тъй като са щели да изминат много седмици преди във Военното министерство да се открие несъответствието в получените от вас искания за снабдяване, престъпникът е щял да има предостатъчно време, за да подготви бягството си с парите... Планът му е бил хитър, но не му е провървяло. Вечерта преди убийството полковник Мън и моите двама помощници срещнали в града двамата корейски търговци и се запили заедно. Търговците помислили тримата мъже за скитащи разбойници и споменали нещо за корабчетата и за парите, които ще вземат за тях в столицата. Помощниците ми ме уведомиха за това и аз лесно се досетих какво се готви. Мога да добавя, че когато Мън се е върнал във форта, се е разприказвал на висок глас пред капитана на стражата за това, колко пари имали щедрите Пак и Йе и че скоро щели да имат още повече. Престъпникът го е чул и е решил — погрешно, — че Мън знае твърде много. Тогава е решил да го убие. На сутринта, когато е разбрал, че Мън е махмурлия и няма да се качва в оръжейната, той му е изпратил фалшивата бележка, подпечатана с печата на Су, който все още е бил у него.

— Нищо не разбирам! — ядосано възкликна комендантът. — Това, което искам да знам, е: кой и как е застрелял Су?

— Прав сте — каза съдията. — Су е бил застрелян от полковник Ши Лан.

За момент настъпи мъртва тишина. После комендантът извика гневно:

— Абсолютно невъзможно! Лейтенант Као е видял как полковник Ши Лан влиза и излиза от стаята на Су. Той дори не се е доближавал до кушетката.

Съдията Ди продължи спокойно:

— Полковник Ши Лан се е качил в стаята на Су малко преди два часа, веднага след обучението в катерене по стени. Това означава, че

той е бил по долни дрехи и бос. Не е можел да носи оръжие, а и не му е трябвало. Защото му е било известно, че Су има навик да хвърля колчана със стрелите си в нишата под прозореца. Планът му е бил да грабне една стрела и да промуши смъртоносно заспалия Су. Когато е влязъл обаче, е видял, че Су е прав. Стоял е пред кушетката с ботуши и бронирана ризница. Ши Лан не е можел да го убие, както е бил запланувал. Тогава е забелязал, че една от стрелите, паднала от колчана на пода, е насочена към Су. Ши Лан е стъпил върху нея, защитил я е между палеца и втория пръст на крака си малко под острието на върха и с мощно движение я е запратил към незащитения корем на Су. В същото време е разиграл сценка заради Мън — в случай че той гледа от прозореца на оръжейната: размахал е ръце и е закрещял, заглушавайки стенанията на Су, който е паднал по гръб на кушетката. Убеждавайки се, че жертвата му е мъртва, е излязъл навън и е повикал стражите. После, влизайки отново в стаята заедно с коменданта и полковник Мао, е използвал настъпилата суматоха, за да пусне незабелязано печата на Су в чекмеджето на писалището му. Всичко е вървяло добре за престъпника. Той не е предвидил само един факт, а именно че мъртвият ще бъде намерен с ботуши. Това ме накара да предположа, че Су не е бил убит, докато е спял. Разбираемо е, че не е свалил бронираната си ризница за едно кратко дремване, тъй като е щяло да му отнеме много време. Но е хвърлил шлема си на писалището и би трябвало да се очаква, че преди да си легне, ще събуе и ботушите.

Ди замълча. Сега всички погледи бяха отправени към полковник Ши Лан. Той хвърли презрителен поглед към съдията и попита със злъчна усмивка:

— И как мислите да докажете тази фантастична теория?

— Засега — спокойно отвърна съдията — чрез факта, че вие имате лошо одраскване на палеца на десния си крак. Защото там, където е лежала стрелата, от дъсчения под е стърчала главичката на един пирон. Когато сте запратили стрелата към Су, тя е раздрала подсилващата я червена лента, а също така е одраскала палеца ви. Мястото е зацапано с малки кървави петна. Окончателното доказателство ще бъде налице по-късно, когато Пак и Йе бъдат арестувани и когато подправеният документ бъде открит във Военното министерство.

Лицето на Ши Лан беше станало мораво, устните му се разкривиха. Но той се овладя и каза с твърд глас:

— Не е необходимо да чакате толкова. Аз убих Су. Имам дългове и ми трябва пари. След десетина дни щях да изляза в отпуск по болест и никога нямаше да се върна. Нямах намерение да убивам Су. Надявах се, че ще мога да върна печата, като го оставя на писалището. Но той откри липсата му твърде скоро, затова реших да го промуша със стрела, докато спи. Но когато влязох в стаята, видях, че е на крак. Той изкрещя: „Сега се уверих, че подозренията ми са били верни. Ти си откраднал печата ми!“ Помислих, че съм загубен, защото, да се нахвърлиш върху Су въоръжен само с една стрела, би било равно на самоубийство, а от друга страна, ако Мън гледаше през прозореца, щеше да види сборичкването. Тогава погледът ми падна върху стрелата на пода и аз я запратих към корема на Су. — Ши Лан обърса потта от челото си и заключи: — Не съжалявам, защото Су беше лош човек. Мъчно ми е, че трябваше да те принеса в жертва, Мън, но нямах друг изход. Това е!

Комендантът се надигна от стола си:

— Мечът ти, Ши Лан!

Докато сваляше колана, на който висеше мечът му, полковникът с горчивина каза на съдията:

— Ах, ти, хитър дявол! Как ме разкри?

Съдията отговори лукаво:

— Преди всичко с помощта на червената лента.

[1] На английски red tape означава както червена лента, така и бюрокрация — Б.пр. ↑

ТОЙ ИДВАШЕ С ДЪЖДА

СЪБИТИЯТА В ТАЗИ ТРЕТА ИСТОРИЯ СЪЩО СЕ РАЗИГРАВАТ В БЪНЛАЙ, ПОЛОВИН ГОДИНА ПО-КЪСНО. МЕЖДУВРЕМЕННО В ГРАДА СА ПРИСТИГНАЛИ ДВЕТЕ СЪПРУГИ И ДЕЦАТА НА СЪДИЯТА ДИ. ТЕ СА НАСТАНЕНИ В ЛИЧНАТА МУ РЕЗИДЕНЦИЯ, РАЗПОЛОЖЕНА В ЗАДНИЯ ДВОР НА СЪДИЛИЩЕТО. МАЛКО ПО-КЪСНО КЪМ ДОМАКИНСТВОТО СЕ ПРИСЪЕДИНЯВА И ГОСПОЖИЦА ЦАО. В ГЛАВА XV НА РОМАНА „ЗЛАТНОТО БОЖЕСТВО“ СА ОПИСАНИ С ПОДРОБНОСТИ УЖАСНИТЕ ПРЕМЕЖДЯ, ОТ КОИТО Я СПАСЯВА СЪДИЯТА ДИ. ПЪРВАТА СЪПРУГА Я ХАРЕСВА ОТ ПРЪВ ПОГЛЕД И Я ПРАВИ СВОЯ КОМПАЊОНКА. ПРЕЗ ЕДИН ОТ НАЙ-ГОРЕЩИТЕ И ДЪЖДОВНИ ДНИ В СРЕДАТА НА ЛЯТОТО СЕ СЛУЧВАТ ЧУДНОВАТИТЕ СЪБИТИЯ, ЗА КОИТО СТАВА ДУМА В НАСТОЯЩИЯ РАЗКАЗ.

— И тази кутия няма да свърши работа — ядосано каза първата съпруга на съдията Ди. — Виж сивата плесен по ръбовете на тази синя роба! — тя затръшна капака на червената кожена кутия за дрехи и се обърна към втората съпруга: — Не си спомням друго такова горещо и влажно лято. А пък и пороят, дето се изля снощи... По едно време ми се струваше, че няма да има край. Ще ми помогнеш ли?

Съдията, седнал до масичката за чай при отворения прозорец на широката си спалня, наблюдаваше двете жени, които оставиха кожената кутия за дрехи на пода и взеха другата от общия куп.

Госпожица Цао, приятелка и компаньонка на първата му съпруга, сушеше влажни дрехи над бакърения мангал в ъгъла, като ги простираше върху мрежа от медна тел над тлеещата жарава. Горещината на мангала заедно с парата, която се вдигаше от неизсъхналите дрехи, насищаше до непоносимост въздуха в стаята, но трите жени като че ли не забелязваха това. Съдията въздъхна, обърна се и погледна навън. От спалнята, намираща се на втория кат на резиденцията, обикновено се откриваше красива гледка към извитите стрехи на къщите в града, но сега те бяха забулени в оловна мараня, която размиваше очертанията им. Влагата сякаш бе проникнала в кръвта му и монотонно пулсираше във вените. Вече дълбоко съжаляваше за злощастното си хрумване още със ставането да поиска сивата си лятна роба. Това желание бе станало причина първата му съпруга да предприеме търсене в четирите кутии за дрехи. А след като откри по дрехите плесен, веднага повика втората съпруга и госпожица Цао. Сега и трите бяха напълно погълнати от работата си и не им

идваше наум, че е време за сутрешния чай, да не говорим за закуската. Жените за пръв път усещаха неудобствата на горещниците в Бънлай, тъй като едва от седем месеца Ди беше магистрат на този окръг. Съдията изпъна крака, защото усещаше коленете и стъпалата си подути и натежали. Госпожица Цао се наведе и взе от решетката над мангала една бяла роба.

— Тази е съвсем суха — съобщи тя.

Когато посегна нагоре, за да я окачи на закачалката, съдията забеляза красивите форми на стройното ѝ тяло. Изведнъж попита първата си съпруга:

— Не можете ли да оставите всичко това на прислужничките?

— Разбира се — отвърна през рамо първата. — Но искам преди това сама да проверя дали няма някакви сериозни повреди по дрехите. — О, небеса! Погледни тази рокля, скъпа — обърна се тя към госпожица Цао. — Плесента буквално е прояла плата. А ти казваш, че ми стои чудесно.

Съдията рязко стана. Уханието на парфюм и престоляни помади, смесено с тънкия мирис на влажни дрехи, правеше атмосферата в стаята прекалено женска и това изведнъж раздразни и без това опънатите му нерви.

— Излизам да се разходя — каза той.

— Преди сутрешния чай? — възкликна първата. Но очите ѝ не се откъсваха от петната по червената рокля, която държеше.

— Ще се върна за закуска — измърмори съдията. — Подай ми онази синя роба.

Госпожица Цао помогна на втората съпруга да нахлузят робата на плещите му и загрижено попита:

— Тази дреха не е ли малко тежка за такова горещо време?

— Поне е суха — кратко отговори Ди и в същото време разбра с досада, че госпожица Цао е права: плътната тъкан прилепна за влажния му гръб като бойна ризница.

Измърмори нещо за довиждане и тръгна надолу по стълбите. Бързо премина по сумрачния коридор до малката врата на гърба на съдилището. Беше доволен, че старият му приятел и съветник сержант Хун още не се е появил. Сержантът го познаваше много добре, щеше веднага да разбере, че е в лошо настроение, и да се чуди каква е причината. Ди отключи задната врата и се измъкна на влажната

безлюдна улица. Наистина, каква беше причината за лошото му настроение, запита се той, докато се движеше през лепкавата мъгла. Разбира се, първите седем месеца на самостоятелната му служба като съдия го бяха разочаровали. Отначало няколко дни бяха вълнуващи, после дойде убийството на госпожа Хо, после случаят в крепостта... И след това нищо. Само рутинна канцеларска работа: попълване на формуляри, подреждане на книжа в папки, издаване на най-различни разрешителни... В столицата също се беше налагало да се занимава с много канцеларщина, но поне ставаше дума за важни книжа. На всичко отгоре окръгът не беше изцяло негов. Цялата територия по северното поречие беше стратегическа зона и се намираще под юрисдикцията на военните, а пък корейският квартал отвъд Източната врата беше със собствена администрация. Той злобно изрита един камък и изруга. Малкото наглед камъче се оказа връх на голям камък от калдъръма и палецът на крака му пострада лошо. А трябваше и да вземе решение за госпожица Цао. Миналата нощ в интимната обстановка на споделеното съпругеско ложе първата съпруга пак го бе врънкала да направи госпожицата своя законна трета съпруга. И двете с втората много я харесвали, каза тя, а пък и самата госпожица Цао не би могла и да мечтае за нещо по-добро. Освен това, бе добавила първата с присъщата си откровеност, втората съпруга била добра жена, но нямала високо образование, а присъствието на интелигентно начетено момиче като госпожица Цао щяло да направи далеч по-интересен живота на цялото семейство... Ами ако съгласието на госпожица Цао бе само плод на благодарността ѝ към него, задето я бе измъкнал от бедата, в която бе изпаднала? Ако не я харесваше толкова много, някак си щеше да му е по-лесно... От друга страна, щеше ли да е честно да се ожени за девойка, която не харесва истински? Като магистрат му беше позволено да има до четири жени, но той се придържаше към възгледа, че и две стигат, освен ако не могат да имат деца. Всичко беше толкова сложно и объркано... Той се загърна по-плътено в робата си, защото бе започнало да вали.

Съдията въздъхна с облекчение, когато видя пред себе си широките стъпала, които водеха към храма на Конфуций. Третият кат на западната кула беше превърнат в малка чайна. Там можеше да изпие сутрешния си чай, а после да се върне в съдилището.

В ниското осмоъгълно помещение един мърляв прислужник се бе облегнал на тезгяха и разбутваше с желязна маша огъня в малкия мангал. Съдията забеляза със задоволство, че младежът не го позна, защото не беше в настроение да отговаря на поклони и поздравя. Поръча си кана чай и суха кърпа и седна до бамбуковата маса срещу тезгяха. Прислужникът сложи пред него не особено чиста кърпа в бамбуково панерче.

— Моля ви, изчакайте една минутка, господине. Водата ей сега ще кипне — и докато съдията подсушаваше с кърпата дългата си брада, прислужникът продължи: — Щом сте станали толкова рано, господине, сигурно вече сте чули ужасната новина — той посочи с палец към отворения прозорец и когато съдията поклати отрицателно глава, доволен продължи: — Снощи някакъв мъж е бил насечен на парчета в старата наблюдателница, ей там, в мочурището.

Съдията остави кърпата.

— Убийство? Откъде знаеш?

— Каза ми помощникът на бакалина, господине. Дойде да си продава стоката, докато търках дъските. Призори отишъл в старата наблюдателна кула да вземе малко пачи яйца от онова малоумно момиче, дете живее там, и видял касапницата. Момичето седяло в един ъгъл и плачело. Той се върнал в града тичешком, за да уведоми военните полицаи, и капитанът им отишъл в старата кула с няколко от своите хора. Вижте, ето ги.

Съдията стана и отиде при прозореца. Оттук над назъбената градска стена се виждаше широкото зелено мочурище, осеяно с блата и обрасло с тръстика, а още по на север, в мъгливата далечина — сивите води на реката. Един издигнат над водата твърд черен път тръгваше от кея и водеше право на север, към самотната кула от изронени тухли, стърчаща сред мочурището. Няколко войници със заострени шлемове вървяха под строй към караулката, която се намиреше по средата на пътя между кулата и кея.

— Войник ли е убитият? — бързо попита съдията. Макар територията на север от града да беше под юрисдикцията на военните, всяко убийство, в което бяха намесени цивилни лица, трябваше да бъде разследвано от окръжното съдилище.

— Може би. Това малоумно момиче е глухонямо, но не изглежда зле. Възможно е някой войник да е отишъл в кулата, за да си

поприказва с него на четири очи, нали разбирате... А, ето, водата кипна.

Съдията напрегна взор. Сега двама военни полицаи язدهа от караулката към града. Конете им шляпаха във водата, заляла на места издигнатия черен път.

— Чаят ви е готов, господине. Внимавайте, чашата е много гореща! Ще я сложа за малко тук на перваза. А, да, сега си спомням. Убитият не бил войник. Помощникът на бакалина ми каза, че бил възрастен търговец, който живеел недалеч от Северната врата. Познавал го по лице. Е, военните полицаи ще заловят скоро убиеца. Не си поплюват — той възбудено побутна съдията с лакът. — Ето на! Не ви ли казах, че са страхотни? Виждате ли оня с веригите, дето го извличат от караулката? Облечен е в кафяво рибарско елече и кафяви панталони. Е, сега ще го закарат в крепостта и...

— Нищо такова няма да направят! — ядосано го прекъсна съдията.

Той припряно отпи от чая и си опари устата. Плати и се завтече надолу по стълбите. Цивилен, убит от друг цивилен! Такъв случай трябваше да се разследва само от трибунала. Тъкмо ще покаже веднъж завинаги на военните докъде се простират пълномощията им. Цялата му апатия сякаш се изпари. Нае кон от ковача на ъгъла, метна се на седлото и препусна към Северната врата. Стражите изгледаха слисани небрежно облечения конник с мокра домашна шапчица, нахлупена на главата. Но когато разпознаха окръжния съдия, скочиха и застанаха мирно. Ди слезе от коня и направи знак на ефрейтора да го последва в къщичката до вратата.

— Каква е тая неразбория навън в мочурището? — попита той.

— Някакъв човек е бил намерен убит в старата кула, ваше превъзходителство. Военната полиция вече е задържала убиеца. Сега го разпитват в караулката. Всеки момент ги очаквам да дойдат на кея.

Съдията седна на бамбуковата пейка и подаде на ефрейтора няколко медни гроша.

— Кажи на някой от твоите хора да ми купи две маслени питки.

Питките пристигнаха още топли от тавата на уличния продавач и миришеха апетитно на лук и чесън, но съдията не можа да им се наслади въпреки глада си. Горещият чай бе изгорил езика му, а и беше ядосан от това, че военните превишават правата си. С тъга си помисли,

че в столицата не му се беше случвало да се занимава с такива проблеми — там правата на всеки служител независимо от ранга му се определяха от точни и строги правила. Тъкмо когато привършваше с питките, влезе ефрейторът.

— Военните полицаи са отвели заловения в наблюдателницата си на кея, ваше превъзходителство.

Съдията скочи.

— Вземи четирима от твоите хора и ме следвайте!

На кея до реката лек бриз разкъсваше мъглата. Влажната дреха на съдията прилепваше плътно към плещите му.

— Ама временце! Човек като нищо може да пипне хубава настинка! — промърмори той.

Един тежковъоръжен часовой го въведе в голата чакалня на наблюдателния пост. В дъното на помещението някакъв висок мъж с ризница и заострен шлем на военен полицай седеше зад грубо сковано дървено писалище. Попълваше някаква официална бланка с бавни прилежни движения на четката си.

— Аз съм съдията Ди — започна магистратът. — Искам да зная...

Изведнъж млъкна. Капитанът бе вдигнал глава. Лицето му беше пресечено от страшен бял белег, преминаващ през лявата му буза и устата. Рошави мустаци полупривриваха обезобразените му устни. Преди съдията да се опомни от шокиращата гледка, капитанът бе станал. Поздрави стегнато и каза с глух глас:

— Радвам се, че дойдохте, ваше превъзходителство. Точно привършвах доклада си до вас — той посочи Покритата с одеяло носилка, оставена на пода в ъгъла, и добави: — Това е тялото на жертвата, убиецът е в задната стая. Предполагам, че ще искате да го откарат направо в тъмницата на съдилището?

— Да, разбира се — малко объркан отговори съдията.

— Добре — капитанът сгъна листа и го подаде на съдията. — Седнете, ваше превъзходителство. Ако разполагате с малко време, бих искал лично да ви запозная със случая.

Съдията седна на стола до писалището и направи знак на капитана също да седне. Като поглаждаше дългата си брада, той си рече, че нещата ще се окажат не такива, каквито бе очаквал.

— Така... — започна капитанът. — Познавам мочурището като дланта си. Това глухонямо момиче, което живее в кулата, е едно безобидно малоумно същество и когато ми съобщиха, че в неговата стая лежи убит човек, веднага си помислих, че е нападение за грабеж, и изпратих хората си да претърсят мочурището между кулата и брега на реката.

— Защо именно този участък? — прекъсна го съдията. — Убийството може да е станало и на пътя, нали? А после убиецът да е пренесъл трупа в кулата.

— Не, ваше превъзходителство. Нашата караулка е на пътя, по средата между кея и старата кула. Оттам моите хора през целия ден държат пътя под наблюдение — така е наредено, за да не могат корейските шпиони да влизат и да излизат от града, нали разбирате... А нощно време пътят се охранява от патрули. Между другото мочурището може да бъде пресечено само по този път. Мястото е коварно и всеки, който се опита да мине през него, рискува да попадне на тресавище или на плаващи пясъци и да потъне в тях. Понеже моите хора намерили тялото още топло, решихме, че убийството е било извършено няколко часа преди разсъмване. Тъй като покрай караулката не беше минавал никой освен момчето от бакалницата, следваше изводът, че и двамата — и убиецът, и убитият, са дошли от север. Има една пътека, която води през тръстиките от кулата към брега на реката, и ако някой я познава достатъчно добре, може да се промъкне оттам, без да бъде забелязан от караулката — капитанът поглади мустаците си и добави: — Разбира се, ако не го хванат нашите патрули при реката.

— И вашите хора са хванали убиеца на брега на реката?

— Да, ваше превъзходителство. Открили един млад рибар, Уан Санлан му е името, който се криел в малката си лодка между тръстиките, точно на север от кулата. Опитвал се да изпере панталоните си, по тях имало кръв. Когато моите хора му извикали да се предаде, той тласнал лодката си в реката и се опитал да се добере с гребане до талвега. Стрелците забили в дървеното му корито няколко харпуна, вързани с въжета, и преди той да разбере какво става, го изтеглили на брега заедно с лодката. Злосторникът отрече да знае каквото и да е за някакъв мъртъв човек в кулата. Твърдеше, че се канел да иде там, за да занесе на глухонямото момиче един голям шаран, и че изцапал панталоните си с кръв, докато го почиствал. Чакал да се

завори, за да тръгне. Претърсихме го и в пояса му намерихме това... — капитанът разви едно малко пакетче, увито в хартия, и показа на съдията три лъскави сребърника. — Разпознахме убития по визитните картички, които намерихме у него — той изтърси върху бюрото си съдържанието на един голям плик. Освен пакета с визитни картички изпаднаха още два ключа, малко дребни пари и разписка от заложна къща. Сочейки разписката, капитанът продължи: — Това листче лежеше на пода, недалеч от тялото на убития. Трябва да е паднало от дрехата му. Убитият се казва Чън и е притежател на голяма, добре известна заложна къща, която се намира съвсем близо до Северната врата. Богат човек. Любимото му занимание бил риболовът. Моята хипотеза е, че снощи Чън е срещнал Уан някъде на кея и го е наел да го закара с лодката си в реката на нощен риболов. На минаване покрай пустото място северно от кулата Уан е примамил там стареца под някакъв предлог и го е убил. Решил е да скрие трупа в кулата — тя е полуразрушена, момичето използва само втория кат. Но то се е събудило и е видяло какво прави Уан. Така че той е грабнал само парите и е офейкал... Това, разбира се, е само хипотеза, защото момичето е безполезно като свидетел. Моите хора се опитали да изкопчат нещо от него, но то само надраскало разни несвързани безсмислици за дъждовни духове и черни таласъми. После получило пристъп, започнало да се смее и да плаче едновременно. Клетата безобидна малоумна — той стана, отиде до носилката и повдигна одеялото. — Ето го тялото на убития.

Съдията се надвеси над мършавия труп, облечен в проста кафява роба. По гърдите му имаше петна от спечена кръв, ръкавите бяха изцапани с изсъхнала кал. Лицето беше със спокойно изражение, но много грозно: хлътнали бузи, клюновиден крив нос и голяма уста с тънки устни. Нямаше шапка. Главата му бе обрасла с дълги посивели коси.

— Не е особено красив господинът — отбеляза капитанът. — Макар че аз съм последният, който има право да говори за красота — спазъм разкриви обезобразеното му лице. Той повдигна раменете на трупа и показа на съдията големите червени петна по гърба. — Така е ударен в гърба с нож, че острието трябва да е проникнало до самото сърце. Лежеше по гръб на пода в стаята на момичето, почти до вратата — капитанът пусна горната част на тялото. — Гнусен човек е този

рибар! След като е убил Чън, е започнал да реже гърдите и корема му. Казвам след, защото, както виждате, раните отпред не са кървели толкова много, колкото би трябвало да се очаква. А, да... последното вещественно доказателство. За малко щях да го забравя — той издърпа едно чекмедже на писалището и разви навосьчената хартия, в която бе увито нещо продълговато. Подаде на съдията дълъг тънък нож и каза: — Това е намерено в лодката на Уан, ваше превъзходителство. Той казва, че с този нож чистел риба. По него не беше открита и капчица кръв. Но какво от това? Наоколо има толкова много вода, че той спокойно е можел да го измие и да го почисти, след като се е върнал на лодката. Е, като че ли това е всичко. Предполагам, че Уан лесно ще си признае. Познавам този тип млади престъпници. Отначало отричат всичко, но след един по-решителен разпит рухvat и вече не могат да се наприказват. Какво ще наредите, ваше превъзходителство?

— Първо ще трябва да уведомя най-близките роднини на убития и някой от тях формално да го разпознае. После...

— Погрижил съм се за това, ваше превъзходителство. Чън е бил вдовец, двамата му синове живеят в столицата. Тялото току-що беше официално разпознато от господин Лин, съдружника на убития, който е живял заедно с него.

— Свършили сте прекрасна работа с вашите хора — каза съдията. — Кажете им да предадат задържания и трупа на стражниците, които съм довел със себе си — после стана и добави: — Наистина съм много благодарен за вашите бързи и ефикасни действия, капитане. Тъй като в случая не са намесени военни, вие сте могли просто да съобщите за убийството в съдилището и с това да си измиете ръцете. Но вие сте намерили начин да ми помогнете и...

Капитанът вдигна ръка в знак на протест и каза със странния си глух глас:

— За мене беше удоволствие, ваше превъзходителство. Аз бях един от хората на полковник Мен. Винаги ще правим всичко, което можем, за да ви помогнем.

Гримасата, която изкриви обезобразеното му лице, трябваше да е усмивка. Съдията се върна в къщичката на стражите при Северната врата. Беше решил още там да разпита задържания, а след това да отиде на местопрестъплението. Ако отложеше нещата за разглеждане в

трибунала, топлите следи можеха да изстинат. Случаят изглеждаше много прост за разследване, но знае ли човек...

Той седна до единствената маса в голата стая на пазачите и започна да чете доклада на капитана. В него не пишеше почти нищо повече от онова, което вече бе чул. Пълното име на жертвата беше Чън Фан, възраст: петдесет и шест години. Момичето се казваше Авлига и беше на двайсет години, а младият рибар — на двайсет и две.

Съдията извади от ръкава си визитните картички и разписката от заложната къща. На картичките пишеше, че господин Чън е роден в провинция Шанси. Разписката беше копие от оригинала, подпечатано с големия червен печат на заложната къща на Чън. Отнасяше се за четири брокатени рокли, заложили миналия ден от някоя си госпожа Бей за три сребърника, със срок за откупуване три месеца при месечна лихва 5 процента. Влезе ефрейторът, следван от двама стражници, които мъкнеха носилката.

— Оставете я там в ъгъла — нареди съдията. — Знаете ли нещо за глухонямото момиче, което живее в кулата? Военните полицаи ми казаха само малкото му име — Авлига.

— Да, ваше превъзходителство, така ѝ викат. Тя е захвърлено дете. Една старица, която продаваше плодове близо до Северната врата, я възпита и я научи да пише някой и друг йероглиф, както и да си служи криво-ляво с езика на глухите. Преди две години, когато старицата умря, девойката се засели в старата кула, защото уличните хлапаци постоянно я тормозеха. Там развъжда патици и продава яйцата. Хората я кръстиха Авлига на подбив — нали е няма — и този прякор ѝ остана.

— Добре. Докарайте тук задържания.

Стражниците се върнаха, хванали от двете страни нисък як младеж. Рошавите коси падаха върху смръщеното чело на мургавото му лице, а куртката и панталоните му от кафява кожа бяха нескопосно закърпени на няколко места. Ръцете му бяха вързани със синджир на гърба, допълнителна примка от тънка верига обгръщаше голия му дебел врат. Стражниците го смъкнаха на колене пред съдията.

Известно време Ди мълчаливо наблюдаваше младежа, като се чудеше откъде да подхване разпита. В тишината се чуваха само ромонът на дъжда отвън и тежкото дишане на задържания. Съдията извади от ръкава си трите сребърника.

— Откъде ги имаш?

Младият рибар измърмори на груб диалект нещо, което съдията не можа да разбере. Единият от стражниците скрива Уан и му изрева:

— Говори по-ясно!

— Това са ми спестяванията. Да си купя хубава лодка.

— Кога срещна господин Чън за пръв път?

Младежът избълва порой от неприлични ругатни.

Полицаят, който стоеше от дясната му страна, го накара да замълчи, като го цапардоса по главата с плоското на меча си. Уан разтърси глава, после навъсено каза:

— Познавах го само по лице, защото често се навърташе около кея — и изведнъж добави злобно: — Ако го познавах по-добре, щях да убия тази мръсна свиня, Този мошеник...

— Мамил ли те е господин Чън, когато си залагал нещо при него? — бързо запита съдията.

— Мислиш, че имам нещо за залагане?

— Тогава защо го наричаш мошеник?

Уан вдигна поглед и на съдията му се стори, че долавя хитро пламъче в малките му кръвясали очи. Младежът отново сведе глава и отговори намусено:

— Защото всички съдържатели на заложни къщи са мошеници.

— Какво прави снощи?

— Вече казах на войниците. Изядох купичка юфка в лавката на кея, после отидох нагоре по реката. След като улових няколко добри парчета, завързах лодката на брега на север от кулата и дремнах. Бях намислил призори да занеса малко риба в кулата... за Авлига.

Нещо в начина, по който момчето произнесе името на глухонямата, привлече вниманието на съдията. Той каза бавно:

— Ти отричаш, че си убил притежателя на заложната къща. Но тъй като освен тебе там е била само девойката, значи го е убила тя.

Уан изведнъж скочи към съдията. Движенията му бяха толкова бързи, че двамата стражници едва успяха да го сграбчат овреме. Уан започна да ги ритва, но получи такъв удар по главата, че падна по гръб и веригите му издрънчаха на застлания с каменни плочки под.

— Ти, песоглав чиновнико, ти... — избухна младежът и се опита да се изправи.

Ефрейторът му нанесе такъв ритник в лицето, че главата му издрънча глухо на пода. Рибарят остана да лежи неподвижен, от разбитата му уста течеше кръв. Съдията стана и се наведе над неподвижната фигура. Младежът бе изгубил съзнание.

— Не бийте човек, ако не са ви заповядали — строго каза Ди на ефрейтора. — Свестете го и го откарайте в тъмницата. Ще го разпитам официално по-късно, на обедното съдебно заседание. Отнесете в съдилището и тялото на убития. Докладвайте на сержант Хун и му предайте този рапорт, написан от капитана на военните полицаи. Кажете му, че ще се върна в съдилището веднага щом разпитам някои свидетели — съдията хвърли поглед към прозореца. Още валеше. — Дайте ми парче навосьчена хартия.

Преди да излезе, уви с хартията главата и раменете си, после скочи върху седлото на уморения си кон. Мина край кея и пое по черния път към мочурището. Мъглата се беше поразредила и докато яздеше, Ди с интерес оглеждаше зелената безлюдна шир от двете страни на пътя. Тесни вадички криволичеха между тръстиките, като тук-там се разширяваха и образуваха гълове, които тъжно отразяваха сивата светлина. Изведнъж ято дребни водни птици се вдигна с пронизителни крясъци, които отекнаха зловещо над пустото мочурище. Съдията забеляза, че след поройния дъжд, който се беше излял през нощта, водата бе спаднала. Сега пътят беше сух, водата бе оставила по него само купчинки водорасли. Когато Ди подминаваше караулката, часовоят се изпречи на пътя му. Съдията показа документа за самоличност, който носеше в ботуша, и войникът го пусна да мине.

Старата наблюдателница беше грозна квадратна постройка на пет ката, съградена върху основа от грубо издялани каменни блокове. Капаците на сводестите прозорци липсваха, покривът беше пропаднал. Две черни гарги бяха кацнали на един счупен дирек.

Когато се приближи още, съдията дочу шумно крякане. Няколко десетки патици се бяха скупчили до един кален гъол в подножието на кулата. Когато Ди слезе от коня и привърза поводите му за един обрасъл с мъх каменен стълб, патиците започнаха да цамбуркат във водата и да крякат още по-силно с възмущение.

Приземният кат на кулата представляваше тъмна ниска изба, в която имаше само купчина изпотрошени мебели. Тясна и разнебитена дървена стълба водеше нагоре. Съдията се заизкачва, търсейки опора с

лявата ръка във влажната плесенясала стена, тъй като парапетът беше рухнал.

Когато влезе в полутъмната, почти празна стая, нещо се размърда между чергите, струпани на грубо скован дъсчен нар пред сводестия прозорец. Изпод мръсния изкърпен юрган се разнасяха дрезгави звуци. Един бърз поглед наоколо бе достатъчен на съдията, за да разгледа обзавеждането. То се състоеше от неугледна маса със смачкан чайник на нея и бамбукова пейка до страничната стена. В ъгъла имаше тухлена печка, на нея — голям тиган. До печката бе поставена кошница от палмови клонки, догоре пълна с дървени въглища. Във въздуха се носеше миризма на мухъл и застояла пот.

Изведнъж юрганът отхвъркна на пода. Едно полуголо момиче с дълги и разрошени коси скочи от дъсченото легло. Хвърли поглед към съдията, издаде отново същите странни дрезгави звуци и избяга в най-отдалечения ъгъл. Там падна на колене и започна цялото да се тресе. Съдията си даде сметка, че видът му едва ли действа успокоително на момичето. Побърза да извади от ботуша си документа за самоличност, разгъна го и тръгна към настръхналата девойка, сочейки с показалец големия червен печат на трибунала. После посочи към себе си. Тя явно го разбра, защото се изправи и го загледа с големите си, пълни с животински страх очи. Нямаше нищо на себе си освен една парцалива пола, пристегната на кръста със сламена връвчица. Тялото ѝ беше зряло, с хубави форми, а кожата — изненадващо бяла. Кръглото ѝ лице беше зацапано, но не и лишено от привлекателност. Съдията придърпа пейката към масата и седна. Чувстваше, че трябва да направи някакъв привичен за нея жест, затова вдигна чайника и отпи направо от чучура, както правят полските ратаи.

Девойката се приближи до масата, плю върху мръсната ѝ повърхност, намокри показалеца си със слюнка и начерта няколко силно разкривени йероглифа. Те означаваха: „Уан не го е убил.“

Съдията кимна. Изля малко чай върху масата и а направи знак да я забърше. Тя послушно отиде до леглото, взе един парцал и трескаво затърка прашната повърхност. Ди се доближи до печката и избра няколко парчета от дървените въглища. Върна се на мястото си и написа с едно от тях върху масата: „Кой го уби?“

Тя потръпна. Взе друго парче въглен и написа: „Лошите черни таласъми.“ Посочи възбудено йероглифите, после надраска набързо:

„Лошите таласъми промениха добрия дъждовен дух.“

„Ти видя ли лошите черни таласъми?“ — написа той.

Тя категорично поклати рошавата си глава, после неколккратно почука с показалец върху думата „черни“. След това посочи затворените си очи и отново поклати глава. Съдията въздъхна и написа: „Познаваш ли господин Чън?“

Авлига гледаше объркано написаното, смучейки пръста си. Ди съобрази, че не познава сложния йероглиф, с който се пише фамилното име „Чъ“. Задраска го и на негово място написа: „стария човек“.

Тя отново поклати глава, после с изражение на погнуса очерта няколко кръга около думите „стария човек“ и добави: „Много кръв. Добрият дъждовен дух няма да дойде вече. Няма повече сребро за лодката на Уан.“ По мърлявите й бузи започнаха да се стичат сълзи, когато тя с трепереща ръка написа още: „Добрият дъждовен дух винаги спеше с мен“ — и посочи към дъсченото легло.

Съдията я изгледа изпитателно. Знаеше, че дъждовните духове играят съществена роля в местните предания, тъй че беше естествено да присъстват в сънищата и мечтите на това преждевременно развито младо момиче. От друга страна, тя бе споменала за сребро. Той написа: „Как изглежда дъждовният дух?“

Лицето на Авлига светна. Широко усмихната, тя написа с големи разкривени йероглифи: „Висок. Красив. Нежен.“ После очерта кръг около всеки от трите йероглифа, хвърли парчето въглен на масата и като сложи ръце върху голите си гърди, започна истерично да се киска.

Съдията отклони погледа си. Когато отново го насочи към нея, тя бе спуснала ръцете си и стоеше вторачена право напред с широко отворени очи. Изражението й отново рязко се промени. С бързо движение посочи към сводестия прозорец и издаде няколко странни звука. Той се обърна. В оловното небе се бе появило малко нежно сияние, част от небесната дъга. Тя гледаше втренчено натам с детски възторг и зяпнала уста. Съдията взе парче въглен и написа един последен въпрос: „Кога идваше дъждовният дух?“

Тя дълго време остана загледана в написаното, машинално решейки с пръсти дългата си мазна коса. Най-сетне се наведе над масата и написа: „Тъмна нощ и много дъжд.“ Огради с кръгове думите „тъмна“ и „дъжд“ и добави: „Той идваше с дъжда.“

Съвсем ненадейно тя закри лицето си с ръце и започна конвулсивно да хълца. Звуците, които издаваше, се смесваха с шумното крякане на патиците долу. Съдията съобрази, че глухонямата девойка не може да чуе птиците, затова стана и сложи ръка на голото ѝ рамо. Когато тя извърна глава нагоре, за да го погледне, Ди остана поразен от дивия налудничав блясък в широките ѝ очи. Побърза да нарисува на масата една патица и добави думата „глад“. Тя се хвана с ръце за устата и изтича към печката. Съдията се загледа в големите каменни плочи пред вратата. Забеляза, че една част от мръсния пращен под е почистена. Очевидно там бе лежал убитият мъж и хората от военната полиция бяха почистили плочника. Той с угризение си спомни лошите си мисли за тях. Някакво тракане го накара да се обърне. Авлига раздробяваше стари оризови питки върху примитивна дъска за рязане. С тревожно смръщено лице Ди наблюдаваше колко ловко борави с големия кухненски нож. Изведнъж тя заби дългия остър връх в дъската, изсипа натрошените питки в тигана и с щастлива усмивка погледна съдията през рамо. Той ѝ кимна за довиждане и заслиза по скърцащите стъпала.

Дъждът бе спрял, над мочурището се спускаше полупрозрачна мъгла. Докато развързваше поводите, Ди каза на крякащите патици:

— Хайде по-кратко, закуската ви пристига.

Той подкара коня си с умерено темпо. Мъглата настъпваше откъм реката. Над високата тръстика се носеха облаци с чудновати очертания. Тук-там се разтегляха като пипалата на някакво чудовищно морско животно. Искаше му се да знае повече за древните, дълбоко вкоренени вярвания на хората. На много места те все още благоговееха пред някой речен бог или богиня. Край бреговете на реките чифликчиите и рибарите правеха жертвоприношения в тяхна чест. Очевидно такива образи изпълваха болното съзнание на глухонямото момиче, за което истинските и въображаемите неща постоянно се смесваха, а то не можеше да контролира поривите на вече зрялото си тяло. Съдията подкара коня в галоп.

Щом се върна при Северната врата, каза на ефрейтора да го заведе в къщата на Чън. Когато стигнаха до голямата, преуспяваща наглед заложна къща, ефрейторът обясни, че жилището на Чън се намира точно отзад и посочи тясната алея, която водеше към главния вход. Съдията го освободи и почука на черната лакирана порта. Отвори

я слаб мъж, облечен в спретнат кафяв халат с везани ръбове. Халатът бе пристегнат с черен пояс. Оглеждайки учудено мокрия брадат посетител, мъжът каза:

— Предполагам, че ви трябва заложната къща. Ще ви отведа тъкмо отивах там.

— Аз съм съдията — нетърпеливо рече Ди. — Току-що пристигам от мочурището. Ходих да огледам мястото, където е бил убит вашият съдружник. Да влезем вътре, искам да ви предам нещата, които бяха намерени у покойния.

Господин Лин направи дълбок поклон и поведе високия гост към малък, но удобен страничен хол, обзаведен в обичайния стил с няколко тежки мебели от черно дърво. Там покани церемониално съдията да седне на широкото канапе в дъното. Докато домакинът нареждаше на стария прислужник да донесе чай и бисквити, съдията огледа любопитно големия кафез за птици, поставен върху една лавица на стената. Решетките на кафеза бяха от медна тел. Вътре пърхаха десетина птички с пухкави перца.

— Любимото занимание на моя съдружник — каза господин Лин с извинителна усмивка. Много обичаше птиците и винаги ги хранеше сам.

С грижливо подстриганата си къса брадичка и посивяващите мустачки господин Лин на пръв поглед изглеждаше като типичен търговец от средна ръка. Но при по-внимателно вглеждане се забелязваха дълбоките бръчки около тънките устни и големите, мрачни очи на една силна личност. Съдията остави чашата и сдържано изрази съчувствието си за понесената от фирмата загуба. После извади от ръкава си плика и изсипа визитните картички, дребните пари, разписката от заложната къща и двата ключа.

— Това е всичко, господин Лин. Вашият съдружник имаше ли навик да носи в себе си големи суми пари?

Лин мълчаливо огледа малката купчинка, поглаждайки късата си брада.

— Не, Ваше превъзходителство. Преди две години той се оттегли от работата във фирмата и не му се налагаше да носи в себе си много пари. Но снощи, когато излезе, със сигурност е имал повече от тия няколко петачета.

— По кое време излезе?

— Около осем часа, Ваше превъзходителство. Преди това вечеряхме заедно тук, на долния кат. Отиде да се разходи по кея, така ми каза.

— Често ли правеше това?

— О, да. Той винаги е бил саможив човек, а откакто преди две години почина жена му, започна да прави дълги разходки почти през вечер, и все самичък. Хранеше се сам, искаше храната му да бъде поднасяна горе, в малката му библиотека, въпреки че и аз живея тук, в лявото крило. Снощи обаче трябваше да поговорим по един делови въпрос и затова слезе долу да вечеряме заедно.

— Вие нямате ли семейство, господин Лин?

— Не, Ваше превъзходителство. Така и не ми остана време да си създам домакинство. Партньорът ми държеше капитала, но на практика оставяше цялата работа в зложнатата къща на мен. След като се оттегли от активна дейност, почти не е стъпвал там.

— Ясно. Но да се върнем на снощната вечер. Каза ли господин Чън кога ще се върне?

— Не, Ваше превъзходителство. На прислужника му е наредено никога да не го чака. Моят съдружник беше запален въдичар. Ако на кея преценеше, че времето е благоприятно за риболов, наемаше лодка и прекарваше цялата нощ в реката.

Съдията бавно поклати глава.

— От военната полиция сигурно са ви казали, че са арестували един млад рибар на име Уан Санлан. Съдружникът ви често ли наемаше неговата лодка?

— Това не мога да ви кажа, Ваше превъзходителство. На кея винаги има тълпа от рибари и повечето от тях искат да спечелят някоя пара допълнително. Но ако партньорът ми е наел лодката на Уан, нищо чудно да си е навлякъл неприятности, защото Уан е свиреп млад разбойник. Зная за него, защото и аз самият съм малко риболовец и често съм слушал другите да го споменават. Груб, необщителен младеж!

Лин въздъхна.

— Бих искал и аз да ходя на риболов толкова често, колкото и съдружникът ми, но нямам толкова свободно време... Е, беше много любезно от ваша страна, че донесохте тези ключове. Цяло щастие е, че Уан не ги е взел, за да ги захвърли някъде. Големият е от библиотеката

на покойния ми съдружник, а другият — от ковчежето, в което пазеше важните си книжа.

Той протегна ръка, за да вземе ключовете, но съдията ги стисна и ги мушна в ръкава си.

— Тъй като и без това съм тук — каза той, — ще прегледам книжата на господин Чън още сега, господин Лин. Това е убийство и докато случаят не бъде изяснен, всички книжа на жертвата, които могат да съдържат улики, временно са на разположение на властта. Моля ви, заведете ме в библиотеката.

— Разбира се, Ваше превъзходителство.

Лин поведе съдията нагоре по една широка стълба и посочи вратата в дъното на коридора. Ди я отключи с по-големия ключ.

— Много ви благодарям, господин Лин. Скоро ще се върна долу при вас.

Съдията пристъпи в малката стая, заключи вратата зад себе си, а после отвори докрай ниския широк прозорец. Влажните покриви на съседните къщи проблясваха в сивата мъгла. Той се обърна и се настани в широкото кресло зад писалището от палисандрово дърво, обърнато към прозореца. След като хвърли един оглед на обкованото с желязо ковчеже, поставено до креслото, замислено започна да разглежда обстановката. Малката библиотека беше безупречно чиста и обзаведена в прост старомоден стил. На снежнобелите варосани стени висяха два хубави пейзажа, а на една солидна абаносова полица бе поставена крехка ваза от бял порцелан с няколко повехнали рози. Доста книги в брокатени подвързии бяха грижливо подредени на разноцветни бамбукови рафтове.

Съдията скръсти ръце и се замисли каква ли би могла да бъде връзката между тази подредена с вкус библиотека, която повече би прилягала на някой взискателен учен, отколкото на съдържател на заложна къща, и голата тъмна стая в полуразрушената наблюдателна кула, където лъхаше на гнило, на немара и ужасна мизерия. След малко Ди поклати глава, наведе се и отключи ковчежето. Беше също тъй педантично подредено, както и стаята. Вътре имаше свитъци документи, всеки пристегнат със зелена панделка и означен с надпис върху етикет. Той избра свитъците, които носеха надписи „Лична кореспонденция“ и „Сметки и разписки“. Първата съдържаше няколко важни съобщения за капитални вложения и писма от синовете на

покойния, в които описваха семейните си проблеми и молеха господин Чън за съвети и препоръки. Докато прелистваше писмата от втората връзка, опитният съдия скоро установи, че убитият бе водил пестелив, почти аскетичен живот. Изведнъж лицето на Ди се смръщи. Бе попаднал на розова разписка, носеща печата на дом за тайни срещи. Датата беше отпреди година и половина. Той бързо прелисти връзката и намери още пет-шест подобни разписки. Последната беше отпреди шест месеца. Явно бе, че след смъртта на жена си господин Чън се е надявал да намери утеха в платената любов, но скоро е разбрал, че тази надежда е напразна. Съдията въздъхна и отвори големия плик, който бе измъкнал от дъното на ковчежето. На него прочете: „Последна воля и завещание.“ Ди го отвори. Датата беше отпреди година. Волята на господин Чън беше всичките му поземлени имоти, които бяха доста обширни, както и две трети от наличния капитал да бъдат поделени между двамата му синове. Оставащата една трета от капитала заедно със заложената къща се завещаваха на господин Лин с признателност за неговата дългогодишна и лоялна служба към фирмата.

Съдията върна книгата по местата им. Стана и отиде да разгледа рафтовете с книги. Установи, че с изключение на два речника с подгънати крайчета на страниците, всички бяха колекции от стихосбирки — пълни издания на най-изтъкнатите лирични поети от древността. Ди прелисти едно томче. Към всяка трудна дума с червен туш бе прибавена забележка с несръчен, доста разкривен почерк. Поклащайки глава, той върна томчето на мястото му. Да, сега разбираше. Господин Чън бе прекарал живота си като притежател на заложна къща — професия, която изключваше всякакви лични чувства. А и безобразното му лице е било сериозна пречка за създаването на сърдечна връзка с някоя жена. Но въпреки това в душата си е бил романтик, копнеещ за по-възвишени неща. Само че е бил много стеснителен и срамежлив, за да ги постигне. Като търговец той, естествено е получил доста скромно образование, затова в тази малка библиотека, която така ревностно е държал заключена, се е опитвал с много труд да разшири литературните си познания, като е четял древните поети с помощта на речници.

Съдията отново седна и извади от ръкава си сгъваемо ветрило. Докато си вееше, съсредоточи мислите си върху този необикновен съдържател на заложна къща. Единствената връзка между външния

свят и чувствителната му душа е била любовта му към птиците, например към ония пухкави птиченца долу. Най-сетне съдията се изправи. Точно когато се канеше да прибере ветрилото си, той застина. Известно време остана вторачен в него, но мисълта му явно беше другаде. После го остави на писалището. Хвърли последен поглед на стаята и слезе долу. Домакинът му предложи още една чаша чай, но той поклати отрицателно глава. Подаде двата ключа на Лин и каза:

— Сега трябва да се върна в съдилището. Сред книгата на вашия сътрудник не открих нищо, което да говори, че е имал неприятели. Затова мисля, че както изглеждаше от самото начало, става дума за убийство с цел грабеж. За един беден човек три сребърника са цяло състояние... Защо тези птици са неспокойни? — той пристъпи до кафеза. — А, да... Водата им е мръсна. Трябва да кажете на слугата да я смени, господин Лин.

Лин смънка нещо и плесна с ръце. Съдията затършува в ръкава си.

— Какво нехайство от моя страна! — възкликна той. — Оставих ветрилото си на писалището. Бихте ли ми го донесли, господин Лин?

Лин тръгна нагоре по стълбите. В същия момент се появи старият прислужник. Когато съдията му каза, че водата в кафеза на птиците трябва да се сменя всеки ден, старецът поклати глава и отвърна:

— Обърнах внимание на господин Лин, но той не ме послуша. Не го е грижа за птиците. А господарят... виж, той ги обичаше, той...

— Да, господин Лин ми каза, че снощи с господаря ви са имали някаква разправа за тези птици.

— Ами да, Ваше превъзходителство, и двамата бяха много ядосани. И представете си заради какво! Когато им поднесох ориза, чух само, че става дума за някаква птица.

— Няма значение — бързо отговори съдията. Беше чул, че Лин слиза.

— Е, господин Лин, благодаря за чая. Елате в канцеларията на съдилището, да речем, след един час. Донесете най-важните документи, които се отнасят до имуществото на покойния ви съдружник. Старши писарят ще ви помогне при попълването на официалните формуляри и заверяването на завещанието на господин Чън.

Господин Лин благодари многословно и почтително изпрати съдията до вратата. При входа на съдилището Ди нареди на стражниците да върнат наетия кон на ковача и отиде право в личните си покои зад канцеларията. Старият домоуправител му съобщи, че сержант Хун го чака в кабинета му. Съдията кимна.

— Кажете на теляка, че искам да се изкъпя.

В насланата с черни плочки съблекалня пред банята той смъкна бързо дрехите си, мокри от потта и дъжда. Чувстваше се омърсен — и отвън и отвътре. Телякът го поля със студена вода и енергично изтърка гърба му. Но чак когато полежа известно време в дълбокия басейн с гореща вода, съдията се почувства по-добре. После накара теляка да размачка раменете му. След като избърса тялото си, облече чиста роба от син памук и сложи на главата си шапка от прозирна черна коприна. Така пременен, Ди се запъти към покоите на жените си. Преди да влезе в зимната градина, където те обикновено прекарваха сутрините, се спря за момент, трогнат от приятната гледка. Двете му съпруги, облечени в рокли от тънка коприна на цветя, седяха с госпожица Цао около лакирана червена масичка срещу отворената плъзгаща се врата. Оградената каменна градина отвън, засадена с папрат и високи шумолящи бамбукови дръвчета, вдъхваше усещане за освежаваща прохлада. Това беше неговият собствен свят, мирното убежище, райското кътче, което го отделяше от външния свят на жестоки насилия и отвратителен упадък, с които се сблъскваше по силата на служебните си задължения. В този миг съдията взе твърдото решение завинаги да запази хармоничния си семеен живот. Първата му съпруга остави гергефа и се завтече да го посрещне.

— Чакаме ви за закуска почти един час! — с укор каза.

— Съжалявам. Имаше известни неприятности при Северната врата и трябваше веднага да ида там. А сега пък трябва да отскоча до канцеларията, но ще дойда при вас за обедния ориз.

Първата съпруга го съпроводи до вратата. Докато правеше поклона си, той й каза тихо:

— Между другото реших да послушам съвета ти по оня въпрос, който разисквахме снощи. Ако обичаш, погрижи се за необходимите приготовления.

Тя се поклони още веднъж с доволна усмивка, а съдията тръгна по коридора към канцеларията. Завари сержант Хун, седнал на едно

кресло в ъгъла на личния му кабинет. Старият съветник стана и го поздрави с добро утро. Потупвайки документа в ръката си, сержантът каза:

— Олекна ми, когато получих този доклад, господарю, защото дългото ви отсъствие бе започнало да ни тревожи! Наредих да хвърлят задържания в затвора, а мъртвото тяло да бъде отнесено в моргата. Огледахме го заедно с регистратора на смъртните случаи. Дватама ви помощници — Ма Жун и Цяо Тай, тръгнаха на коне към Северната врата, за да видят имате ли нужда от помощ.

Съдията бе седнал зад писалището си. Той изглежда накриво струпаните папки.

— Има ли нещо спешно в тия документи, Хун?

— Не, господарю. Само текущи административни въпроси.

— Добре. Тогава на обедното съдебно заседание ще се занимаем с убийството на притежателя на заложна къща Чън.

Сержантът кимна доволно.

— Разбрах от доклада на капитана, Ваше превъзходителство, че е доста прост случай. И тъй като държим заподозрения добре затворен и заключен...

Съдията поклати глава.

— Не, Хун, аз не бих нарекъл случая прост. Но благодарение на бързите мерки, предприети от военната полиция, както и на щастливия случай, който ме въведе в обстановката, вече се оформи доста вероятна хипотеза.

Съдията плесна с ръце. Когато влезе началникът на стражата и се поклони, Ди му заповяда да доведе затворника Уан. После пак се обърна към сержанта:

— Напълно ми е известно, Хун, че съдията има право да разпитва подсъдимия само публично, в съдебната зала. Но това няма да бъде официален разпит. По скоро общ разговор за моя ориентация.

Сержантът не изглеждаше твърдо убеден, но съдията не го удостои с повече обяснения и започна да прелиства най-горната папка. Той вдигна глава чак когато началникът на стражата въведе Уан. Веригите бяха снети, но мургащото му лице бе все така начумерено. Началникът го смъкна на колене, после застана прав зад него с тежкия си бич в ръце.

— Твоето присъствие не е наложително, ефрейтор! — остро му каза съдията.

Началникът на стражата насочи разтревожения си поглед към Хун.

— Това е опасен престъпник, Ваше превъзходителство — угрижено започна той. — Може...

— Вече казах — повиши глас съдията.

След като обърканият ефрейтор излезе, съдията се облегна назад в креслото си и попита младия рибар с дружелюбен тон:

— Откога живееш до реката, Уан?

— Откак се помня — смутолеви момчето.

— Странна е тази земя — бавно каза съдията на сержант Хун. Тази сутрин, докато яздех през мочурището, забелязах, че по небето плават облаци със страховити форми, а на някои места мъглата наподобяваше дълги ръце, излизащи сякаш от водата и протягащи се към мен, като че ли...

До тоя момент младежът бе слушал напрегнато, но сега бързо прекъсна съдията:

— По-добре не говорете за тия неща.

— Вярно, ти знаеш всичко за тях, Уан. През бурните нощи в мочурището, изглежда, стават повече неща, отколкото ние, хората от града предполагахме.

Уан енергично поклати глава.

— Виждал съм много духове — тихо каза той. — Със собствените си очи. Всичките излизат от реката. Някои са лоши, могат да ти навредят. Други помагат на давеци се хора... понякога. Но е по-добре да стоиш далеч от тях... за всеки случай.

— Точно така. А ти си дръзнал да се изпречиш на пътя им, Уан. И видя ли какво ти се случи? Арестуваха те, биха те и те ритяха, а сега си затворник, обвинен в убийство.

— Казах ви, не съм го убил.

— Да. Но знаеш ли кой или какво го е убило? А пък ти си го намушкал, когато е бил вече мъртъв. И то няколко пъти.

— Причерня ми от ярост... — промълви Уан. — Ако знаех по-рано, щях да му прережа гърлото. Познавам го по лице този плъх, този...

— Дръж си езика — остро го прекъсна съдията. — Ти си рязал мъртъв човек, а това е деяние на подлец и страхливец — после продължи по-спокойно: — Обаче тъй като дори в сляпата си ярост си се въздържал да тормозиш Авлига, като ѝ искаш обяснения, съгласен съм да забравя какво си направил. От колко време ходиш с нея?

— Повече от година. Тя е много сладка, а е и умна. Не вярвайте, че не е с акъла си. Тя знае да пише над сто йероглифа. А аз познавам само десетина.

Съдията извади от ръкава си трите сребърника и ги постави на писалището.

— Вземи това сребро, то по право принадлежи на вас двамата. Купи си лодка и се ожени за нея. Тя има нужда от теб, Уан.

Младежът грабна среброто и го мушна в пояса си. Съдията продължи:

— Ще трябва да се върнеш в тъмницата за няколко часа, защото си обвинен в убийство и аз не мога да те освободя, преди да бъдеш официално оправдан. Тогава ще те пуснем. Научи се да си владееш нервите, Уан.

Ди плесна с ръце. Началникът на стражата влезе веднага. Той бе чакал пред самата врата, готов да се втурне вътре при най-малкия тревожен сигнал.

— Ефрейтор, отведи затворника обратно в килията. После доведи господин Лин. Ще го намерите в канцеларията.

Сержант Хун бе слушал с нарастващо недоумение. Сега попита с объркан вид:

— За какво говорехте с младежа, господарю? Аз не можах да разбера нищо. Наистина ли се готвите да го освободите?

Съдията стана и отиде до прозореца. Гледайки навън към мрачния мокър двор, каза:

— Пак вали... За какво приказвах ли? Просто проверявах дали Уан наистина вярва в тези злокобни суеверия. В близките дни Хун, се опитай да намериш в нашата библиотека някоя книга за местните предания и поверия.

— Но нали вие не вярвате във всички тия безсмислици, господарю?

— Не, разбира се. Поне не във всички. Но чувствам, че ще трябва да почета малко за тези неща, защото те играят важна роля във

всекидневния живот на обикновените хора в този окръг. Би ли ми налял чаша чай?

Докато сержантът приготвяше чая, съдията се върна на мястото си и се съсредоточи в служебните книжа, струпани на писалището. След като изпи втората чаша, на вратата се почука. Началникът на стражата въведе господин Лин и дискретно се оттегли.

— Седнете, господин Лин — любезно се обърна към него съдията. — Вярвам, че старши писарят ви е дал разясненията, необходими за попълването на документите?

— Да, Ваше превъзходителство. Току-що сверихме поземлените участъци с регистъра и...

— Съгласно завещанието, написано преди година — прекъсна го съдията, — Господин Чън, както ви е известно, оставя цялата земя на двамата си синове заедно с две трети от наличния капитал. Една трета от капитала и заложната къща остават за вас. Възнамерявате ли да продължите търговията?

— Не, Ваше превъзходителство — отвърна Лин с тънката си усмивка. — Работих в тази заложна къща повече от трийсет години, от сутрин до късна вечер. Ще я продам и ще живея с рентата от капитала си.

— Много добре! Но да предположим, че господин Чън е направил ново завещание с допълнителна клауза, според която вие ще получите само заложната къща.

Лицето на Лин посиня, а съдията бързо продължи:

— Търговията ви носи приходи, но ще ви се наложи да поработите още четири-пет години, докато съберете необходимия капитал, за да се оттеглите. А вие навлизате в години, господин Лин.

— Невъзможно! Как... как той би мо... могъл... — заекна Лин. После извика: — Да не би да сте намерили в ковчежето ново завещание?

Вместо да отговори на въпроса, съдията каза хладно:

— Съдружникът ви е имал любовница, господин Лин. За него нейната обич е била по-важна от всичко друго.

Лин подскочи.

— Да не искате да кажете, че старият глупак е завещал парите си на онази глухоняма никаквица?

— Да, вие знаете всичко, господин Лин. Научили сте го снощи, когато господин Чън ви го е разказал. Скарали сте се жестоко. Не се опитвайте да отричате. Прислужникът е чул какво сте говорили и ще свидетелства в съда.

Лин отново седна. Избърса потното си лице и започна, вече по-спокойно:

— Признавам, Ваше превъзходителство, че се ядосах много когато снощи Чън ми каза, че обича онова момиче. Канеше се да я отведе на някое далечно място и там да се ожени за нея. Опитах се да го накарам да разбере колко голяма глупост би било това, но той ми каза да си гледам работата и сърдит напусна къщата. Нямах представа, че ще отиде в кулата. Всички знаят, че младият разбойник Уан ходи с малоумната. Той ги е изненадал и е убил съдружника ми. Извинявам се, че сутринта не споменах тези факти пред вас, Ваше превъзходителство. Не ми се искаше да zlepоставям покойния си партньор... А пък и вие бяхте заловили убиеца, тъй че и без това в съдилището всичко щеше да се разбере...

Лин поклати глава.

— До известна степен и аз съм виновен. Снощи трябваше да тръгна след него, трябваше...

— Вие действително сте тръгнали след него, господин Лин — остро го прекъсна съдията. — Вие също сте въдичар и познавате мочурището не по-зле от съдружника си. Обикновено то е непроходимо, но след проливен дъжд равнището на водата се покачва и опитен гребец с плоскодънна лодка може да го пресече, като следва пълноводните вади и гьолчета.

— Не е възможно. Пътят се охранява през цялата нощ от патрулите на военната полиция.

— Ако човекът в лодката се наведе, може да се прикрие зад високите тръстики, господин Лин. Затова съдружникът ви е можел да посещава кулата само нощем след пороен дъжд. И затова онова клето побъркано момиче е смятало посетителя си за свръхестествено същество като дъждовен дух, защото той е идвал с дъжда.

Съдията въздъхна. Изведнъж отпрати пронизващия си поглед към Лин и каза строго:

— Когато снощи господин Чън ви е разказал за плановете са Лин, вие сте видели как дълго лелеяните ви надежди за лек и охолен

живот отиват по дяволите. Затова сте последвали Чън и сте го убили в кулата, забивайки нож в гърба му.

Лин вдигна ръце:

— Каква фантастична теория, Ваше превъзходителство! Как се надявате да докажете това клеветническо обвинение?

— Между другите неща чрез разписката на госпожа Бей. Тя е била намерена от военната полиция на местопрестъплението. Но както сам казахте, господин Чън вече окончателно се е бил оттеглил от занаята.

— Тогава защо ще носи със себе си тази квитанция, издадена същия ден?

Лин не каза нищо и съдията продължи:

— Вие изведнъж сте решили да убиете Чън и сте се втурнали след него. Било е в часа след вечерния ориз, тъй че вниманието на дюкянджиите в квартала е било насочено към наплива на вечерната им клиентела и затова никой не ви е забелязал. Също и на кея, откъдето сте отплавали с малката си лодка, са били струпани необичайно много хора, защото се е очаквало да се излее пороен дъжд.

Внезапната паника, проблеснала в очите на Лин, беше последното доказателство, очаквано от съдията. Той завърши с равен глас:

— Ако признаете всичко сега, господин Лин и ми спестите труда да събирам доказателства от свидетелите, съм готов да приложа към смъртната ви присъда молба за нейното смекчаване под претекст, че става дума за убийство в пристъп на умопомрачение.

Лин гледаше напред с невиждащи очи. Внезапно бледото му лице се разкриви от гневна гримаса.

— Мръсен дърт пръч! — изсъска той. — Да ме кара толкова години да му робувам като грешен дявол... Сега се канеше да хвърли всички спечелени пари по една нищо и никаква малоумна мръсница. Парите, които му бях спечелил аз... — той погледна съдията право в очите и добави с твърд глас: — Да, аз го убих. Той го заслужаваше.

Съдията даде знак на сержанта. Хун се отправи към вратата, а Ди каза на Лин:

— Ще изслушам пълните ви признания на обедното съдебно заседание.

Изчакаха мълчаливо да се върне сержантът, който доведе началника на стражата с двама от неговите хора. Те оковаха Лин и го отведоха.

— Мръсен случай, господарю — уморено каза Хун.

Съдията допи чая си и му подаде чашата да я напълни пак.

— По-скоро трагичен. Бих съжалил дори и Лин, ако определено не се бе постарал да zlepостави Уан.

— А каква е била ролята на Уан във всичко това, господарю? Вие дори не го попитахте какво е правил тази сутрин!

— Нямаше нужда, защото онова, което се е случило, е ясно като бял ден. Авлига е казала на Уан, че един дъждовен дух я е посещавал нощем и че понякога ѝ е давал пари. Уан е приел като голяма чест това, че тя поддържа връзка с дъждовен дух. Спомни си, че само преди половин век в много от крайречните окръзи на империята ни хората са правели жертвоприношения в чест на местния речен бог, като всяка година са убивали младо момче или момиче, докато не се намесили властите. Тази сутрин, когато Уан е отишъл в кулата, за да занесе риба на Авлига, е намерил в стаята ѝ мъртвец, който лежал по очи на пода. Разплаканата Авлига му е дала да разбере, че таласъми са убили дъждовния дух и са го превърнали на грозен старец. Когато Уан е обърнал трупа по гръб и е разпознал стария човек, веднага е разбрал, че двамата с Авлига са били мамени. В сляпата си ярост е извадил ножа си и е започнал да го забива в мъртвеца. После е осъзнал, че е било извършено убийство и че той ще бъде заподозрян. Затова е избягал. Военната полиция го е заловила, докато се е мъчел да изпере панталоните са оцапани с кръвта на Чън.

Сержант Хун кимна.

— Как разкрихте всичко това само за няколко часа господарю?

— Отначало помислих, че теорията на капитана е съвсем точна и ясна. Единственият факт, който ме озадачаваше, беше дългият промеждутък от време между убийството и ударите с нож в гърдите на жертвата. Намерената разписка изобщо не привлече вниманието ми, защото би било съвсем естествено съдържател на заложна къща да носи в себе си документ, който е издал същия ден. После, когато разпитвах Уан, ми направи впечатление, че той нарече Чън мошеник. Думата просто се изплъзна от устата му, защото бе решил да запази Авлига и себе си от опасността да се разчуе, че са се оставили да бъдат

мамни като глупаци. Когато разпитвах Авлига, тя заяви, че таласъмните са убили и променили нейния дъждовен дух. Тогава изобщо не разбрах какво означава това. Чак по време на посещението ми при Лин попаднах на вярната следа. Лин беше изнервен и поради това словоохотлив. Разказа ми надълго, че съдружникът му изобщо не участвал в работата. На местопрестъплението бе намерена разписка от заложената къща и започнах да подозирам Лин. Но чак когато разгледах библиотеката на убития и добих впечатление за неговата истинска личност, намерих решението. Проверих хипотезата си, като измъкнах от прислужника сведението, че миналата вечер Лин и Чън са се карали заради Авлига. Разбира се, името Авлига не е значело нищо за прислужника, затова той ми каза просто, че те са имали разгорещен спор за някаква птица. Останалото беше лесно.

Съдията остави чашата си.

— От този случай, Хун, разбрах колко е важно внимателно да се изучават старите ръководства по криминология. В тях многократно се подчертава, че първата крачка при разследването на едно убийство е да се проучат характерът, всекидневният живот и навиците на жертвата. Ето и в този случай именно индивидуалността на мъртвеца ми посочи пътя за разрешаване на загадката.

Сержант Хун поглади сивите си мустаци с доволна усмивка.

— Това момиче и нейният млад приятел наистина имаха голям късмет, че именно вие разследвахте случая, господарю. Всички улики бяха насочени срещу Уан и той щеше да бъде осъден и обезглавен, защото момичето е глухонямо, а и Уан не е от най-приказливите.

Съдията кимна. Облегна се назад в креслото си и каза с лека усмивка:

— Това ме навежда на мисълта за главната поука, която извлякох от този случай, Хун. Много лична и много важна поука. Трябва да ти призная, че рано сутринта се чувствах доста потиснат и за момент наистина се усъмних дали в края на краищата попрището на съдия е подходящо за мен. Бил съм глупак. Това е много важна и прекрасна работа, Хун. Дори и само заради това, че ни дава възможност да говорим вместо онези, които не могат.

УБИЙСТВО КРАЙ ЛОТОСОВОТО ЕЗЕРО

ИСТОРИЯТА Е ОТ 667 Г. И ИМА ЗА СЦЕНА ХАНЮАН, СТАРИНЕН МАЛЪК ГРАД, РАЗПОЛОЖЕН НА БРЕГА НА ЕЗЕРО НЕДАЛЕЧ ОТ СТОЛИЦАТА. НА СЪДИЯТА ДИ МУ СЕ НАЛАГА ДА РАЗСЛЕДВА УБИЙСТВОТО НА ВЪЗРАСТЕН ПОЕТ, ОТТЕГЛИЛ СЕ В СКРОМНОТО СИ ИМЕНИЕ ЗАД КВАРТАЛА НА ВЪРБИТЕ — СВЪРТАЛИЩЕ НА КУРТИЗАНКИ, ПЕВИЦИ И ТАНЦЬОРКИ. ПОЕТЪТ Е УБИТ, ДОКАТО МИРНО Е СЪЗЕРЦАВАЛ ЛУНАТА В ГРАДИНСКИЯ СИ ПАВИЛИОН, РАЗПОЛОЖЕН В СРЕДАТА НА ЕЗЕРЦЕ С ЛОТОСИ. СВИДЕТЕЛИ ЛИПСВАТ — ИЛИ ПОНЕ ТАКА ИЗГЛЕЖДА.

От малкия павилион в центъра на лотосовото езеро мъжът можеше да обхване с поглед цялата градина, окъпана в лунна светлина. Ослуша се напрегнато. Цареше пълна тишина. С доволна усмивка той сведе очи към мъртвеца в бамбуковото кресло. Дръжката на ножа стърчеше от гърдите му. Само няколко капки кръв се стичаха по сивата материя на робата. Мъжът взе една от двете порцеланови чаши, оставени на кръглата маса до оловната кана за вино. Изпразни я на един дъх и пошепна към трупа:

— Почивай в мир! Ако беше обикновен глупак, можеше и да те пощада. Но ти се оказа глупак, който си вре носа навсякъде...

Сви рамене. Всичко бе направено, както трябва. Минаваше полунощ. Никой нямаше да се мерне в това самотно място в покрайнините на града. В старата вила на другия край на градината нищо не помръдваше. Погледна ръцете си — нямаше следи от кръв. Наведе се и огледа пода на павилиона, после стола срещу мъртвеца. Не бе оставил никаква улика. Вече можеше да тръгва, всичко бе наред.

Ненадейно зад гърба му нещо шляпна. Той се сепна и се обърна бързо. Въздъхна облекчено. Една голяма зелена жаба бе изскочила от езерото върху мраморните стъпала на павилиона. Седеше там и важно пулеше към него мигащи изпъкнали очи.

— Ти не можеш да говориш, гадино! — каза той с подигравателна усмивка. — Но за всеки случай...

И той изрита жабата с такава сила, че тя се сплеска в крака на масата. Задните крака на животното потрепнаха, после то замря. Мъжът вдигна втората винена чаша, тази, от която бе пила жертвата

му. Огледа я и я мушна в ръкава си. Вече беше готов. Когато се обърна, за да си тръгне, погледът му попадна на умрялата жаба.

— Хайде при приятелките ти! — презрително рече той и й тегли един ритник. Мъртвото животинче цопна във водата между лотосите.

Изведнъж в тихата нощ се разнесе крякането на стотици изплашени жаби. Мъжът изруга ядно. Изтича по гърбавото мостче, прехвърлено над езерото, и се озова пред градинската портичка. Измъкна се навън и затвори след себе си. Жабите отново замлъкнаха.

Няколко часа по-късно трима конници яздеха към града по пътя край езерото. Червените отблясъци на изгрева играеха по кафявите им ловни дрехи и черните шапки. Хладният утринен ветрец дуплеше повърхността на езерото, но скоро щеше да стане душно — беше посред лято. Широкоплещестият брадат мъж каза усмихнато на своя слаб възрастен придружител:

— Този лов на патици ми подсказа добра тактика за залавяне на хитри престъпници! Залагаш примамката, скриваш се с приготвена мрежа и чакаш. И щом се появи птичката, хвърляш мрежата отгоре ѝ!

Четирима селяни, запътили се в обратната посока, побързаха да оставят на земята товарите си със зарзават и да коленичат край пътя. Те бяха разпознали в брадатия мъж съдията Ди, магистрат на разположения край езерото окръг Ханюан.

— Голямо джапане сред тръстиките му ударихме, господарю — кисело се обади снажният мъж, яздец отзад. — Е, набрахме малко водорасли!

— Поне натрупахме опит, Ма Жун — каза през рамо съдията Ди. После продължи разговора си със слабия мъж, който яздеше редом с него: — Ако правим това всяка сутрин, господин Юан, няма да имаме нужда от вашите отвари и прахчета.

Слабият мъж се поусмихна. Казваше се Юан Кай, беше заможен собственик на най-голямата аптека в окръга на съдията Ди. Ловът на патици бе любимото му занимание.

Съдията пришпори коня си и групата скоро влезе в град Ханюан, сгушен в полите на планинския склон. На пазара пред храма на Конфуций тримата слязоха от конете и се заизкачваха по каменните стъпала, които водеха нагоре към улицата, на която се намираше трибуналът. Оттам се откриваше хубав изглед към града и езерото. Ма

Жун посочи към тантурестия мъж, застанал пред внушителния вход на съдилището.

— О, небеса! — изръмжа той. — Никога не съм срещал толкова рано нашия уважаем началник на стражата. Готов съм да се обзаложа, че е пипнал тежка болест!

Началникът на стражата изтича насреща им. Поклони се дълбоко и каза развълнувано на съдията:

— Поетът Мън Лан е убит, ваше превъзходителство. Преди половин час дотича слугата му и съобщи, че е намерил мъртвото тяло на господаря си в градинския павилион.

— Мън Лан? Поет? — смръщи се съдията. — Вече цяла година съм в Ханюан, но не съм чувал това име.

— Живееше в една стара вила близо до тресавището източно от града, ваше превъзходителство — каза аптекарят. — Малко хора го познават, защото рядко се появява в града. Но съм чувал, че в столицата поезията му е много ценена от познавачите.

— Да вървим веднага там! — каза съдията. — Началник, върнаха ли се сержант Хун и другите ми двама помощници?

— Не, ваше превъзходителство, още са в онова село до западната граница на окръга. Малко след като негово превъзходителство излезе тази сутрин, пристигна човек със съобщение от сержант Хун. Още не са открили никаква следа от престъпника, ограбил куриера на хазната.

Съдията поглади дългата си брада.

— Ужасно неприятен случай е този грабеж — мрачно каза той. — Куриерът е носел десетина златни слитъка. А сега и това убийство ни идва на главата. Двамата ще се оправим, Ма Жун. Знаеш ли как се стига да имението на убития поет?

— Има един пряк път през Източния квартал, ваше превъзходителство — обади се Юан Кай. — Ако позволите...

— Разбира се! Началник, ти също ела. Предполагам, че си изпратил с прислужника на Мън няколко стражници, за да бдят нищо да не се размества там?

— Разбира се, ваше превъзходителство, точно така направих — изпъчи се началникът на стражата.

— Напредваш — отбеляза съдията. И като видя самодоволната усмивка на ефрейтора, добави сухо: — Жалко, че става толкова бавно. Доведи четири коня от конюшните.

Аптекарят потегли напред и поведе останалите по няколко тесни улички, които криволичеха към езерото. Скоро излязоха на път, оброчен с два реда върбови дървета. Те бяха дали името на Квартала на върбите, свърталище на танцьорките и куртизанките, разположено на изток от града.

— Разкажете ми за Мън Лан — обърна се съдията към аптекаря.

— Не бях особено близък с него, ваше превъзходителство. Само три-четири пъти съм го посещавал, но ми се стори приветлив и скромнен човек. Засели се тук преди две години в една стара вила зад Квартала на върбите. Вилата е само с три-четири стаи, но има красива градина с езеро, в което растат лотоси.

— Голямо ли е семейството му?

— Когато дойде тук, вече беше вдовец, ваше превъзходителство. Двамата му отраснали синове живеят в столицата. Миналата година се запозна с една куртизанка от Квартала на върбите. Откупи я и се ожени за нея. Освен с външността си тя няма с какво друго да се похвали. Не може нито да чете и да пише, нито да пее и да танцува. Тъй че Мън Лан я купил евтино, но и това погълнало всичките му спестявания. Живееше с малкото пари, които всяка година му изпращаше един негов почитател от столицата. Чувал съм, че бракът им бил щастлив, макар че Мън, естествено, беше доста по-възрастен от нея.

— Би могло да се предположи — забеляза съдията, — че един поет ще си избере образована жена, която да споделя литературните му интереси.

— Тя е кротка и сговорчива жена, ваше превъзходителство — сви рамене аптекарят. — И се грижеше много добре за него.

— Мън Лан е бил хитрец, макар да е пишел стихове — измърмори Ма Жун. — Хубаво кротко момиче, което да се грижи за теб — какво по-добро!

Пътят с върбите постепенно се стесни и се превърна в пътека, която се провираше през високите дъбове и гъстите храсти, отделящи Квартала на върбите от тресавището.

Четиримата мъже слязоха от конете пред проста бамбукова врата. Двамата стражници, застанали на пост, отдадоха чест и разтвориха крилото. Преди да влезе, съдията огледа широката градина. Не можеше да се каже, че е грижливо поддържана. Цъфналите храсти покрай езерото с лотосите бяха занемарени, но придаваха на мястото дива

красота. Няколко пеперуди пърхаха лениво над големите листа на лотосите, покрили Повърхността на езерото.

— Мън Лан много обичаше тази градина — обади се Юан Кай.

Съдията кимна. Погледна лакирания в червено дървен мост, който водеше над водата към осмоъгълен отворен от всички страни павилион. Стройни дървени колони поддържаха островърхия покрив със зелени керемиди. Отвъд езерото в дъното на градината се виждаше ниска, доста разнебитена дървена постройка. Сламеният ѝ покрив бе полузакрит от по-ниските клони на високите дъбове, израли зад нея.

Беше много горещо. Съдията избърса потта от челото си и мина по тесния мост. Тримата му спътници го последваха. Мъжете едва се побраха в малкия павилион. Съдията постоя известно време загледан в слабата фигура, облечена в домашна роба от сив плат, отпусната в бамбуковия стол. После опипа раменете и застиналите крайници. Изправи се и каза:

— Тялото започва да се вкочанява. В това горещо и влажно време е трудно да се определи точното време на смъртта. Но ми се струва, че е било след полунощ.

Ди внимателно изтегли ножа от гърдите на мъртвеца. Разгледа дългото тънко острие и простата костена дръжка. Ма Жун сви устни:

— Няма особено да ни улесни, господарю. Всеки железар има в дюкяна си такива евтини ножове.

Съдията мълчаливо му подаде оръжието. Ма Жун измъкна от ръкава си лист хартия и го зави в него. Ди огледа слабото лице на убития. То бе застинало в странна изкривена усмивка. Поетът имаше дълги рошави мустаци и сива козя брадица. Изглеждаше шейсетинагодишен. Съдията взе от масата голямата оловна кана и я разклати. На дъното ѝ имаше съвсем малко вино. После вдигна чашата, оставена до каната, разгледа я и с озадачено изражение я прибра в ръкава си. Накрая нареди на началника на стражата:

— Нека твоите хора да стъкмят носилка от клони и да отнесат тялото за оглед в съдилището — а на Юан Кай каза: — Бихте ли седнали за малко на оная каменна пейка до оградата, господин Юан? Няма да се бавя — и направи знак на Ма Жун да го последва.

Отново минаха по мостчето, чиито дъски изскърцаха под тежестта на двамата едри мъже. След като заобиколиха езерото с

лотосите, те се насочиха към къщата. Съдията с облекчение вдъхна хладния въздух под сянката на верандата. Ма Жун почука.

Отвори им приятен наглед, но неприветлив младеж. Ма Жун му обясни, че окръжният съдия иска да поговори с госпожа Мън. Младежът потъна навътре в къщата, а Ди седна до паянтовата бамбукова маса в средата на оскъдно обзаведената стая. Ма Жун се изправи зад стола му със скръстени ръце. Погледът на съдията обходи старите износени мебели и напуканата мазилка на стените. След малко каза:

— Очевидно мотивът за убийството не е бил грабеж.

— Ето го мотива, пристига, господарю — пошепна Ма Жун. — Стар съпруг, хубава млада жена... нататък е ясно!

Съдията извърна очи и видя в рамката на вратата стройна жена на около двайсет и пет години. На лицето ѝ нямаше грим, по бузите ѝ личаха следи от сълзи. Но големите ясни очи, изящно извитите вежди, пълните червени устни и гладката кожа я правеха много привлекателна. Роклята ѝ от избелял син плат не скриваше великолепната ѝ фигура. Тя погледна уплашено съдията, направи дълбок поклон и остана права със сведени очи, почтително изчаквайки да я заговорят.

— Много съжалявам, госпожо — меко започна съдията, — че се налага да ви безпокоя толкова скоро след нещастиято. Но вярвам, че ще ме разберете. Длъжен съм да предприема бързи действия, за да изправя коварния убиец пред правосъдието — тя кимна, а съдията продължи: — Кога видяхте съпруга си за последен път?

— Вечеряхме заедно в тази стая — отвърна жената с мек мелодичен глас. — След това аз почистих масата, а съпругът ми остана тук и чете няколко часа. После каза, че ще иде да пийне вино в градинския павилион, защото луната била много красива.

— Често ли ходеше в павилиона?

— О, да, ходеше там почти през ден, за да се наслаждава на вечерната прохлада и да съчинява стихове.

— Често ли приемаше гости там?

— Не, ваше превъзходителство, никога. Обичаше да бъде сам и не канеше гости. Малкото хора, които идваха да го видят, посрещяхме винаги следобед и винаги тук, в хола, на чаша чай. На мен ми харесваше този спокоен живот, мъжът ми беше толкова внимателен,

той... — очите ѝ се навлажниха, устните ѝ се разтрепериха. Но тя се овладя и продължи: — Приготвих голяма кана подгрято вино и му го занесох в павилиона. Той каза да не го чакам, защото възнамерявал да стои там до късно през нощта. И аз си легнах. Рано тази сутрин прислужникът зачука тревожно по вратата на спалнята ни. Първото, което видях, беше, че мъжа ми го няма до мен. Момчето ми каза, че го намерило в павилиона...

— В къщата ли живее това момче? — попита съдията.

— Не, ваше превъзходителство, живее при баща си, градинаря на най-големия дом в Квартала на върбите. Идва тук само през деня. След като приготвя вечерята, си отива.

— Да сте чули нещо необичайно през нощта?

Госпожа Мън смръщи вежди, после отговори:

— По някое време се събудих, трябва да е било малко след полунощ. Жабите в езерото вдигаха ужасна врява. През деня никакви не се чуват, стоят си под водата. Даже когато нагазя в езерото, за да набера лотосов цвят, кротуват. Но през нощта излизат и лесно се плашат. Затова помислих, че мъжът ми е тръгнал да си ляга и е бутнал камъче или нещо друго във водата. После пак съм заспала.

— Ясно — каза съдията и се замисли, поглаждайки дългите си бакенбарди. — По лицето на мъжа ви няма признаци на уплаха или учудване. Трябва да е бил промушен съвършено неочаквано. Умрял е, преди да разбере какво става. Това показва, че е познавал добре убиеца си. Сигурно са седели там и заедно са пиели вино. Голямата кана е почти празна, но намерихме само една чаша. Ще ви е трудно ли да проверите дали не липсва някоя от винените ви чаши?

— О, не — с лека усмивка отговори госпожа Мън. — Имаме само седем, сервиз от шест зелени порцеланови чаши и една по-голяма, от бял порцелан. Мъжът ми винаги пиеше от нея.

Съдията вдигна вежди. Намерената чаша беше зелена.

— Съпругът ви имаше ли врагове? — попита той.

— Не, ваше превъзходителство! — възкликна жената. — Не мога да разбера кой...

— А вие да сте имали врагове? — прекъсна я съдията.

Лицето ѝ поруменя, тя прехапа устни. После каза смутено:

— Разбира се, негово превъзходителство е в течение, че допреди една година аз работех в оня квартал. Случвало се е да не удостоя с

благоволенията си някой и друг господин, но съм сигурна, че никой от тях не би... И то след толкова време... — гласът ѝ секна.

Съдията се изправи. Благодарни на госпожа Мън, изрази съчувствието си и си тръгна.

Докато вървяха по градинската пътека, Ма Жун каза:

— Трябваше да я попитате и за приятелите ѝ, господарю.

— За тази информация разчитам на теб, Ма Жун. Поддържаш ли връзката си с онова момиче от квартала... Ябълков Цвят, ако не се лъжа?

— Прасковен Цвят, господарю. Да, разбира се!

— Добре. Отиваш в квартала още сега и искаш от нея да ти разкаже всичко, което знае за госпожа Мън, от времето, когато е работила там. Разпитай особено за мъжете, с които е била по-близка.

— Много е рано, господарю — колебливо каза Ма Жун — Тя сигурно още спи.

— Събуди я! Хайде, тръгвай!

Ма Жун не изглеждаше много убеден, но забърза към вратата. Съдията си помисли, че ако по-често изпраща любимия си помощник да разговаря с приятелките си преди закуска, може би ще го излекува от слабостта към тях. Обикновено такива жени не са в най-добрата форма рано сутрин след прекарана бурна нощ.

Юан Кай, изправен до лотосовото езеро, водеше задълбочен разговор с един новодошъл — висок, спретнато облечен мъж с масивни челюсти и доста сурово лице. Аптекарят го представи като господин Уън Шуфън, новоизбран старейшина на гилдията на търговците на чай. Уън направи дълбок поклон, след което се впусна в многословни извинения пред съдията, че още не е направил протоколната визита. Ди го прекъсна с въпрос:

— Какво ви води насам толкова рано сутринта, господин Уън?

Уън като че ли не бе подготвен за такъв въпрос. Той се запъна:

— Аз... аз исках да изкажа съболезнованията си на госпожа Мън и... и да я попитам дали не мога да ѝ бъда полезен с нещо...

— Значи сте били добър познат на семейството? — попита съдията.

— Точно за това разговаряхме с моя приятел Уън, ваше превъзходителство — побърза да се намеси Юан Кай. — Решихме

веднага да ви съобщим, че и двамата сме се домогвали до благоволението на госпожа Мън, когато още беше куртизанка, и че нито един от двамата не постигна успех. Прекрасно разбяхме, че жена като нея е свободна да приеме или да отклони ухажването на който и да е мъж, затова не таим злоба към нея. Освен това много уважавахме господин Мън и много се радвахме, че бракът им се оказа щастлив. Затова...

— Да си дойдем на думата — прекъсна го съдията. — Може ли всеки от вас да докаже, че снощи не е бил близо до това място?

Аптекарят погледна смутено приятеля си. Уън Шуфън отговори притеснено:

— Всъщност, ваше превъзходителство, снощи и двамата бяхме на едно увеселение банкет, което се състоя в най-големия дом в Квартала на върбите. След него ние... хм... се оттеглихме на горния етаж.... с... хм... компания. Прибрахме се по домовете си към два-три часа след полунощ.

— Аз дремнах малко — добави Юан Кай, — облякох ловните си дрехи и дойдох в съдилището, за да взема негово превъзходителство и да го заведа на лов за патици.

— Аха... — каза съдията. — Доволен съм, че ми казахте това. Спестихте ми доста излишна работа.

— Това езеро с лотоси наистина е много красиво — каза Уън, видимо успокоен. И докато всички вървяха към вратата, добави: — За съжаление такива водоеми обикновено са пълни с жаби.

— А те понякога вдигат страхотен шум — добави Юан Кай, отваряйки вратата пред съдията.

Ди яхна коня си и го подкара към съдилището.

Началникът на стражата го посрещна на двора и събщи, че в страничната зала всичко е приготвено за огледа на трупа. Съдията отиде първо в личния си кабинет. Докато един от прислужниците му наливаше чаша топъл чай, Ди написа кратка бележка за Ма Жун с нареждане да разпита куртизанките, с които Юан Кай и Уън Шуфън бяха прекарвали миналата нощ. Помисли малко и добави:

Провери освен това дали слугата на семейство Мън е прекарал нощта в къщата на баща си.

Подпечатата бележката и нареди на прислужника незабавно да я отнесе на Ма Жун. После хапна набързо няколко сухи курабийки и отиде в страничната зала където го чакаше регистраторът на смъртните случаи с двамата си помощници.

При огледа не се откри нищо особено. Той показа, че поетът е бил в добро здраве и че смъртта е причинена от удар с нож, проникнал до сърцето. Съдията нареди на началника на стражата тялото да бъде поставено във временен ковчег, докато бъдат окончателно определени датата и мястото на погребението. После се върна в личния си кабинет и с помощта на старши писаря се зае да обработи насъбралите се служебни документи.

Беше почти пладне, когато се появи Ма Жун. Съдията отпрати писаря, помощникът зае мястото му до писалището, засука късите си мустачки и започна със самодоволна усмивка:

— Прасковен Цвят вече беше станала, господарю. Занимаваше се с тоалета си, когато почуках. Миналата вечер била свободна и си легнала рано. Изглеждаше много очарователна и аз...

— Добре, добре, карай по същество! — раздразнен го прекъсна съдията. Част от стратегията му бе претърпяла провал. — Сума ти неща трябва да ти е разказала — продължи той, — след като те нямаше почти цялата сутрин.

Ма Жун го погледна нацупено и продължи с важен тон:

— Към тия момичета човек трябва да подхожда по-специално, господарю. Закусихме заедно и аз постепенно насочих разговора към госпожа Мън. Професионалният ѝ псевдоним е бил Ахат, а истинското име — Ти Мейлан. Дъщеря е на чифликчия от северните области. Преди три години, когато голямата суша остави хората без храна и те мряха като мухи, баща ѝ я продал на един сводник, той от своя страна я препродал на къщата, в която работела Прасковен Цвят. Било мило, приветливо момиче. Притежателят на къщата потвърди, че Юан Кай се е домогвал до благоразположението на Ахат, но тя го отблъснала. Според него е постъпила така само за да си повдигне цената, но след това много съжалявала, тъй като аптекарят не настоял и си намерил

друго момиче за забавление. С Уън Шуфън нещата били по-различни. Той бил много стеснителен. Когато Ахат не отговорила на първите му опити да я спечели, той не ги повторил, но започнал да я ухажда от разстояние. После я срещнал Мън Лан и веднага я откупил. Но Прасковен Цвят смята, че Уън все още я обича, защото често говорел за нея на другите момичета, а наскоро отново казал, че Ахат заслужава по-добър съпруг от онзи opak стар стихоплетец. Научих също, че Ахат има по-млад брат на име Ши Мин, голяма обесник. Пиел и играел комар, домъкнал се тук подир сестра си и ѝ измъквал част от парите, които печелела. Изчезнал преди около година, малко преди господин Мън да се ожени за сестра му. Но миналата седмица ненадейно отново се появил в квартала и започнал да я търси. Когато притежателят на дома му казал, че господин Мън я е откупил и се е оженил за нея, Ши Мин веднага отишъл във вилата им. След това прислужникът на Мън разказвал, че Ши Мин се скарал с поета. Момчето не разбрало заради какво точно била кавгата, но дочуло, че става дума за някакви пари. Госпожа Мън се разплакала горчиво, а Ши Мин си тръгнал ядосан. Оттогава никой не го бил виждал.

Ма Жун замълча, съдията не каза нищо. Отпиваше бавно от чая си, рунтавите му вежди се бяха събрали около дълбоката бръчка между тях. Изведнъж попита:

— Излизал ли е снощи прислужникът на Мън?

— Не, господарю. Разпитах баща му, стария градинар, а също и съседите наоколо. Младежът се прибрал у дома си веднага след вечеря, тръшнал се в леглото, което разделя с двамата си братя, и хъркал, докато пукнала зората. А това ме подсеца за втората задача която ми поставихте, господарю. Научих, че Юан Кай миналата вечер е останал при Божур, приятелка на Прасковен Цвят. Качили се в стаята ѝ в полунощ, а Юан си тръгнал след два часа пеша. Казал ѝ, че иска да се полюбува на луната. Уън Шуфън останал с Карамфил — симпатично момиче, което обаче не било в добро настроение. Изглежда, Уън бил пийнал повечко по време на веселбата, защото, щом се качил в стаята на Карамфил, се проснал на кревата и се пренесъл в страната на сънищата. Тя се постарала да го предразположи, но напразно, затова отишла при момичетата в съседната стая да поиграе с тях на карти и изобщо забравила за него. Той се свестил след три часа, но за разочарование на Карамфил го мъчел такъв махмурлук, че веднага

станал и си тръгнал за дома, също пеша. Обяснил, че не иска носилка, за да поизбистри чистият въздух замътената му глава. Това е всичко, господарю. Струва ми се, че Ши Мин е човекът. Като се е оженил за сестра му, Мън Лан, тъй да се каже, му е измъкнал залъка от устата. Да наредя ли на началника на стражата да организира издирване на Ши Мин? Имам подробно описание на външността му.

— Да — каза съдията. — После иди да изядеш обедния си ориз. До довечера няма да имам нужда от теб.

— Тогава ще дремна малко. — доволно каза Ма Жун. — Поуморих се тази сутрин. Този лов на патици и другото...

— Не се и съмнявам. — сухо каза съдията.

Щом Ма Жун излезе, Ди се качи на мраморната тераса, откъдето се откриваше изглед към езерото.

Седна в едно широко кресло и поръча да му донесат там обедния ориз. Не му се ходеше в личните покои зад съдилището. Този случай го поглъщаше изцяло и нямаше да е приятна компания за семейството си. Рогато привърши обяда, примъкна креслото до един сенчест ъгъл на терасата. Но тъкмо се нахрани да дремне, и се яви един вестonosец с дълъг доклад от сержант Хун. Помощникът пишеше, че нападението над куриера на хазната е било извършено от банда, в която участвали шестима главорези. След като пребили до безсъзнание куриера, те задигнали пакета със златните кюлчета и най-спокойно се запътили към една кръчма близо до западната граница на окръга, където си устройли хубаво угощение. После пристигнал някакъв непознат, прикриващ с шалче носа и устата си. Хората от кръчмата не го били виждали преди. Главатарят на разбойниците му предал някакъв пакет, а след това всички се запътили към гористата местност в съседния окръг. По-късно тялото на непознатия било намерено в една канавка недалеч от кръчмата. Разпознали го по дрехите. Лицето му било размазано от бой. Местният регистратор на смъртните случаи бил опитен мъж. Той изследвал стомашното съдържание на мъртвеца и открил следи от силна отрова. Естествено, пакетът със златните свитъци липсвал. „Така че нападението над куриера е било грижливо подготвено — пишеше сержантът в заключение, — при това от някой, който остава в сянка. Той е имал съучастник, който е наел главорезите да свъртат черната работа и се е появил в кръчмата да прибере плячката. След това поръчителят е проследил посредника, отровил го е

и е обезобразил лицето му, защото е искал да се отърве от евентуален свидетел или защото не е искал да дели плячката. За да издирим престъпника, който стои зад цялата тази история, ще трябва да помолим за съдействие колегата на господаря от съседния окръг. Почтително умолявам господаря да дойде тук, за да проведе лично разследването.“

Съдията бавно нави доклада на руло. Сержантът имаше право, трябваше веднага да отиде там. Но не можеше да изостави и убийството на поета. И Юан Кай, и Уън Шуфън можеха да са извършителите, но и при двамата сякаш липсваше ясен мотив. Братът на госпожа Мън имаше мотив, но ако той беше убиецът, без съмнение вече се намираще някъде далеч. Съдията въздъхна, облегна се в креслото и замислено поглади брадата си. Неусетно се унесе в дълбок здрав сън.

Когато се събуди, с раздразнение установи, че е спал твърде дълго. Вече се смрачаваше. Ма Жун и началникът на стражата стояха край перилата. Ефрейторът докладва, че е организирано най-щателно издирване на Ши Мин, но от него нямало и следа. Съдията подаде на Ма Жун доклада на сержанта:

— Прочети го внимателно. После подготви нещата, за да потеглим утре рано сутринта за западния край на окръга. Със служебната поща пристигна и писмо от Държавната съкровищница, с което ми нареждат незабавно да докладвам за грабежа. Сън не ги лови, ако изчезне и един наниз медни грошове, а какво остава за десетина златни слитъка!

Съдията слезе в личния си кабинет и нахвърли предварителен доклад до Държавната съкровищница. После вечеря на писалището си. Почти не усещаше вкуса на храната — мислите му се носеха надалеч. Остави пръчиците за хранене и си помисли с въздишка, че за зла воля двете престъпления бяха извършени почти едновременно. Изведнъж бутна настрана чашата с чая си. Стана и закрачи из стаята. Като че бе намерил обяснение за изчезването на винената чаша. Трябваше незабавно да провери предположението си. Приближи се до прозореца и погледна към двора. Увери се, че навън няма никой, и се измъкна навън. Забързано стигна до страничната врата и незабелязано напусна съдилището.

На улицата Ди закри с шалчето долната половина на лицето си и на първия ъгъл нае малка носилка. Разплати се с носачите пред най-големия дом в Квартала на върбите. От ярко осветените прозорци долиташе нестройна смесица от песни и смях. Явно веселбата беше вече в разгара си. Съдията отмина напред и продължи по пътеката за вилата на Мън Лан.

Когато наближи градинската портичка, установи, че наоколо цари пълна тишина. Дърветата заглушаваха гълчавата от Квартала на върбите. Тихо бутна портичката и огледа градината. Лунната светлина озаряваше езерото с лотосите, в къщата не се виждаше никаква светлинка. Ди тръгна покрай езерото, по някое време се наведе, взе един камък и го хвърли във водата. Жабите незабавно се обадиха в хор. С доволна усмивка се запъти към къщата, като отново закри с шалчето носа и устата си. Застана в сянката на верандата и почука.

Зад прозореца се мярна светлина. Вратата се отвори и съдията чу гласа на госпожа Мън, която прошепна:

— Влизай бързо!

Тя стоеше на прага, гола до кръста, само с една тънка набедрена препаска, със свободно разпуснати коси. Съдията смъкна надолу шалчето му и тя нададе сподавен вик.

— Не очаквахте мен — хладно каза той, — но все пак ще вляза — пристъпи в стаята, затвори след себе си вратата и продължи строго към разтрепераната жена: — Кого чакахте?

Устните ѝ се размърдаха, но не се чу никакъв звук.

— Я говорете! — кресна съдията.

Тя придърпа препаската си около кръста и заекна:

— Аз не... не очаквах никого. Събуди ме крякането на жабите и се изплаших, че някой натрапник е влязъл в двора. Затова дойдох да погледна и...

— И да поканите натрапника да влезе по-бързо. Ако ще ме лъжете, измислете нещо по-умно! Заведете ме в спалнята, където очаквахте любовника си!

Тя взе безмълвно свещта от масата и въведе съдията в една малка странична стая. В нея имаше само тясно дъсчено легло, застлано с тънка тръстикова рогозка. Ди се приближи до леглото и постави ръка на постелката. Беше още топла от тялото ѝ. Той се изправи и попита остро:

— Винаги ли спите тук?

— Не, ваше превъзходителство, това е стаята на прислужника. Момчето си почива тук следобед. Моята спалня е от другата страна на всекидневната, през която минахме.

— Заведете ме там!

Когато тя пресече всекидневната и показа на съдията широката спалня, той взе от ръцете ѝ свещта и бързо огледа помещението. Видя тоалетна масичка с бамбуков стол пред нея, четири кутии за дрехи и широко легло. Издърпа завесите на балдахина — дебелия рогозка от мека тръстика бе навита на руло, а възглавниците бяха наредени отделно, в една ниша на стената отзад. Обърна се към жената ядосано:

— Не ме интересува дали сте се канели да спите с любовника си, искам само да знам името му. Говорете!

Тя не каза нищо, само му хвърли кос поглед. Набедрената ѝ препаска се плъзна надолу. Тя остана съвсем гола и като се прикриваше с ръце, погледна съдията с престорен свян.

Ди извърна очи.

— Тези глупашки номера не ми минават — хладно каза той. — Облечете се веднага. Ще дойдете с мен в съдилището и ще прекарате нощта в тъмницата. Утре ще ви разпитам в съда, ако се наложи, и с изтезания.

Жената мълчаливо отвори една от кожените кутии и започна да се облича. Съдията отиде във всекидневната и седна. Разбра, че беше готова да направи много, за да прикрие любовника си. Той сви рамене. За една бивша куртизанка това не би представлявало особена трудност. Щом тя се появи напълно облечена, Ди ѝ направи знак да го последва.

В Квартала на върбите срещнаха нощната стража. Съдията нареди на старшия да наеме за госпожа Мън носилка и да я съпроводи до съдилището, където да я предаде на тъмничаря. Четирима от стражниците да отидат в къщата на убития поет, да стоят във всекидневната и да арестуват всеки, който почука. После, дълбоко умислен, бавно закрачи по пътеката.

На минаване пред караулното при входа на съдилището съдията зърна Ма Жун, който се бе разположил сред войниците и си говореше с тях. Ди го повика и го отведе в личния си кабинет. Когато му разказа

какво се бе случило във вилата на поета, Ма Жун тъжно поклати глава и рече:

— Значи е имала таен любовник и той е убил съпруга ѝ. Е, това означава, че на практика случаят е решен. Като я попитам още малко, ще изпее името на хубавеца.

Съдията отпи от чая си и каза бавно:

— Все пак има няколко неща, които ме безпокоят. Между убийството на Мън и нападението над куриера на хазната има несъмнена връзка, а аз не мога да осъзная каква е. Но искам да знам мнението ти по други два въпроса. Първо, как е могла госпожа Мън да поддържа тайна любовна връзка? Тя и съпругът ѝ практически никога не са напускали вилата, а малкото гости, които са ги посещавали, са идвали през деня. Второ, уверих се, че тази нощ тя е спала в стаята на прислужника на един тесен дъсчен нар. Защо не се е приготвила да посрещне любовника си в спалнята, където има широко и удобно легло? Скръбта по господин Мън не би ѝ попречила да постъпи така, ако още приживе го е мамела зад гърба му. Разбира се, знам, че влюбените не държат много на удобствата, но все пак... този твърд тесен нар...

— Е — ухили се Ма Жун, — по точка първа, реши ли една жена да мами мъжа си, бъдете сигурен, че при всички случаи ще успее да го направи. Може да се е забавлявала с прислужника и в такъв случай нейните лични удоволствия нямат нищо общо с убийството. А по втора точка — често ми се е случвало да спя на тесен дървен нар, но, небесата са ми свидетел, и през ум не ми е минавало да го споделям с някого. Обаче с удоволствие бих отишъл в Квартала на върбите, за да проверя дали тази мебел няма някакви специални предимства — и той погледна с надежда към съдията.

Очите на Ди сякаш не го виждаха. Известно време съдията поглаждаше мустаците си, без да отрони дума. Изведнъж се усмихна и каза:

— Да, можем да проверим това.

Ма Жун доби крайно доволен вид. Но лицето му помръкна, когато съдията бързо продължи:

— Бягай бързо в кръчмата „Червения шаран“, зад рибното тържище. Там ще намериш старейшината на просяците. Кажете му да събере няколко от своите хора, които се навъртат около Квартала на

върбите, и ги доведи тук. Предай още на старейшината, че искам да ги поразпитам във връзка с някои нови факти около убийството на поета Мън. Не го пази в тайна. Напротив, гледай всички да разберат за какво викам просяците. Тръгвай!

И докато Ма Жун все още седеше втрещен, без да откъсва поглед от него, съдията добави:

— Ако планът ми успее, ще разреши едновременно и двата случая: убийството на Мън и открадването на златните кюлчета. Действай!

Ма Жун скочи и изхвърча през вратата.

Когато отново се появи в личния кабинет на съдията, подкарал пред себе си четирима дрипави просяци, Ма Жун видя на страничната маса големи блюда с питки и сладкиши, както и няколко кани с вино.

Съдията посрещна сащисаните мъже с няколко дружелюбни думи, за да ги предразположи, след това ги покани да опитат лакомствата и да се почерпят с вино. Когато напълно обърканите просяци се скупчиха около масата, впили жадни погледи в подносите, съдията дръпна Ма Жун настрана и му каза тихичко:

— Иди в караулното и подбери трима от най-надеждните стражници. Чакай с тях до портала. След около час ще отпратя четиримата просяци. Трябва да бъдат проследени тайно. Арестувайте всеки, който заговори някого от тях, и го доведете тук заедно със самия просяк!

После се обърна към просяците и ги подкани да си вземат колкото им душа иска. Загубили ума и дума, скитниците дълго не смеха да се престрашат, но когато най-сетне започнаха, подносите и каните бяха ометени и пресушени сякаш за миг. Водачът им, едноок нехранимайко, отри ръце в мазната си брада и каза с примирение на шайката си:

— Сега вече ще ни кльцнат главите. Но не мога да си кривя душата, последната ни гощавка беше наистина господарска!

За тяхно учудване обаче съдията ги покани да седнат на столчетата пред писалището му. Той разпита всеки къде е роден, на колко години е, има ли семейство и за много други безобидни подробности.

Щом просяците се увериха, че магистратът не възнамерява да зачеква неудобни за тях теми, започнаха да говорят по-свободно и неусетно изтече един час. Съдия, та стана, благодари им, че са се отзовали на поканата му, и ги отпрати. После се заразхожда из стаята с ръце на гърба.

На вратата се почука по-скоро, отколкото бе очаквал Влезе Ма Жун, който влачеше след себе си едноокия.

— Той ми тикна в ръката сребърника, преди да разбере какво става, господарю! — захленчи просякът. — Кълна се, не съм бъркал в джоба му!

— Зная, че не си — каза съдията. — Бъди спокоен, можеш да задържиш парите. Каж ми какво те попита.

— Ами идва към мен точно когато свивам зад ъгъла, ваше превъзходителство, мушка сребърника в ръката ми и казва: „Ела с мен, ще получиш още един, ако ми разкажеш за какво ви пита оня съдия с приятелите ти.“ Заклевам се, това е истината, ваше превъзходителство!

— Добре! Можеш да си вървиш. И гледай да не похарчиш среброто си за вино и комар! — и когато просякът едва ли не се затича към вратата, съдията нареди на Ма Жун: — Доведи задържания!

Още с влизането си аптекарят Юан Кай започна бурно да протестира:

— Виден гражданин да бъде арестуван като най-обикновен престъпник! Искам да зная...

— И аз искам да зная — хладно го прекъсна съдията — защо сте чакали този просяк да излезе и защо сте го разпитвали.

— Естествено, аз съм дълбоко заинтересован как напредва разследването, ваше превъзходителство! Исках да зная дали...

— Дали съм попаднал на някаква следа, която сте оставили по недоглеждане — довърши вместо него изречението съдията. — Юан Кай, вие сте убили поета Мън Лан, а също и Ши Мин, когото сте използвали за връзка с главорезите, ограбили куриера на хазната. Признайте престъпленията си!

Лицето на Юан Кай преbledня. Но той все пак овладя гласа си, когато попита остро:

— Предполагам, че негово превъзходителство има солидни основания да отпрати толкова тежко обвинение?

— Имам. Според госпожа Мън, в къщата на поета никога не са били приемани гости вечерно време. Освен това тя каза, че жабите в езерото с лотосите никога не крещат през деня. Но вие сам споменахте за шума, който вдигали понякога. Това ми подсказа, че сте били там нощем. Освен това... Мън е пил вино с убиеца си, който е оставил своята чаша на масата, но е прибрал любимата чаша на домакина. Този факт, както и спокойното изражение на мъртвия ме накараха да предположа, че преди да бъде убит, той е бил отровен, а убиецът е взел със себе си чашата на жертвата, защото се е страхувал, че тя ще продължи да мирише на отрова, дори и да бъде изплакната в езерото. А съдружникът на престъпника, който е организиран нападението над куриера на хазната, също е бил отровен, преди да бъде доубит. И при двете престъпления почеркът е един и същ. Започнах да подозирам вас, защото като аптекар вие знаете много неща за отровите, а и сте имали възможност да убиете Мън Лан, след като сте напуснали Квартала на върбите. Спомних си още, че същата сутрин, след на лова на патици, се върнахме с празни ръце, въпреки че групата бе водена от опитен ловец като вас. А вие не сте били в добра форма, защото сте прекарвали доста напрегната нощ. Но когато ме учехте как се ловят патици с примамка, ми подсказахте едно просто средство, с което можех да проверя Подозренията си. Тази вечер използвах просяците за примамка и... се хванахте вие.

— А мотивът ми? — бавно попита Юан Кай.

— Някои обстоятелства, които не е необходимо да знаете, ми подсказаха, че госпожа Мън е очаквала брат й Ши Мин да я посети тайно през нощта. Следователно е знаела, че той е извършил някакво престъпление. Когато миналата седмица Ши Мин е посетил сестра си и зет си и те са отказали да му дадат пари, той се е ядосал и се е похвалил, че вие сте го включили в някаква тъмна сделка, която ще му донесе много пари. Мън и жена му са знаели, че Ши Мин не е стока, и затова, когато са научили за нападението над куриера на хазната, а Ши не се е появил повече, са заключили, че това трябва да е тъмната сделка, за която е споменал пред тях. Мън Лан е бил честен човек и ви е обвинил за грабежа — това е бил мотивът ви да го убиете. Госпожа Мън е искала да укрие брат си, но сега, когато разбере, че вие сте убили съпруга й, а също и брат й, тя ще проговори и с нейните показания вашият случай ще бъде приключен, Юан Кай — аптекарят

дишаше тежко, със сведен поглед. Съдията продължи: — Ще поднеса извиненията си на госпожа Мън. Жалката професия, която е упражнявала, не е сломила твърдия ѝ характер. Тя искрено е обичала съпруга си, а също така, макар и да е знаела що за стока е брат ѝ, бе готова да понесе боя с пръчки за обида на съда, но не и да го предаде. Е, тя скоро ще стане богата жена, защото половината от вашето имущество ще ѝ бъде дадено като кръвнина за убийството на съпруга ѝ. И когато му дойде времето, Уън Шуфън несъмнено ще я помоли да се омъжи за него, тъй като все още пламенно я обича. А вие, Юан Кай, сте един гнусен убиец и главата ви ще падне на дръвника.

Изведнъж Юан вдигна очи и каза с беззвучен глас:

— За всичко е виновна оная проклета жаба! Аз убих гадината и я ритнах в езерото. Това накара другите жаби да се разкрят — после горчиво добави: — А аз, глупакът, мислех, че жабите не могат да говорят!

— Могат! — сериозно каза съдията Ди. — И проговориха.

ДВАМАТА ПРОСЯЦИ

ИСТОРИЯТА Е ЗА ТОВА, КАК ВЕДНЪЖ СЪДИЯТА ДИ ЗАКЪСНЯВА ЗА СЕМЕЙНАТА ВЕЧЕРЯ, ПОСВЕТЕНА НА ПРАЗНИКА НА ФЕНЕРИТЕ — ТЪРЖЕСТВОТО, С КОЕТО В КИТАЙ ПРИКЛЮЧВА МНОГОДНЕВНОТО ЧЕСТВАНЕ НА НОВАТА ГОДИНА. В ТОЗИ ДЕН СЕ ПРИГОТВЯ ИНТИМНА СЕМЕЙНА ВЕЧЕРЯ, ПО ВРЕМЕ НА КОЯТО ЖЕНИТЕ В ДОМАКИНСТВОТО ВЛИЗАТ ВЪВ ВРЪЗКА С ОРАКУЛА И ГО ПИТАТ КАКВО ЩЕ ИМ ДОНЕСЕ ГОДИНАТА. СЪБИТИЯТА СЕ РАЗИГРАВАТ В ГРАД ПУЯН, ДОБРЕ ПОЗНАТ НА ЧИТАТЕЛИТЕ ОТ РОМАНА „СКЕЛЕТ ПОД КАМБАНАТА“. В ГЛАВА IX НА ТОЗИ РОМАН СТАВА ДУМА ЗА БОХЕМА ЛУО, КОЛЕГА НА СЪДИЯТА ДИ, МАГИСТРАТ НА СЪСЕДНИЯ ОКРЪГ ЦИНХУА. ЗА НЕГО СЕ СПОМЕНАВА И В НАСТОЯЩИЯ РАЗКАЗ, СЪДЪРЖАЩ ПЕЧАЛНАТА УЧАСТ НА ДВАМА ПРОСЯЦИ.

Когато си тръгна и последният посетител, съдията Ди се облегна в креслото си с въздишка на облекчение. Той хвърли уморен поглед към градината в задния двор. Вечерният мрак вече бе започнал да се сгъстява, а тримата му малки синове все още играеха между храстите. Те окачваха по клоните запалени фенери, украсени с образите на Осмината безсмъртни^[1].

Беше петнайсетият ден от Първия месец, Празникът на фенерите. Хората окачваха в къщите си и около тях пъстри фенери, най-разнообразни по размер и форма. Целият град тънеше в ярка многоцветна феерия. Откъм парка отвъд стената на градината до съдията долитаха веселите възгласи на шумното множество. През целия следобед в резиденцията му, разположена в задния двор на съдилището, пристигаха да изкажат поздравленията си по случай знаменателния ден видни граждани на Пуян — процъфтяващия окръг, в който Ди от една година беше съдия.

Съдията отмести назад черната шапка с дълги уши и прокара длан през лицето си. Не беше свикнал да пие толкова вино през деня и се чувстваше леко замаян. Наведе се към масата и взе от вазата една голяма бяла роза. Смяташе се, че миризмата ѝ намалявала въздействието на алкохола. Вдъхна дълбоко свежия ароматна цветето и си помисли, че последният посетител, старейшината на гилдията на ковачите Лин, наистина бе злоупотребил с гостоприемството му. Този човек като че залепна за стола! А съдията трябваше да се преоблече и да се поосвежи, преди да се яви в покоите на трите си съпруги, които сега ръководеха приготовленията за празничната семейна вечеря.

В градината отвън кънтяха весели детски гласчета. Съдията погледна натам и видя, че двете му по-големи момчета се мъчат да достигнат един голям цветен фенер.

— Хайде, прибирайте се и се изкъпете — подвижна им той.

— Акуей иска да вземе този хубав фенер, който направихме ние с кака — възмутено извика най-голямото момче.

Съдията се канеше да повтори нареждането, когато с крайчеца на окото зърна, че вратата в дъното на хола се отваря. Тътрузейки нозе, влезе довереният му съветник сержант Хун. Като видя колко бледен и уморен изглежда старият човек, съдията побърза да каже:

— Седни и изпий чаша чай, Хун. Съжалявам, че днес се наложи да ти оставя цялата текуща работа в съдилището. Мислех, след като си тръгнат гостите, да ида в канцеларията и да поработя, но майстор Лин се забрави. Тръгна си едва преди няколко минути.

— Нямаше нищо особено, господарю — рече сержантът, докато наливаше чай за съдията и за себе си. Трудно беше само да накарам чиновниците да не се разсейват. Празничното настроение бе завладяло и тях.

Седна и засърба чая, като внимателно повдигаше орделите си сиви мустаци с палеца на лявата ръка.

— Е, нали днес е Празникът на фенерите! — каза съдията и върна бялата роза на мястото ѝ. — Щом като не е пристигнало съобщение за някой спешен случай, нека и ние поне веднъж да се поотпуснем.

Сержант Хун поклати глава.

— Точно преди обяд, господарю, в канцеларията дойде надзорникът на Северния квартал и съобщи за едно произшествие. Някакъв стар просяк паднал в дълбок канал край една затънтена уличка недалеч от дома на майстор Лин. Главата му вероятно се е ударила о остър камък на дъното и той умрял. Регистраторът на смъртните случаи направи оглед на тялото и подписа удостоверението за смърт при злополука. Клетникът беше облечен само в една оръфана роба, нямаше дори шапка на главата си и сивите му коси висяха неприбрани. Единият му крак е сакат. Сигурно се е препънал и е паднал в канала, когато призори е отивал да проси. Шън Ба, старейшината на просяшката гилдия, не може да го разпознае. Нещастникът навярно е пристигнал в града от околностите, като се е

надявал да събере нещичко по време на празника. Ако не се яви никой да прибере трупа, утре ще трябва да го изгорим.

Съдията Ди погледна към най-големия си син, който влачеше един стол между колоните, заместващи предната стена на хола, и подвижна:

— Стига си тътрил този стол! Направете каквото ви казах! И тримата!

— Да, господарю! — в хор изчуруликаха момчетата. Докато децата се изнизваха, съдията каза на Хун:

— Нареди на надзорника каналът да бъде покрит, както трябва, и хубаво го нахокай. Тия хора са длъжни да се грижат за доброто състояние на улиците в своите квартали. Между другото, Хун, чувствай се поканен на Нашата скромна семейна вечеря.

Старецът се поклони с благодарствена усмивка.

— Отивам да затворя канцеларията, господарю. След половин час ще се явя в покоите ви.

Когато сержантът излезе, съдията си помисли, че и той самият трябва да смени церемониалната си роба от корав зелен брокат с удобна домашна дреха. Но не му се разделяше с тишината в опустялата приемна и си каза, че няма да е зле да изпие още една чаша чай тук, Отвън в парка също бе станало по-тихо. Хората се разотиваха по домовете си за вечерния ориз. По-късно отново щяха да се стълпят на улиците, за да се порадват на разноцветните фенери и да пийнат по нещо в околните винарни. Съдията остави чашата и си помисли, че може би не трябваше да дава свободна вечер на Ма Жун и на другите си двама помощници, защото не бе изключено по-късно да избухнат неразбории в квартала с вертепите. На всяка цена трябваше да каже на началника на стражата да удвои броя на хората по улиците.

Ди отново посегна към чашата, но замръзна на мястото си и се загледа втренчено в тъмното дъно на хола. Беше влязъл висок стар човек. Изглеждаше облечен в оръфана роба. Нямахше шапка на главата си, дългите му коси висяха на кичури. Той тихо закуцука през приемната, като се подпираше на извита тояга. Сякаш не забеляза съдията и мина край него с наведена глава. Ди понечи да извика и да го попита как така влиза без предизвестие, но думите замръзнаха в гърлото му. Той застина, втрещен от внезапен ужас. Старецът сякаш

мина направо през големия шкаф и безшумно изчезна в градината. Съдията скочи и изтича към стъпалата, които водеха натам.

— Хей, вие! Върнете се! — гневно извика той.

Отговор не последва. Ди слезе в окъпаната от лунното сияние градина. Нямаше никой. Той побърза да претърси ниските храсти покрай оградата, но не намери нищо. Малката врата, която извеждаше навън към парка, както обикновено беше заключена и добре залостена.

Съдията остана прав и неподвижен. Неволно потрепери и се загърна по-плътно с робата си. Беше видял призрака на мъртвия просяк.

След известно време се овладя. Обърна се рязко, качи се обратно в приемната и тръгна по мрачния коридор, който водеше към предната част на личните му покои. Отвърна разсеяно на почтителния поздрав на слугата, който стоеше до вратата и палеше двата пищно оцветени фенера, окачени над нея. После пресече централния двор на съдилището и влезе в канцеларията.

Чиновниците си бяха отишли. Завари само сержант Хун, който на светлината на една едничка свещ разпределяше струпаните върху писалището документи. Старият служител вдигна учуден поглед към съдията.

— Помислих си, че все пак бих могъл да хвърля едно око на оня умрял просяк — нехайно каза Ди.

Хун бързо запали нова свещ и поведе съдията през мрачните пусти коридори към тъмницата зад съдебната зала. В едно странично помещение върху чамова маса лежеше слаба фигура, покрита с тръстикова рогозка.

Съдията взе свещта от Хун и му направи знак да отметне рогозката. Вдигна нагоре светлината и се взря в безжизненото изтерзано лице. Беше прорязано от дълбоки бръчки, с хлътнали страни, но нямаше грубите черти, както би могло да се очаква у един просяк. Мъжът изглеждаше петдесетгодишен. Дългите му разрошени коси започваха да сивеят. Тънките устни под късите мустаци бяха разкривени в грозна мъртвешка гримаса. Нямаше брада.

Съдията разтвори долната част на парцаливата, покрита с кърпки дреха. Посочи безформения ляв крак и каза:

— Сигурно преди години е счупил коляното си и то не е било наместено, както трябва. Вероятно силно е куцал.

Сержант Хун вдигна дългата закривена тояга, оставена в ъгъла и каза:

— Доста е висок и се е подпирал на тази дълга патерица. Намерена е недалеч от него на дъното на канала.

Съдията кимна. Опита се да повдигне лявата ръка на трупа, но тя се бе вкочанила. Наведе се, огледа внимателно ръцете, после се изправи и каза:

— Погледни тук, Хун. Меки ръце без мазоли... дълги, добре поддържани нокти... Обърни тялото!

Когато сержантът успя да обърне вдървения труп по очи, съдията разгледа зеещата рана на тила. След това подаде свещта на Хун, измъкна от ръкава си книжна салфетка и с нейна помощ внимателно отмести встрани сплъстените сиви коси, зацапани със спечена кръв. Разгледа салфетката на светлината на свещта, показа я на Хун и каза:

— Виждаш ли този ситен прах и белите песъчинки? Май на дъното на канала не се намират такива неща.

Сержант Хун объркано поклати глава и бавно отвърна:

— Не, господарю. Там по-вероятно има кал и тиня...

Съдията се премести в другия край на масата и огледа босите ходила. Бяха бели, с гладка кожа. Ди се обърна към Хун и каза бавно:

— Страхувам се, че нашият регистратор е мислел повече за днешния празник, отколкото за задълженията, които трябва да изпълни, след като има смъртен случай. Този човек не е бил просяк и не е паднал случайно в канала. Бил е хвърлен там, вече мъртъв. Убиецът му го е хвърлил...

Хун кимна, подръпвайки умислено късата си сива брадица.

— Да... Убиецът сигурно го е съблякъл и му е нахлузил тази просяшка одежда. Трябваше веднага да ми направи впечатление, че човекът е гол под вехтата си дреха. И най-окаяните просяци носят нещо отдолу. Нощите все още са доста студени — той погледна отново зейналата рана и попита: — Не ви ли се струва господарю, че е бил ударен по главата с тежка тояга?

— Може би — отвърна съдията и приглади дългата си черна брада. — Да е постъпвало скоро съобщение, че някой е изчезнал?

— Да, господарю. Вчера майстор Лин изпрати бележка, с която съобщава, че господин Уан, домашният възпитател на внуците му, вече два дни не се е прибрал след седмичния си почивен ден.

— Странно... Лин не спомена за това преди малко, когато беше тук — измърмори съдията. — Кажи на началника на стражата да приготви носилката ми. А домоуправителят да предаде на първата ми съпруга да не ме чакат за вечеря.

Хун излезе, а съдията остана прав, свел очи към мъртвеца, чийто призрак бе пресякъл хола пред очите му.

Старият майстор излезе тичешком в предния двор на дома си, когато носачите оставиха големия служебен паланкин на съдията Ди. Докато помагаше на магистрата да слезе, Лин развълнувано попита:

— Ай, ай!... На какво щастливо събитие съм задължен за тази неочаквана чест?

Очевидно Лин ставаше от празничната семейна трапеза, защото лъхаше на вино и леко заваляше думите.

— Страхувам се, че събитието не е от най-щастливите — отвърна съдията, докато Лин го въвеждаше заедно със сержант Хун в приемната си. — Бихте ли ми описали изчезналия домашен възпитател на децата ви.

— О, небеса, от все сърце се надявам, че не му се е случило нещо!... Ами... външността му не се отличаваше с нищо особено. Висок мъж с къси мустаци и без брада. Куцаше, левият му крак беше доста крив.

— Случило му се е нещо, и то фатално — каза съдията с равен глас.

Лин го стрелна с поглед, после направи жест, с който го покани да заеме почетното място на централната маса под огромния фенер от цветна коприна, окачен заради празника. Той самият седна срещу съдията. Хун остана прав зад стола на господаря си. Докато прислужникът наливаше чай, майстор Лин каза бавно:

— Значи затова Уан не се завърна след почивката.

Внезапната новина, изглежда, го поотрезви.

— Закъде замина? — попита съдията.

— Само небесата знаят. Не съм от хората, които се месят в личните работи на хората от домакинството. Уан почиваше всеки четвъртък. Тръгваше оттук в сряда след вечерния ориз и се връщаше в четвъртък по същото време. Това е всичко, което зная... А и друго не ме интересува, ако смея така да се изразя, ваше превъзходителство.

— От колко време работи при вас?

— От около година. Пристигна от столицата с препоръчително писмо от един известен тамошен майстор ковач. Имах нужда от домашен възпитател за внуците си и го наех. Излезе кротък и разбран човек. Освен това много добър възпитател.

— Знаете ли защо е напуснал столицата и е дошъл да търси работа тук, в Пуян? Имаше ли някакви роднини тук?

— Откъде да знам! — троснато отвърна Лин. — Нямах навика да разговарям с него за друго освен за възпитанието на внуците ми.

— Повикайте домоуправителя си!

Старейшината се извърна в стола си и повика служителя, който сновеше в дъното на просторната приемна.

Когато той пристъпи до масата и направи дълбок поклон, съдията Ди му каза:

— С господин Уан се е случило нещастие и трибуналет трябва да уведоми най-близките му родственици. Предполагам, че са ти известни адресите на някакви негови роднини тук?

Домоуправителят хвърли смутен поглед към господаря си и изрече със запъване:

— То... той... доколкото ми е известно... господин Уан нямаше роднини в Пуян, ваше превъзходителство.

— Тогава къде е ходел в почивните си дни?

— Никога не ми е казал, ваше превъзходителство. Предполагам, че при някой приятел... или нещо такова — и когато забележа скептичното изражение на съдията, побърза да добави: — Господин Уан беше мълчалив човек и отбягваше да говори за личния си живот. Обичаше самотата. Свободните часове прекарваше в малката си стаичка в задния двор на дома. Единственото му забавление бяха кратките разходки в градината.

— Не пишеше ли и не получаваше ли писма?

— Доколкото ми е известно, не, ваше превъзходителство — домоуправителят се поколеба за миг. — От някои случайно изпуснати думи за миналото му съм останал с впечатление, че жена му го е напуснала. Изглежда, много я е ревнувал — служителят хвърли тревожен поглед към господаря си, но щом видя, че Лин гледа право пред себе си и като че изобщо не го слуша, продължи малко по-самоуверено: — Господин Уан нямаше никакви други средства за

препитание, ваше превъзходителство, и беше много пестелив. Едва ли харчеше и грош от заплатата си, никога не наемаше носилка, дори и през свободните си дни. Но навремето трябва да е бил заможен човек, както личеше по някои дребни жестове. Дори си мисля, че е бил знатен сановник, защото понякога, когато го изненадвах, се обръщаше към мен с доста повелителен тон. Мисля, че е загубил всичко, и парите, и високото си положение. Но не изглеждаше, че съжالياва. Веднъж ми каза: „Парите не струват нищо, ако не изпитваш наслаждение, докато ги харчиш. Свършиш ли ги, всякакво положение губи блясъка си.“ Доста странно схващане за толкова образован господин, помислих си тогава... ако се осмеля да уточня... ваше превъзходителство.

Лин погледна към домоуправителя си и каза насмешливо:

— Ти, както изглежда, намираш време за пилеене в това домакинство. Занимаваш се с клюки, наместо да надзираваш слугите.

— Оставете човека да говори! — скастри го съдията. После отново се обърна към домоуправителя: — Няма ли никаква възможност да разберем къде е ходил Уан през свободните си дни? Ти трябва да знаеш. Виждаш ли го да излиза и да се връща...

Домоуправителят сбърчи чело и отговори:

— Ами правеше ми впечатление, че господин Уан винаги изглеждаше оживен на излизане, но се връщаше посърнал. Понякога изпадаше в меланхолично настроение. Но това никога не пречеше на работата му като възпитател, ваше превъзходителство. Винаги с готовност отговарял на всякакви трудни въпроси, каза оня ден за него младата госпожица.

— Заявихте, че Уан е възпитавал само внуците ви — остро се обърна съдията към Лин. — Сега се оказва, че е обучавал и дъщеря ви.

Старейшината изгледа свирепо домоуправителя. Навлажни пресъхналите си устни и отговори кратко:

— Да, допреди два месеца, преди тя да се омъжи.

— Ясно — Ди стана от стола си и нареди на домоуправителя: — Заведи ме в стаята на господин Лин! — после направи знак на Хун да го последва. Лин понечи да се присъедини към тях, но съдията го спря: — Вашето Присъствие не е наложително.

Домоуправителят поведе съдията и Хун през лабиринт от коридори към задната част на обширния дом. Отключи тясна врата, вдигна високо свещта и им показа бедно обзаведена стаичка. В нея

имаше само бамбуков нар, просто писалище, стол с права облегалка, бамбукова етажерка с няколко книги и кутия за дрехи от черна кожа. По стените висяха хартиени свитъци, върху които доста изкусно бяха изрисувани с туш орхидеи. Проследявайки погледа на съдията, домоуправителят каза:

— Това беше единственото любимо занимание на господин Уан, ваше превъзходителство. Обичаше орхидеите и знаеше всичко за отглеждането им.

— Нямахте ли господин Уан саксии с орхидеи?

— Не, ваше превъзходителство. Едва ли можеше да си позволи такъв разкош, те са ужасно скъпи.

Съдията кимна. Взе от етажерката няколко томчета с подгънати ъгли на страниците и ги прелисти набързо. Показаха се евтини издания на романтична поезия. После отвори черната кожена кутия. Беше натъпкана с мъжки дрехи, износени, но от добро качество. На дъното ѝ имаше ковчеже за пари с няколко дребни монети. Ди се обърна към писалището. Чекмеджето нямаше ключалка. Откри обичайните пособия за писане, но не и пари, сметки или някаква разписка. Затвори рязко чекмеджето и попита гневно домоуправителя:

— Кой е претърсвал тази стая в отсъствието на господин Уан?

— Никой не е влизал тук, ваше превъзходителство! — уплашено го увери домоуправителят. — Господин Уан винаги заключваше на излизане, а единственият резервен ключ е у мен.

— Вие сам ми казахте, че господин Уан не е харчел нито грош, нали? Какво е станало със спестяванията МУ за една година? Тук има само дребни грошове.

Домоуправителят поклати стъписано глава:

— Наистина не мога да ви кажа, ваше превъзходителство. Сигурен съм, че никой не е влизал тук. А всички слуги работят при нас от години. Никога нищо не е било открадвано.

Известно време съдията остана прав до писалището. Гледаше напрегнато рисунките и бавно поглаждаше бакенбардите си. После се обърна и каза:

— Водете ни обратно в приемната.

Докато служителят крачеше пред тях по криволичетите коридори, съдията подхвърли:

— Домът се намира в хубав, спокоен квартал.

— О, да, ваше превъзходителство. Много спокойно и порядъчно място.

— Точно в такива спокойни и порядъчни места са най-добрите публични домове — сухо вметна съдията. — Има ли нещо такова наоколо?

Неочакваният въпрос изненада домоуправителя. Той се прокашля и отвърна с явно притеснение:

— Само един, ваше превъзходителство, на две преки оттук. Много висока класа, посещават го само благовъзпитани хора. Съдържателката е госпожа Куан. Там никога не са ставали скандали или други неразбории.

— Радвам се да го чуя — каза съдията.

Когато се върнаха във всекидневната, Ди каза на стопанина на дома, че се налага да го придружи до съдилището заради официалното разпознаване на мъртвото тяло. Докато ги носеха нататък в паланкина на съдията, старейшината на ковачите пазеше неловко мълчание. След като Лин заяви, че мъртвецът наистина е неговият домашен възпитател, и попълни необходимите документи, съдията го освободи. После каза на Сержант Хун:

— Сега ще сложа някоя по-удобна дреха. А ти иди и кажи на началника на стражата да ни чака на двора с двама от хората си.

Сержант Хун намери съдията в личния му кабинет. Вече беше в проста роба от тъмносив памучен плат с широк черен пояс, на главата му имаше прилепнала черна шапчица. Хун понечи да попита къде отиват, но се отказа, щом видя угриженото изражение на господаря си, и мълчаливо го последва на двора. Началникът на стражата и двамата му подчинени се изпънаха и застанаха мирно, когато зърнаха съдията.

— Знаете ли адреса на публичния дом в Северния квартал, недалеч от жилището на майстор Лин? — попита съдията.

— Разбира се, ваше превъзходителство — раболепно отговори ефрейторът. — Това е заведението на госпожа Куан. Редовно разрешително, много висока класа, посещават го...

— Знам, знам — припряно го прекъсна съдията. — Ние ще идем там пеша. Ти с хората си върви напред.

Улиците отново се изпълваха с народ. Множеството се тълпеше под гирляндите от цветни фенери, окачени по дължината на улиците и по фасадите на всички дюкяни и гостилници. Началникът на стражата и подчинените му безцеремонно разблъскваха с лакти гражданите и проправяха път за съдията и сержант Хун. Дори затътената уличка, където се намираше заведението на госпожа Куан, беше пълна с хора. Когато ефрейторът почука и каза на вратаря, че е дошъл магистратът, уплашеният старец бързо поведе съдията и сержант Хун в луксозно обзаведения хол в предния двор. Застаряваща, прилично облечена прислужничка веднага постави на масата изящен старинен сервиз за чай. След малко се появи висока красива жена на трийсетина години, направи дълбок поклон и се представи: госпожа Куан, вдовица. Носеше права рокля с дълги ръкави и семпла кройка, но от скъп тъмновиолетов плат. Жената остана права пред съдията в почително очакване той да заговори пръв. Сержант Хун се изправи зад стола на съдията, скръстил ръце в широките си ръкави. Съдията отпи бавно от ароматния чай и установи, че в хола цари пълна тишина. Всички шумове се поглъщаха от златотканите завеси и драпериите от тежък брокат. Във въздуха се носеше тънкото ухание на рядко и много скъпо благовоние. Наистина всичко беше от висока класа. Ди остави чашата и започна:

— Лично аз не одобрявам дейността ви, госпожо Куан, но съм принуден да призная, че тя е едно необходимо зло. Докато поддържате ред и се отнасяте добре с момичетата, няма да ви създавам неприятности. Колко момичета работят за вас?

— Осем, ваше превъзходителство. Естествено, всичките са закупени по законен път, а повечето от тях са изпратени тук направо от родителите им. На всеки три месеца главният счетоводен тефтер с приходите се изпраща в съдилището, за да бъдат изчислени данъците ми. Вярвам, че...

— Не, в това отношение нямам претенции. Но ме уведомиха, че наскоро едно от момичетата е било откупено от много богат почитател. Коя е щастливката?

Върху лицето на госпожа Куан се изписа искрено недоумение:

— Трябва да е станала някаква грешка, ваше превъзходителство. Всичките ми момичета са много млади, най-голямото е на деветнайсет години. Още не са завършили обучението си по музика и танци. Те,

разбира се, много се стараят да се харесат, но никоя от тях не е успяла да си осигури благоразположението на някой по-заможен клиент и да установи с него... хм... по-трайни отношения — жената замълча, после добави кокетно: — Въпреки че една такава сделка, естествено, би ми донесла солидна печалба, аз не настоявам на това, преди момичетата да навършат двайсет години и да постигнат пълно съвършенство в професията си.

— Ясно — каза съдията.

Помисли си унило, че тази информация опровергава правдоподобната хипотеза, която си бе изградил. Сега когато подозрението му се бе оказало погрешно, щяха да са необходими продължителни разследвания, които трябваше да започнат от ковача в столицата, препоръчал Уан на майстор Лин. Внезапно му хрумна нещо. Да, струваше си да опита! Той хвърли строг поглед към госпожа Куан и каза хладно:

— Не го усуквайте, госпожо Куан. Освен тези осем момичета, които живеят тук, има още едно, което сте настанили в собствено жилище. Това е сериозно провинение, тъй като разрешителното ви важи само за този дом.

Съдържателката оправи един кичур на изящната си прическа. Дългият ѝ ръкав се смъкна надолу и откри бяла закръглена предмишница. После отговори спокойно:

— Сведенията ви са верни само отчасти, ваше превъзходителство. Предполагам, че става дума за госпожица Лян, която живее на съседната улица. Дамата е елитна куртизанка от столицата, около трийсетгодишна. Професионалното ѝ име е Розова Роса. Била е много популярна из висшето общество и е успяла да спести достатъчно, за да се откупи сама, без обаче да върне документа си за право на практика. Иска да се задоми, затова е дошла в Пуян, да си почине и на спокойствие да се огледа за подходяща партия за женитба. Много интелигентна жена, ваше превъзходителство. Добре знае, че онези елегантни и лекомислени млади мъже в столицата не са склонни да завързват постоянни връзки, затова търси някой улегнал мъж с известно състояние и с положение в обществото. От време на време приема тук, в моята къща, някой по-особен клиент. Негово превъзходителство ще намери приходите от нея в отделен тефтер, също редовно представян за справка. Тъй като госпожица Лян е

запазила разрешителното си, а и данъците върху печалбата ѝ са платени... Гласът ѝ заглъхна. Съдията изпита вътре в себе си радост, защото осъзна, че най-сетне е попаднал на вярна следа. Но придаде на лицето си гневно изражение, блъсна с юмрук по масата и извика:

— Значи мъжът, откупил Розова Роса, за да се ожени за нея, е подло измамен. Не е имало нужда да плаща нищо — нито на вас, нито на бившия ѝ собственик в столицата. Говорете! Не сте ли се готвели двете да си поделите тези пари, получени от нищо неподозиращия покровител уж като откуп?

Сега вече госпожа Куан загуби самообладание. Падна на колене пред стола на съдията Ди и многократно удари чело о пода. После вдигна нагоре очи и проплака:

— Моля ви, ваше превъзходителство, да простите на нищожната отрепка, коленичила в нозете ви! Парите още не са платени. Покровителят ѝ е високопоставена личност, колега на негово превъзходителство... магистрат на един от съседните окръзи. Ако научи за това...

Тя се разхълца. Съдията се обърна и хвърли многозначителен поглед на Хун. Нямаше кой друг да бъде освен влюбчивия му колега от Цинхуа, магистрата Луо. Той кресна на госпожа Куан:

— Тъкмо магистратът Луо ме помоли да извърша това проучване. Кажете ми къде живее госпожица Лян. Лично ще я разпитам за тази непочтена сделка.

Съдията и хората му бързо стигнаха до адреса на съседната улица, който им даде обляната в сълзи госпожа Куан. Преди да почука на вратата, началникът на стражата огледа набързо улицата в двете посоки и каза:

— Ако не се лъжа, ваше превъзходителство, каналът, в който се е удавил просякът, минава точно зад гърба на тази къща.

— Добре — възкликна съдията. — Чакай, аз ще почукам. Вие с двамата стражници се прилепете за стенат докато ние със сержанта влизаме. Чакайте тук.

След няколко почуквания шпионката на вратата с отвори и един женски глас попита:

— Кой е?

— Нося съобщение от магистрата Луо за някоя си госпожица Розова Роса — учтиво се обади съдията.

Вратата веднага се отвори. Невисока жена в тънка домашна роба от бяла коприна покани двамата мъже да влязат. Докато ги въвеждаше в откритата към предния двор приемна, съдията забеляза, че въпреки дребния си ръст тя има прекрасна фигура. След като влязоха, жената с любопитство огледа посетителите, после ги покани да седнат на пищно резбования диван от палисандрово дърво и каза с известно колебание:

— Аз... съм Розова Роса. С кого имам честта...

— Няма да отнемам много от времето ви, госпожице Лян — прекъсна я съдията.

Огледа я. Имаше изящно изваяно подвижно лице с изразителни бадемови очи и деликатна малка уста — жена с изключителна интелигентност и чар. И все пак нещо не се връзваше с предположението му. Очите на Ди обходиха елегантно обзаведената приемна. Погледът му се спря на висока етажерка от полиран бамбук, окачена до страничния прозорец. На всяка от трите полици, разположени една над друга, имаше по една редица красиви порцеланови саксии с орхидеи. Въздухът бе пропит с нежния им аромат. Съдията посочи към етажерката и каза:

— Магистратът Луо ми е разказвал за хубавата ви колекция от орхидеи, госпожице Лян. И аз много ги обичам. О, но я погледнете... Ех, колко жалко! Втората на най-горната полица е започнала да вехне. Струва ми се, че има нужда от специални грижи. Бихте ли я свалили, за да я разгледам?

Тя го погледна изпитателно, но очевидно реши, че е по-добре да поддържа непринудения тон с този странен приятел на магистрата Луо. Взе от ъгъла една бамбука стълба, подпря я на етажерката и чевръсто се заизкачва, като свенливо придръпваше тънката роба около красивите си нозе. Точно когато се канеше да поеме саксията, съдията внезапно се приближи до стълбата и непринудено каза:

— Господин Уан ви наричаше Орхидея, нали, госпожице Лян? Несъмнено ви приляга много повече от Розова Роса.

Госпожица Лян замръзна на място. Гледаше надолу към съдията с все по-разширяващи се от страх очи. Той добави рязко:

— Господин Уан стоеше точно на моето място, когато вие стоварихте саксията върху главата му, нали?

Тя се олюля. Нададе вик и трескаво затърси опора, за да не падне. Съдията стисна здраво стълбата. После посегна нагоре, хвана я през кръста и я свали на пода. Тя притисна ръце към задъханите си гърди и прошепна:

— Не зная... Кой сте вие?

— Аз съм магистратът на Пуян — хладно отвърна съдията. — След като сте убили Уан, вие сте заместили счупената саксия с нова и сте посадили друга орхидея. Затова е клюмнала...

— Не е вярно! — изкрещя тя. — Подъл клеветник! Аз ще...

— Имам доказателство — прекъсна я съдията. — Един от слугите на съседите ви е видял как влачите мъртвото тяло към канала зад дома. Освен това намерих в стаята на Уан бележка, в която той пише, че се страхува да не го убие, след като сте си намерили богат покровител, готов да се ожени за вас.

— Ах, този подлец! — извика тя. — Закле се, че не пази никакви писмени... — тя прехапа гневно червените си устни и замълча.

— Известно ми е всичко — с равен глас каза съдията — Уан е искал нещо повече от седмично посещение. Така е застрашил връзката ви с магистрата Луо, която не само би донесла добри пари за вас и за господ Куан, но и би осигурила живота ви. Затова сте убили любовника си.

— Любовник?! — изкрещя тя. — Да не си мислите, че бих позволила на този сакат нещастник дори да ме докосне! Стигаше ми, че трябваше да понасям гнусните му милувки преди, още в столицата.

— И все пак сте го пукали в постелята си и тук — с презрение изсумтя съдията.

— Знаете ли къде спеше? В кухнята! Изобщо не биваше да му позволявам да идва тук, но ми беше полезен, защото отговаряше вместо мен на любовните писма, които получавах, а освен това купуваше и отглеждаше тези орхидеи, та да имам цветя, които да вплитам в косите си. Изпълняваше също ролята на портиер и носеше чай и освежителни напитки, когато при мен беше някой от любовниците ми. За какво друго според вас му позволявах да идва тук?

— Предполагам, защото е харчел всичките си пари заради вас... — сухо отвърна съдията.

— Проклет глупак! — отново избухна тя. — Даже когато му казах, че между нас всичко е свършено, продължи да се влачи след

мен. Говореше, че не можел да живее, без поне от време на време да вижда лицето ми... Гнусен дрипльо! Тази смехотворна всеотдайност вредеше на името ми. Заради него се наложи да напусна столицата и да се зароя в това затънтено място. И каквато съм глупачка, вярвах на престолените усмивки на този нещастник. Да остави бележка, с която ме обвинява! Той ме съсипа.

Хубавото ѝ лице се превърна в злобна маска. В безсилния си гняв тя започна да тропа по пода с малкия си крак.

— Не — уморено каза съдията, — Уан не ви е обвинявал. Това, което казах преди малко за бележката, не беше вярно. Освен няколкото рисунки на орхидеи, които е направил, мислейки за вас, в стаята му нямаше нищо, което да ви уличава. Горкият заблуден човек ви е бил верен до края на живота си!

Съдията плесна с ръце. Когато ефрейторът и двамата стражници нахлуха в стаята, той им заповяда:

— Оковете тази жена и я хвърлете в тъмницата! Тя се призна за виновна в подло убийство — и докато двамата стражници държаха ръцете ѝ, а началникът им започна да ги връзва с верига, добави: — Понеже няма никакво основание да се подаде молба за смекчаване на наказанието, ще бъдете обезглавена на дръвника.

После се обърна и излезе, следван от сержант Хун. ИстERICните писъци на жената бяха заглушени от шумния смях и възгласите на група весели младежи, които се исипаха на улицата, размахвайки в ръка красиво оцветени фенери.

Когато се върнаха в трибунала, съдията отведе Хун направо в личните си покои. Докато крачеха към задния салон, Ди каза:

— Да изпием по чаша чай, преди да се присъединим към вечерята в женското отделение.

Двамата мъже седнаха до кръглата маса. Огромният фенер, окачен на стряхата, както и другите, пръснати между храстите в градината, бяха угасени. Но пълната луна озаряваше салона с тайнствена светлина. Съдията изпи набързо чая си, после се облегна назад и започна без предисловие:

— Преди да идем при Лин, старейшината на гилдията на ковачите, знаех само, че просякът не е бил просяк и че е бил убит на друго място с удар в тила, вероятно със саксия, както подсказваха

финият прах и песъчинките. После, докато разговарях с Лин, за момент допуснах, че старейшината може да е замесен по някакъв начин в убийството. По време на посещениято си при мен той не спомена и дума за изчезването на Уан, а после ми се стори странно, че не попита какво точно му се е случило. Но скоро разбрах, че Лин е от ония неприятни типове, които не дават пукната пара за хората, които работят при тях, и че беше кисел, защото прекъснах семейната му вечеря. Думите на домоуправителя ме насочиха по вярната следа. Той каза, че семейният живот на Уан е бил разбит, след като е загубил състоянието си. А когато спомена за ревността му, предположих, че в случая е замесена жена. Тогава реших, че Уан е бил безумно влюбен в някоя известна куртизанка.

— А защо не в някоя скромна девойка или жена или дори в най-обикновена проститутка? — възрази сержантът.

— Ако е била скромна жена, не би имало нужда да изхарчва за нея цялото си състояние. Би могъл просто да се разведе и да се ожени за възлюбената си. А ако е била обикновена проститутка, е можел да я откупи на умерена цена и да я настани в някоя скромна къщичка, без да се налага да жертва богатството и общественото си положение. Не, сигурен бях, че възлюбената на Уан е известна столична куртизанка, която е била в състояние да го изстиска като лимон, а после да го разкара и да мине на следващия. Предположих, че Уан е отказал да бъде захвърлен като мръсна носна кърпа и е започнал да ѝ досажда. Тогава тя е напуснала столицата и е дошла в Пуян, за да започне отначало. Знае се, че в този окръг живеят множество заможни търговци. Допуснах също, че Уан я е последвал тук и я е принудил да го приема в определени дни със заплахата, че ако не се съгласи, ще разкрие мръсната ѝ игра. И най-сетне, когато е хванала на въдицата си лековерния ми колега Луо, Уан е започнал да я изнудва и тя се е видяла принудена да го убие — съдията въздъхна и добави: — Сега вече знаем, че истината е била по-различна. Уан е жертвал всичко заради нея. Дори жалката си заплата на домашен възпитател е харчел, за да ѝ купува орхидеи. Задоволявал се е да я вижда и да говори с нея всяка седмица по няколко часа, през които е бил огорчаван и унижаван. Понякога, Хун, мъжката глупост се поражда от дълбока и безразсъдна страст, която ѝ придава трогателно величие.

Хун замислено подръпваше редките си сиви мустаци. След известно време попита:

— Тук в Пуян има сума ти куртизанки. Как разбрахте, господарю, че възлюбената на Уан е от дома на госпожа Куан? И защо решихте, че именно тя го е убила, а не например някой друг ревнив любовник?

— Уан не е ползвал носилка. Тъй като е бил куц, излизаше, че трябва да е ходел недалеч от дома на старейшината. Това ме насочи към заведението на госпожа Куан. Попитах я кое от момичетата е било откупено наскоро, защото такава събитие е най-правдоподобният мотив за убийство — възможно е куртизанката да е искала да се отърве от натрапчив бивш любовник. Е, сега знаем, че Уан наистина ѝ е досаждал. Но не чрез заплахи, изнудване или други долни средства. Онова, което я е накарало да го мрази и презира, е била кучешката му привързаност. Колкото до другата възможност, която спомена, помислих и за нея, естествено. Но ако убиецът е бил мъж, е щял да отнесе тялото по-надалеч, както и да се погрижи по-старателно убитият да не бъде разпознат. Фактът, че маскировката се е изчерпала с обличането на жертвата в парцалива просяшка дреха и разчорлянето на косата ѝ, говори, че престъплението е било извършено от жена. Жените си мислят, че една смяна на роклята и прическата ги преобразява напълно. Госпожица Лян е приложила този метод спрямо мъж и това е било голяма грешка от нейна страна — съдията отпи от чашата, която сержантът бе напълнил отново, и продължи: — Разбира се, всичко това би могло да бъде майсторски инсценирано от някой друг, за да бъде заподозряна госпожица Лян, но сметнах, че вероятността е много малка. Госпожица Лян беше най-подозрителна. Когато началникът на стражата ми каза, че убитият просяк е бил намерен зад къщата ѝ, разбрах, че предположението ми е правилно. Но щом влязохме, видях, че тя е дребна и не особено силна жена, която никога не би могла да удари високата си жертва по главата. Затова веднага се огледах за скрит капан и го съзрях в саксиите с орхидеи на високата полица, където пък вехнешното цвете ме насочи към крайното решение. По всяка вероятност тя се е качила на стълбата и е помолила Уан да я придържа. Тогава е казала нещо, което го е накарало да извърне глава, и е стоварила саксията върху черепа му. Тези и други подробности ще научим утре при разпита на госпожица Лян в

съдилището. А не мисля, че госпожа Куан е направила нещо повече от това да помогне на госпожица Лян при скалъпването на плана за измъкване на пари от Луо под формата на такса за откупването. Очарователната ни домакиня не би се забъркала в убийство. Заведението ѝ е от висша класа, не забравяй!

Хун кимна.

— Вие, господарю, не само разкрихте тайната на едно коварно убийство, но и спасихте магистрата Луо от брак с една жестока и зла жена.

Съдията се поусмихна:

— Следващия път, когато срещна Луо — каза той, — ще му разкажа този случай. Разбира се, без да споменавам, че зная кой е бил покровителят на госпожица Лян. Палавият ми приятел сигурно е посещавал моя окръг инкогнито. Надявам се, че ще си извлече поука от тази история.

Хун тактично се въздържа от коментари по адрес на лекомисления колега на господаря си. Само добави с доволна усмивка:

— И тъй, всички загадки в този интересен случай са вече разгадани!

Съдията отпи голяма глътка чай. Докато оставяше чашата си на масата, отговори тъжно:

— Не, Хун, не всички.

Реши, че сега е времето да разкаже на Хун и за призрака на покойния просяк, без което убийството би било обикновен нещастен случай. Но точно когато понечи да заговори, в стаята нахълта най-големият му син. Щом видя ядосаното лице на баща си, момчето бързо се поклони и рече:

— Мама каза, че можем да вземем този хубав фенер в спалнята си, господарю.

Когато баща му кимна, детето затегли едно кресло към колоната. Покатери се на високата облегалка, пресегна се нагоре и откачи от стряхата големия фенер от шарена коприна. После скочи на пода, запали с огниво поставената вътре свещ и вдигна фенера високо над главата си, за да го покаже на баща си.

— Правихме го с така цели два дни, господарю. — гордо каза то. — Затова не искахме Акуей да го повреди. Ние обичаме безсмъртния Ли, той е едно такова миличко грозно старче!

Като посочи рисунката, която децата бяха направили върху фенера, съдията попита:

— А знаете ли историята му? — и когато момчето поклати отрицателно глава, бащата продължи: — Преди много, много години Ли бил приказно красив млад алхимик, който бил изчел всички книги и владеел всички магьоснически изкуства. Можел да отделя душата от тялото си и да се рее на воля между облаците, като оставял празното тяло на земята, а когато се върнел, влизал обратно в него. Веднъж обаче, когато Ли най-безгрижно зарязал тялото си на една нива, стопаните ѝ го намерили. Помислили го за изоставен труп и го заровили в земята. Когато Ли се върнал, видял, че красивото му тяло е изчезнало. Отчаян, той трябвало да влезе в трупа на един стар, грозен и куц просяк издъхнал край пътя... И останал завинаги в неговото тяло. Макар че по-късно успял да изнамери еликсир да безсмъртието, така и не могъл да поправи сторената грешка и се присъединил към Осмината безсмъртни в този вид: Ли с тоягата, безсмъртният просяк...

Момчето остави фенера на пода.

— Не го харесвам повече! — презрително рече то. — Ще кажа на кака, че Ли е бил глупак, който е получил, каквото си е заслужил.

То коленичи, пожела на баща си и Хун лека нощ и изприпка навън.

Съдията погледна след него със снизходителна усмивка. Вдигна фенера, за да духне свещта, и изведнъж застина. Загледа се във високата сянка на безсмъртния просяк, легнала върху варосаната стена. После уж случайно завъртя фенера, като че ли го беше люшнало течението. Призрачната сянка на куция старец се придвижи бавно по стената и изчезна в градината.

Съдията въздъхна дълбоко, духна свещта и постави фенера обратно на пода. После каза бавно на сержанта:

— В крайна сметка ти си прав, Хун. Всички загадки са разрешени, поне тези, които се отнасят до смъртния просяк. Той е бил глупак. А колкото до безсмъртния... не съм много сигурен — той стана и добави с уморена усмивка: — Ако съдим за познанията си по това, което не знаем, а не по онова, което знаем, ще излезе, че всички сме само невежи глупаци, Хун. Всички! Хайде сега да вървим при жените ми.

[1] Осмината безсмъртни образуват една от най-популярните групи божества в китайската митология и често са обект на художествено пресъздаване. Те олицетворяват обществото в напречен разрез: от богат до беден, от старец до младеж и прочее. В настоящия разказ става дума за един от тях — Ли Тиегуай (в превод: Ли с желязната тояга), като съдбата му е описана в един от многото митологични варианти. — Б.пр. ↑

ФАЛШИВИЯТ МЕЧ

И ТАЗИ ИСТОРИЯ СЕ РАЗИГРАВА В ПУЯН. КАКТО ВЕРОЯТНО СИ СПОМНЯТ ЧИТАТЕЛИТЕ НА РОМАНА МИ „СКЕЛЕТ ПОД КАМБАНАТА“, ПУЯН ГРАНИЧИ ОТ ЕДНАТА СТРАНА С ОКРЪГ ЦИНХУА, УПРАВЛЯВАН ОТ МАГИСТРАТА ЛУО, А ОТ ДРУГАТА — С ОКРЪГ УЙЕ, КЪДЕТО ВЛАСТВА СТРОГИЯТ МАГИСТРАТ БЪН. УБИЙСТВОТО, ОПИСАНО В РАЗКАЗА, СТАВА В ОТСЪСТВИЕ НА СЪДИЯТА ДИ. ТОЙ Е ОТИШЪЛ В УЙЕ, ЗА ДА ОБСЪДИ С КОЛЕГАТА СИ БЪН ЕДИН ВАЖЕН ЗА ДВАТА ОКРЪГА ВЪПРОС. ТРЪГНАЛ Е ОТ ПУЯН ПРЕДИ ТРИ ДНИ, КАТО Е ВЗЕЛ СЪС СЕБЕ СИ СЕРЖАНТ ХУН И ТАО ГАН, А МА ЖУН И ЦЯО ТАЙ Е ОСТАВИЛ ДА ВОДЯТ ТЕКУЩАТА РАБОТА В СЪДИЛИЩЕТО. ТРИТЕ ДНИ МИНАВАТ БЕЗ ЗАТРУДНЕНИЯ ЗА ДВАМАТА ПОМОЩНИЦИ. НО ЕТО ЧЕ ПОСЛЕДНАТА ВЕЧЕР ПРЕДИ ЗАВРЪЩАНЕТО НА СЪДИЯТА ДИ СПОКОЙСТВИЕТО ИМ ВНЕЗАПНО Е НАРУШЕНО.

— За четвъртата дузина пълнени раци плащаш ти — заяви Ма Жун на Цяо Тай и доволно прибра заровете в кутийката.

— Струваха си — отвърна Цяо Тай и млясна.

После надигна огромната си чаша и я опразни на един дъх. Дватама снажни помощници на съдията Ди седяха край малка маса до прозореца на втория етаж на кръчмата „Павилион на морския жерав“, едно от любимите им заведения в града. Кръчмата се намираше на брега на канала, пресичащ Пуян от север на юг. От прозореца на втория етаж добре се виждаше слънцето, спускащо се зад западната стена на града. Откъм улицата пред кръчмата долетяха шумни аплодисменти. Ма Жун се надвеси през прозореца и погледна надолу към скупчената край канала тълпа.

— Това е пътуващата трупа артисти, дето пристигна преди четири дни — съобщи той. — Следобед правят акробатични номера, а вечер представят исторически пиеси.

— Зная — каза Цяо Тай. — Търговецът на ориз Лау им помогна да наемат двора на стария даоистки храм, за да сковат там сцената си. Оня ден Лау идва в съдилището да ходатайства за разрешение. С него беше водачът на артистите. Изглежда порядъчен мъж, казва се Бао. В трупата играят жена му, дъщеря му и синът му — той напълни отново чашата си и добави: — Много ми се иска да се поразходя до храма. Обичам хубавите пиеси, в които има много бой с мечове. Но понеже нашият магистрат отсъства и ние отговаряме за всичко, гледам да не се отделям за дълго от съдилището.

— Е, поне оттук можем чудесно да наблюдаваме акробатичните им изпълнения — доволно каза Ма Жун.

Той обърна стола си към прозореца и се облакът на перваза. Цяо Тай последва примера му. Долу на улицата беше постлана квадратна тръстикова рогозка, заобиколена от гъста тълпа зяпачи. Едно момче на около осем години изпълняваше салта с изненадващо умение. Двама други артисти — висок слаб мъж и жена със спортна фигура — стояха със скръстени ръце отляво и отдясно на рогозката. Младо момиче бе приклекло до бамбуково сандъче, което очевидно съдържаше реквизита на трупата. Върху сандъчето имаше дървена поставка, а на нея бяха кръстосани два дълги бляскави меча. Четиримата актьори бяха облечени с черни елечета и широки панталони. Кръста си бяха пристегнали с червени пояси, челата — с червени шалчета. Седнал на столче, един старец в опърпана синя роба биеше стиснат между костеливите му колене барабан.

— Искан ми се да видя лицето на онова момиче — с копнеж в гласа каза Ма Жун. — Виж, и Лау е там. Май става нещо неприятно...

Той посочи надолу към спретнато облечен мъж на средна възраст с черна копринена шапка, застанал зад бамбуковото сандъче. Човекът се препираше с някакъв огромен грубиян, чиято рошава коса бе пристегната с дрипава синя кърпа. Натрапникът го сграбчи за ръкава, но Лау се отскубна. Двамата не обръщаха внимание на момчето, което сега обикаляше тръстиковата рогозка на ръце, балансирайки кана с вино на стъпалата си.

— Не съм виждал досега оня дългуч — каза Цяо Таи. — Сигурно не е от града.

— Сега ще можем хубаво да разгледаме дамите — ухилен каза Ма Жун.

Момчето бе привършило номера си. Водачът на трупата застана в средата на рогозката с разкрачени крака и леко сгънати колене. Стройната жена постави десния си крак на дясното му коляно и ловко се изкатери на раменете му. Мъжът извика нещо и момичето също се покатери горе, стъпи с един крак на лявото му рамо, хвана се с една ръка за мишницата на жената и изпъна встрани другия крак и другата ръка. След миг момчето последва примера на момичето, като се закрепил върху дясното рамо на мъжа. Докато пирамидата от човешки тела все още се крепеше, сивобрадият старец в орфаната роба удари

на барабана си въодушевен туш. Над тълпата се понесоха одобрителни възгласи. Лицата на момчето, жената и момичето бяха само на около десетина стъпки от Ма Жун и Цяо Тай. Цяо пошепна възхитено:

— Виж какво прекрасно тяло има жената. А и в лицето си я бива!

— Аз предпочитам момичето — оживено каза Ма Жун.

— Прекалено е младо! Жената е на около трийсет, най-хубавата възраст. Няма нищо скрито за нея.

Барабанистът спря да блъска инструмента си. Жената и двете деца скочиха от раменете на Бао. Четиримата направиха елегантен поклон, след това девойката тръгна с дървена паничка между зрителите да събира медни грошове. Ма Жун измъкна от ръкава си цял наниз монети и ги хвърли към нея. Тя ги улови ловко и го възнагради с усмивка.

— Ей на това се вика да си хвърляш парите — сухо подметна Цяо Тай.

— Наречи го вложение в изгодно начинание — самодоволно се ухили Ма Жун. — Я да видим какво следва.

Момчето бе застанало в центъра на тръстиковата рогозка. То постави ръце зад гърба и вирна брадичката си. Сивобрадият старец отново заудря барабана. Бао запретна десния си ръкав, грабна от поставката по-горния меч и с бързо като светкавица движение го заби дълбоко в гърдите на момчето. Шурна кръв. Докато бащата изваждаше меча, момчето политна назад. От тълпата се надигнаха викове на ужас.

— Досега не бях виждал този номер — каза Ма Жун. — Само небесата знаят как го правят. Мечът си изглежда съвсем истински — той се дръпна от прозореца и надигна голямата си чаша.

Над нестройните викове на тълпата се извиси отчаян женски писък. Цяо Тай, който напрегнато гледаше надолу, изведнъж скочи и извика:

— Това не беше номер, братко. Това беше истинско убийство! Да тръгваме!

Двамата мъже се втурнаха надолу по стълбите и изхвърчаха навън. С лакти си проправиха път между възбудените зрители и стигнаха до рогозката. Момчето лежеше по гръб, гърдите му бяха облени в кръв. Майка му бе коленичила до него и конвулсивно хлипаше, галейки дребното неподвижно лице. Бао и дъщеря му стояха като приковани и с побелели лица гледаха мъртвото телце на детето.

Бащата все още стискаше в ръка окървавения меч. Ма Жун го изтръгна от ръката му и гневно попита:

— Защо направи това?

Актьорът излезе от вцепенението. Погледна замаяно към Ма Жун и едва промълви:

— Взел съм другия меч!

— Аз ще ви обясня, господин Ма — обади се търговецът на ориз Лау. — Това беше нещастен случай.

Напред се изстъпи нисък мъж. Това беше надзорникът на Западния квартал. Цяо Тай му нареди да увие мъртвото тяло в тръстикова рогозка и да се погрижи за пренасянето му в съдилището, за да бъде огледано от регистратора на смъртните случаи. Докато надзорникът внимателно помагаше на майката да се изправи, Цяо Тай каза на Ма Жун:

— Да отведем тези хора в кръчмата и да се опитаме да изясним нещата.

Ма Жун кимна. Взе меча под мишница и каза на търговеца на ориз:

— Вие също елате с нас, господин Лау. А сивобрадият старец да донесе сандъчето и другия меч — той се огледа за дългуча, който се беше счепкал с Лау, но от него нямаше и следа.

На втория етаж на кръчмата „Павилион на морския жерав“ Ма Жун покани Бао, двете разплакани жени и стареца с барабана да седнат на ъгловата маса. Наля им от каната, от която бяха пили двамата с Цяо Тай. Надяваше се, че силното вино ще им помогне да преодолеят шока, в който бяха изпаднали. След това се обърна към търговеца на ориз и му нареди да обясни какво се бе случило. Знаеше, че театърът е голямата слабост на Лау и че той посещава всички представления на пътуващи артисти. Лицето му с правилни черти, къси черни мустаци и козя брадичка беше напрегнато и бледо. Той намести черната си копринена шапчица и започна развълнувано:

— Както може би ви е известно, господин Ма, този мъж, Бао, е водач на трупата, надарен артист и акробат — Лау млъкна, прокара ръка през лицето си, после взе меча, който старият барабанист бе поставил на масата.

— Разгледайте този фалшив меч — продължи той. — Острието му е кухо и е пълно със свинска кръв. Фалшивият връх, дълъг няколко сантиметра, хлътва навътре, щом мечът се опре о нещо твърдо. Така изглежда, че той прониква дълбоко, а илюзията се допълва от свинската кръв, която започва да шурти. След като мечът се изтегли, върхът се връща в първоначалното положение от скритата в острието пружина. Сам можете да се убедите в това.

Ма Жун взе меча от Лау. Забеляза тънка бразда, която пресичаше острието на няколко сантиметра от притъпения му връх. Обърна оръжието надолу и го притисна към дъсчения под. Върхът хлътна в кухото острие, бликна червена кръв. Госпожа Бао започна да крещи. Съпругът ѝ бързо я прегърна през раменете. Момичето продължаваше да седи като вкаменено. Сивобрадият гневно измърмори нещо, подръпвайки рядката си брада.

— Номерът не бил чак толкова сложен, братко — отбеляза Цяо Тай.

— Нека проверим — отвърна Ма Жун. — Той взе другия меч със свободната си ръка и внимателно сравни тежестта на двете оръжия. — Тия мечове тежат почти еднакво — измърмори той. — А и по външен вид не се различават. Това е опасно.

— Фалшивият трябваше да е поставен отгоре — каза Лау, — а истинският под него. След номера с пробождането момчето трябваше да стане, а баща му да изпълни танц с истинския меч.

Бао се бе изправил. Пристъпи към Ма Жун и попита със задавен глас:

— Кой е разменил мечовете? — и тъй като Ма Жун само облиза пресъхналите си устни, Бао го сграбчи за рамото и изкрещя: — Питам ви кой го е направил?

Ма Жун внимателно отмести ръката му и го накара отново да седне.

— Точно това се готвим да разберем — каза той. — Напълно ли сте сигурен, че бяхте поставили фалшивия меч отгоре?

— Разбира се! Изпълнявали сме този номер стотици, хиляди пъти.

Ма Жун извика към долния кат да донесат още вино. После направи знак на Цяо Тай и Лау да идат с него при масата до прозореца. Когато седнаха, той пошепна на Лау:

— Ние с моя колега наблюдавахме представлението от този прозорец. Видяхме, че вие с един дангалак стояхте до бамбуковото сандъче с поставката за мечовете. Кой беше още с вас?

— Наистина не мога да ви кажа — смръщено отговори — Докато момчето правеше салтата, онзи дълъг нехранимайко, който от известно време стоеше до мен, изведнъж ми поиска пари. Отказах му, а той започна да ме заплашва. Викнах му да се изпарява. И тогава... се случи онова...

— Кой беше той? — попита Цяо Тай.

— Никога не съм го виждал. Може би Бао знае.

Цяо Тай стана и отиде да разпита актьорите. Бао, жена му и дъщеря му поклатиха глава, но старецът с барабана каза с хриплив глас:

— Много добре го познавам, господине. Всяка вечер идваше на представленията ни в двора на храма и пускаше само по един меден грош. Скитник е, казва се Ху Тама.

— Забеляза ли някой друг да се приближава до сандъчето с мечовете? — попита Цяо Тай.

— Как да забележа, като през цялото време трябва да внимавам в представлението? — отвърна сивобрадият. — Забелязах само Лау и Ху Тама, защото ги познавам. Но там беше претъпкано с народ. Мога ли да гледам кой какво прави?

— Вярно — съгласи се Цяо Тай. — Пък и ние не можем да арестуваме цялата навалица — после отново се обърна към Бао: — А ти забеляза ли някой да стои прекалено близо до рогозката?

— Аз не познавам никого тук — с беззвучен глас отговори Бао. — Били сме в Цинхуа и Уйе, но в този град идваме за пръв път. Познавам само господин Лау. Той ми се представи, докато оглеждах двора на храма, за да преценя дали там може да се издигне сцена, и беше така любезен да ми предложи помощта си.

Цяо Тай кимна. Харесваше му откритото интелигентно лице на Бао. Обърна се към другите и каза на Лау:

— Сега е най-добре да заведете актьорите някъде да се окопитят, господин Лау. Кажете им, че очакваме късно тази вечер да се завърне магистратът на окръга. Той веднага ще разследва подлото убийство. Утре те трябва да присъстват на съдебното заседание в трибунала

заради формалностите. После тялото ще им бъде предадено за погребение.

— Мога ли да дойда и аз, господин Цяо? Бао е добър човек. Бих искал да направя всичко, което е по силите ми, за да му помогна в този ужасен момент.

— На всяка цена! — сухо каза Ма Жун. — Вие сте важен свидетел.

Двамата с Цяо Тай станаха и казаха по няколко утешителни думи на съкрушеното семейство. Когато Лау поведе актьорите и стареца надолу по стълбите, двамата приятели отново седнаха на масата до прозореца. Изпразниха мълчаливо чашите си. Докато ги пълнеше отново, Ма Жун каза:

— Е, надявам се, че засега това е всичко. Довечера ще го разкажем на съдията. Мисля, че този случай ще се окаже костелив орех, дори за него.

Той погледна замислено към приятеля си. Цяо Тай мълчеше, гледайки разсеяно към келнера, който се бе качил, за да донесе голяма маслена лампа. Когато я остави и си отиде, Цяо Тай удари чашата си о масата и каза тъжно:

— Какво долно убийство! Да направиш така, че баща да прободете собствения си син, и то пред очите на майката! Слушай, трябва да заловим този подлец! Незабавно, още сега!

— Много ми се иска — бавно каза Ма Жун, — но разследването на едно убийство не е проста работа. Не съм много сигурен, че съдията ще хареса нашето вмешателство. Знаеш, че една грешна стъпка може да провали всичко.

— Не мисля, че ще навредим чак толкова, ако правим само онова, което съдията тъй или иначе би ни наредил да правим.

Ма Жун кимна, после бързо каза:

— Добре, съгласен съм — и като опразни чашата си, добави с крива усмивка: — Ето подходящ случай да докажем колко струваме. Когато тия нафукани граждани разговарят с нас, мед им капе от устата. Но зад гърба ни приказват, че сме били две безмозъчни говеда.

— До известна степен са прави — философски каза Цяо Тай. — В края на краищата ние не сме учени хора. Затова и през ум няма да ми мине да си пъхам носа в случай, в който са забъркани важни клечки.

Но това убийство е тъкмо работа за нас, защото всички замесени са хора, каквито добре познаваме.

— Да направим тогава план на разследването — изръмжа Ма Жун и отново напълни чашите.

— Съдията винаги започва с разсъждения за мотива и възможностите — започна Цяо Тай. — В този случай мотивът е ясен като бял ден. Никой не би могъл да има нещо против клетото дете и е ясно, че убиецът трябва да е мразел Бао, и то смъртно!

— Точно така. И тъй като Бао е в Пуян за първи път, кръгът на заподозрените се стеснява до ония, които са поддържали връзки с него и трупата му през последните няколко дни.

— Възможно е да е срещнал тук някой стар враг — възрази Цяо Тай.

— В такъв случай Бао веднага щеше да ни каже за него — каза Ма Жун. Замисли се за момент и добави. — Знаеш ли, не съм сигурен, че никой не е имал нищо против момчето. Деца като него имат навика да се врат на всевъзможни места. Възможно е да е видяло или да е чуло нещо, което не е трябвало да види и да чуе. Може би някой е искал да му затвори устата и номерът с меча му е дошъл като небесен дар.

— Така е — съгласи се Цяо Тай. — О, небеса, колко много са вероятностите — той отпи от виното си, после се смръщи и остави чашата на масата. — Това вино има някакъв странен привкус — учудено забеляза той.

— Същото е, от което пихме преди малко, но и на мен ми се струва по-различно на вкус. Чуй какво ще ти кажа, братко. Виното се услажда на човека само когато е весел и безгрижен. Не можеш да се напиеш като хората, когато на главата ти тежат всякакви дивотии.

— Сигурно затова нашият съдия, горкият, сърба главно чайче — каза Цяо Тай, изгледа смръщено каната грабна я и я остави на пода под масата. Скръсти мускулестите си ръце в ръкавите и продължи: — Наистина, и Лау, и Ху стояха недалеч от поставката с мечовете и всеки от тях би могъл да размени местата им. Какви мотиви биха могли да имат?

Ма Жун се почеса по брадата, помисли и отговори:

— За Ху на ум ми идва само един мотив... или по-скоро два. Имам предвид госпожа Бао и дъщеря ѝ. О, небеса!... И аз бих опитал

късмета си с тях. Помисли си само какви гимнастики правят. Да допуснем, че Ху е хвърлил мерака на някоя от тях или и на двете, а Бао му е казал „долу ръцете“ и той се е докачил сериозно?

— Възможно е. Ако Ху е долнопробен подлец, би могъл да си отмъсти на Бао по този гнусен начин. Ами Лау?

— Той е извън всяко подозрение. Старомоден, превзет моралист. Ако му се доще любовно приключение, ще се смуши в някой таен бардак. Не, той не би посмял да задиря актриса.

— Съгласен съм, че Ху е най-подозрителен — каза Цяо Тай. — Ще го потърся, за да си поговоря с него. После ще поприказвам и с Лау... колкото за протокола. А ти, братко, най-добре иди в храма и се опитай да научиш нещо повече за миналото на тия хора. Предполагам, че съдията ще иска да знае всичко за семейството на Бао.

— Така ще направя. Ще подпитам двете жени. Това, струва ми се, е най-безпроблемният подход — и побърза да се изправи.

— Може и да не се окаже толкова безпроблемен, колкото си мислиш — сухо каза Цяо Тай и също стана. — Не забравяй, че двете жени са акробатки. Те знаят какво да правят с ръцете си, ако вземеш да им досаждаш. Е, ще се срещнем в съдилището.

Цяо Тай се запъти към малката винарна в източната част на града, седалището на Шън Ба, старейшината на гилдията на просяците. Единственият обитател на мръсното общо помещение беше някакъв мъжага с колосални размери, който се бе проснал в един стол със странични облегалки и хъркаше гръмогласно. Дебелите му като директори ръце бяха скръстени на огромния гол корем, който се издуваше под износената черна куртка. Цяо Тай го разтърси безцеремонно. Мъжът се стресна и се събуди. Изглежда злобно Цяо Тай и каза заядливо:

— Изкарахте акъла на безобидния старец. Нейсе! Сядайте. Готов съм да извлека поука от разговора си с вас.

— Бързам. Познаваш ли един нехранимайко на име Ху Тама?

Шън Ба бавно поклати голямата си глава.

— Не — замислено каза той. — Не го познавам.

Цяо Тай зърна едно хитровато пламъче, което блесна за миг в очите на гиганта.

— Може още да не си го срещал, но си чувал за него, дебел мошенико! — каза той нетърпеливо — Виждали са го в двора на стария даоистки храм.

— Не бъдете груб с мен! — докачено каза Шън Ба. После замечтано добави: — А, оня стар двор... Бившата главна квартира. Това беше живот, брат ми, весел безгрижен! Погледни ме сега на какво съм заприличал: старейшина на гилдия, натоварен с административни задължения. Аз...

— Единственото, с което си натоварен, е търбухът ти — прекъсна го Цяо Тай. — Казвай къде да намеря Ху!

— Добре де — примирено рече Шън Ба. — Щом сте решили да действате грубо... Чувах, че някакъв мъж който нарича себе си така, може да бъде намерен в една малка пивница до източната градска стена, всъщност петата на север от Източната врата. Но това са само приказки, нали разбирате, аз...

— Покорно благодаря! — Цяо Тай изхвърча навън.

На улицата напъха шапката в ръкава си и разчорли коси. Не след дълго стигна до паянтова барака, долепена за основата на градската стена. Огледа тъмната пустош наоколо, дръпна завесата на входа и влезе.

Бараката бе оскъдно осветена от една пушеща газена лампа, вътре вонеше отвратително на гранясала мазнина и евтино вино. Един старец с мътни очи наливаше долнопробно вино в чаши на разнебитен бамбуков тезгях. Наоколо се бяха скупчили трима мъже в изкърпени дрехи. Над всички стърчеше едрата фигура на Ху Тама.

Цяо Тай застана до него. Мъжете го изгледаха с безразличие. Очевидно и през ум не им минаваше, че е офицер от съдилището. Той си поръча вино. Отпи от напуканата купичка за ориз, която изпълняваше ролята на чаша, изплю се на пода и изръмжа към Ху:

— Пфу, помия! Не е добре да останеш с един грош в джоба.

Иронична усмивка озари широкото, обгоряло от слънцето лице на Ху. Цяо Тай си помисли, че този негодник не е напълно лишен от привлекателност, после продължи:

— Дали не знаеш някоя далавера, от която може да капне някоя пара, а?

— Не знам. Освен това съм последният човек, когото трябва да питаш за такова нещо, брат ми. Напоследък късметът ми не работи.

Преди седмица щях да туря ръка на две каруци с ориз. В Уйе, на пътя. Проста работа, трябваше само да приспя двамата каруцари. Всичко беше, както трябва: пуст участък на пътя, отвред гора... Но на, лош късмет!

— Може би си започнал да остаряваш — ухили му се Цяо Тай.

— Затваряй си устата и слушай. Тъкмо тръснах първия каруцар и иззад завоя цъфна едно хлапе. Изгледа ме от горе до долу и ме пита ни в клин, ни в ръкав: „Защо направи това?“ Чух шум и се шмугнах в храсталака. Оттам видях една каруца, покрита с чергило, да излиза от завоя. Пълна беше с пътуващи артисти. Вторият каруцар им разказа какво е станало, и добави, че съм си плюл на петите. Продължиха заедно — и каруците с ориз, и всичко...

— Вярно, лош късмет — съгласи се Цяо Тай. — Ама може да стане и още по-лошо. Вчера видях тук едни акробати, които играеха на улицата. Едно момче правеше салта. Ако е същото хлапе, ще трябва много да внимаваш. Може да те познае.

— То вече ме видя. И пак ме хвана натясно. Този път бях със сестра му. Можеш ли да си представиш по-лош късмет? Но и неговият не беше по-добър. То хвърли топа.

Цяо Тай затегна колана си. В края на краищата случаят се бе оказал прост. Той каза любезно:

— Теб наистина те гони лош късмет, Ху. Аз съм офицер от съдилището и сега ти ще дойдеш с мен.

Ху изруга вулгарно, после кресна на другите двама:

— Чухте ли го това мръсно куче от съдилището! Дайте да смелим на кайма този копой!

Двамата скитници бавно поклатиха глава. По-възрастният каза:

— Ти не си тукашен, братко. Оправяй се сам!

Ху им извика:

— Да изгниете в ада, дано! — после се обърна към Цяо Тай: — Излез навън. Или аз теб, или ти мен!

Един просяк, който се шляеше в тъмната уличка, набързо си плю на петите, когато видя двамата исполини да излизат и да заемат бойни пози.

Ху замахна светкавично към челюстта на Цяо Тай, но той майсторски отби удара и на свой ред отправи лакът към лицето на Ху. Разбойникът се наведе и сграбчи Цяо Тай през кръста с дългите си

мускулести ръчища. Цяо Тай разбра, че в близък бой Ху ще е корав противник. Беше колкото него на ръст, но много по-тежък, и се опитваше да го хвърли, използвайки това преимущество. Скоро и двамата се задъхаха. Но Цяо Тай владееше повече хватки и успя да се измъкне от мечешката прегръдка на Ху. Отстъпи леко назад и му нанесе точен удар в лицето, който затвори лявото му око. Ху разтърси глава, ръмжейки яростно, и отново налетя. Цяо Тай беше нащрек за някоя подла хватка, но Ху засега не искаше да ги прилага. Направи лъжлив замах и отправи към диафрагмата на Цяо Тай силен удар, който би го повалил, но Цяо се наведе и го пое с гръдната си кост. Престори се, че е останал без дъх, и отстъпи малко назад. Ху веднага замахна отново към челюстта му, за да го довърши. Цяо хвана юмука му с две ръце, промуши се под ръката му и го хвърли през гръб. Чу се как рамото на разбойника изпраця и се изкълчи, а той рухна на земята. Главата му се удари със злокобен глух тътен о един камък. Ху не помръдна повече.

Цяо Тай влезе отново в бараката и каза на сивобрадия старец да му донесе едно въже и бързо да повика надзорника на квартала с помощниците му. Омота с въжето краката на Ху, после клекна до него в очакване на надзорника.

Ху бе отнесен в съдилището на импровизирана носилка. Цяо Тай нареди на тъмничаря да заключи пленника в единична килия, а после да повика лекар, който да го свести и да намести изкълченото му рамо. След като всичко това бе свършено, Цяо Тай, дълбоко замислен, се запъти към канцеларията. Нещо го тревожете. Може би все пак случаят не беше чак толкова прост...

Междувременно Ма Жун се върна от „Павилиона на морския жерав“ в съдилището и се изкъпа. Облече се с прилична чиста роба и се запъти към даоисткия храм.

Пред сцената, скована от бамбукови пръти и осветена от два огромни хартиени фенера, се тълпеше пъстро множество. Представлението вече беше започнало, Бао не можеше да си позволи да прекъсне ежедневната работа на трупата дори заради смъртта на сина си. Той, жена му и дъщеря му, всички облечени в блестящи сценични костюми, бяха застанали пред две наредени една върху друга

маси, които трябваше да представляват трон. Госпожа Бао пееше под акомпанимента на скрибуцаща цигулка.

Ма Жун пристъпи към бамбуковото сандъче до сцената, където сивобрадият старец въодушевено стържеше на двуструнна цигулка, като едновременно риташе с десния си крак месингов гонг. Ма Жун изчака, докато старецът остави цигулката, за да я замени с чифт дървени хлопки, побутна го с лакът и попита с многозначителна усмивка:

— Къде мога да се срещна с дамите?

Старецът посочи с брада към стълбата зад себе си и с двойно усърдие забъхти колелата. Ма Жун се изкачи до импровизираната обща гримьорна, отделена от сцената с параван от бамбукови рогозки. Вътре имаше само една евтина тоалетна масичка, на която бяха струпани панички с червила и пудри, и ниска табуретка. Бурните одобрителни възгласи на публиката му подсказаха, че приближаваше краят на сцената. Мръсната синя завеска на гримьорната се дръпна и вътре влезе госпожица Бао. Беше облечена като принцеса, с дълга зелена роба, украсена с блестящи ленти от варак, в сложната ѝ прическа бяха вплетени пъстри изкуствени цветя. Покрай слепоочията ѝ висяха две лъскави плитки. Макар че лицето ѝ бе покрито с дебел пласт грим тя се стори на Ма Жун ослепително красива. Госпожица Бао го стрелна с поглед и седна на табуретката. Наведе се към огледалото, вторачи се в изписаните си вежди и попита равнодушно:

— Някакви новини?

— Нищо по-специално! — бодро отговори Ма Жун. — Наминах просто така, да си побъбря с едно очарователно момиче!

Тя извърна глава, изгледа го презрително и го скастри:

— Ако се надявате, че така ще стигнете донякъде с мен, много се лъжете.

— Искан да поговорим за родителите ти — каза той, стреснат от неочакваната ѝ реакция.

— За родителите ми? За майка ми, искате да кажете. Е, добре, за нея не ви е необходим посредник, тя винаги е готова да откликне на изгодно делово предложение.

Внезапно тя зарови лице в ръцете си и се разхлипа. Той пристъпи към нея и я потупа по гърба:

— Не се разстройвай, миличка! Разбира се, тази ужасна случка с брат ти...

— Той не ми беше брат — прекъсна го тя. — Този живот... не мога да издържам повече. Майка ми е развратница, а баща ми, глупакът, е луд по нея... Знаете ли каква роля играя сега? Дъщеря на благороден крал и на неговата добродетелна кралица. Това не ви ли прилича на подигравка? — тя тръсна гневно глава, после ожесточено започна да цапоти лицето си с хартиена салфетка. След това продължи с по-спокоен тон: — Представете си, майка ми доведе това момче преди половин година, само небесата знаят откъде. Каза на баща ми че преди осем години била съгрешила за малко. Човекът, който я вкарал в тая беля, гледал детето през цялото това време, но по някое време решил, че повече не може да се грижи за него. И баща ми се предаде както винаги... — тя прехапа устни.

— Имаш ли някаква представа — запита Ма Жун, — кой може да е погодил на баща ти този отвратителен номер? Може би той е срещнал тук някой стар враг?

— Защо смятате, че местата на тези мечове са били разменени нарочно? — остро каза тя. — Баща ми може да е допуснал грешка, нали така? Вие знаете, че двата меча са напълно еднакви. И така трябва да бъде, иначе номерът няма да върви.

— Баща ти изглежда сигурен, че някой ги е разменил — отбеляза Ма Жун.

Тя тропна с крак на пода и възкликна:

— Мразя този живот! Благословени да са небесата, скоро може да започна всичко отначало! Най-сетне срещнах добър човек, който е готов да плати на баща ми щедър откуп и да ме вземе за наложница.

— Може би ти е известно, че животът на наложниците невинаги е весел?

— Няма да остана за дълго наложница, приятелю. Жена му е тежко болна и докторите не й дават повече от година.

— И кой между другото е този щастливец?

Тя се поколеба, преди да отговори:

— Ще ви кажа, защото сте офицер от съдилището. Но за известно време няма да го разгласявате, нали ще ми обещаете? Търговецът на ориз Лау. Напоследък нещо не му вървяло в търговията, а не иска да разговаря с баща ми, преди да сложи парите на масата.

Разбира се, Лау е старичък за мен, старомодни са и разбиранията му, но честно да ви кажа, вече ми се повдига от ония млади веселяци, дето гледат само да те примъкнат в кревата си, а после веднага подгонват следващата!

— А ти откъде познаваш Лау?

— Видяхме се още първия ден, когато пристигнахме в Пуян. Той предложи на баща ми да му помогне при наемането на този двор. Лау веднага ме хареса и... — пумите ѝ бяха заглушени от възторжените крясъци на зрителите отвън. Тя скочи и докато оправяше прическата си, каза набързо:

— Идва моят ред. Довиждане! — и изчезна зад завесата.

Ма Жун завари приятеля си съвсем сам в пустата канцелария. Цяо Тай вдигна поглед и каза:

— Нашият случай като че ли е решен, братко. Заподозреният е в тъмницата, заключен и залостен!

— Чудесно! — Ма Жун придърпа един стол и изслуша историята на Цяо Тай. После му разказа за разговора си с госпожица Бао.

— Като се съпоставят фактите — заключи той, — излиза, че тази мома между срещите си с Лау е имала закачка и с Ху. Колкото да се поддържа в добра форма, предполагам... Какво си се умислил?

— Преди малко забравих да ти кажа — бавно отговори Цяо Тай, — че Ху Тама не пожела да тръгне с мен тихо и кротко, та се наложи да си разменим по някой юмрук. Човекът се би чисто, не ми нанесе нито един подъл удар или ритник. Мога да си представя, че в пристъп на ярост ще счупи врата на момчето, което наднича, докато е бил зает със сестра му. Но да направи мръсния номер с размяната на мечовете... Не, братко! Такова нещо не му е в характера, казвам ти!

— Някои хора имат по няколко характера — сви рамене Ма Жун. — Хайде да видим как се чувства мръсникът.

Те станаха и се запътиха към тъмницата, разположена зад съдебната зала. Цяо Тай нареди на надзирателя да доведе старши писаря, който да поеме ролята на свидетел и да записва по време на разпита. Ху седеше на пейката в малката тъмна килия. Ръцете и краката му бяха вързани с вериги за стената. Щом Цяо Тай вдигна свещта, той погледна нагоре и каза намусено:

— Не ми е приятно да го призная, песоглавецо, но хватката ти беше майсторска.

— Благодаря. Я ми разкажи по-подробно за оня обир дето си го оплескал.

— Защо пък не? Нападение и лека телесна повреда това е всичко, което можеш да ми лепнеш. Само проснах един каруцар, дори не съм докосвал торбите с ориза.

— Как възнамеряваше да се отървеш от тези две каруци? — любопитства Ма Жун. — Ти не би могъл да ги продадеш без помощта на търговците от гилдията.

— Нищо нямаше да продавам — ухили се Ху. — Щях да хвърля чувалите в реката. Всички до един — и като видя слисаните лица на Ма Жун и Цяо Тай, добави:

— Оризът беше развален. Всичкият! Човекът, който го беше продал, искаше да бъде откраднат. Тогава гилдията щеше да изплати обезщетение. Но понеже аз оплесках работата, оризът е бил доставен, където трябва, и се е установило, че е негоден. Продавачът трябваше да върне всичко, което бе взел от купувача. Каквото и да направя напоследък, лош късмет! И все пак мислех, че мошеникът ми дължи поне един сребърник за труда. Но когато му казах, не поиска и да чуе.

— Кой е той? — попита Цяо Тай.

— Един от тукашните търговци на ориз, казва се Лау.

Цяо Тай погледна объркано към Ма Жун, който попита:

— А откъде познаваш Лау? Ти си от Уйе, нали?

— Стари приятели сме. Знам го от години. Той редовно посещава Уйе. Добър съдружник е този Лау, винаги е готов за някоя малка далавера. Голям лицемер е, свил си е любовно гнезденце в Уйе. Жената, която издържа там, е приятелка с една моя бивша изгора, та така се запознахме с него. Някои хора имат странен вкус. Моята дама беше снажна, напета жена, а неговата — една стара вещица. Но той имал момченце от нея, каза ми го моята приятелка. Кой знае, може преди осем години вещицата да е изглеждала по-добре...

— Като сме отворили дума за жени — рече Ма Жун, — как успя да спечелиш госпожица Бао?

— Много просто. Зърнах я случайно на сцената още първата вечер, когато играха тук, и я харесах. Веднага се опитах да завържа познанство, на втората вечер също, но нищо не излезе. Снощи опитах

отново — нямаше какво да правя, докато чаках Лау да ми донесе сребърника. Беше късно вечерта, след представлението. Тя изглеждаше уморена. Нервите ѝ бяха опънати до скъсване. Но като я заговорих, каза: „Добре. Но бъди добър с мене, защото това е последният ми флирт!“ Е, мушнахме се в тъмния сайвант на един двор, на ъгъла на една пуста улица, и тъкмо започнахме, довтаса момчето, да търси сестра си. Казах му да се изпарява, то така и направи... Дали беше, защото момчето ни прекъсна, дали, защото госпожицата не беше достатъчно опитна, не знам... Но бях разочарован от онова, дето последва. Нали знаете, стават такива работи. Понякога ти е по-хубаво, отколкото си очаквал, друг път — по-лошо. Но каквото получих, беше даром, така че няма защо да се оплаквам.

— Видях ви да се карате с Лау на улицата — каза Цяо Тай. — И двамата стояхте недалеч от поставката с мечовете. Да си забелязал някой да ги пипа?

Ху смръщи сбръчканото си чело. После тръсна глава и отговори:

— Ами как да ви кажа... През цялото време гледах хем към двете жени, хем към този мръсник Лау. Преди момчето да започне салтата, дъщерята стоеше точно срещу мен — можех да я ощипя по задника. Но като я видях как се прави на важна, вместо нея ощипах майка ѝ, когато тя дойде да отмести бамбуковото сандъче малко встрани. Получих за награда само един убийствен поглед. Междувременно Лау се опита да ми се измъкне. За малко не се спъна в сандъчето, когато го дръпнах за ръкава. Всеки от тях би могъл да размени тия клечки за зъби на поставката.

— Включително и ти! — хладно каза Ма Жун.

Ху се опита да скочи, но веригите издрънчаха и се опънаха. Той извика от болка и се тръшна на мястото си.

— Какво се опитвате да направите, мръсници? — изкрещя той. — Да ми припишете това подло убийство ли? От всички мръсни номера... — той погледна Цяо Тай и избухна: — Не, не можете да постъпите така с мен! Кълна се, никога не съм убивал човек! Понапердашвал съм някой и друг дръвник и толкоз. Да убия дете по такъв...

— Помисли си добре — навъсено каза Ма Жун. — Имаме начини и средства да те накараме да кажеш истината.

— Вървете по дяволите! — кресна Ху.

Когато се върнаха в канцеларията, Ма Жун и Цяо Тай седнаха зад широкото писалище до стената в дъното. Писарят се настани срещу тях, близо до свещта. Двамата приятели мрачно наблюдаваха как той вади от чекмеджето няколко служебни формуляра и приготвя четката си, за да оформи протокола от разпита. Мълчаха дълго и най-сетне Ма Жун каза:

— Да, съгласен съм с теб, вероятно не го е извършил Ху. Едно обаче е направил: забъркал ни е голяма каша.

Цяо тъжно поклати глава:

— Лау е мошеник и развратник, дума да няма. Нищо, че се прави на божа кравичка! Първо е издържал любовница в Уйе, сега се опитва да пипне и дъщерята на Лау. Нашата госпожичка не е цвете за мирисане, обаче пък е апетитно парче... Лау не е имал причина да убива момчето, нито пък да навреди на Бао, но за всеки случай ще го пъкнем зад решетките. Съдията ще поиска да сравни неговите показания с показанията на Ху.

— А защо да не накараме началника на стражата да прибере тук за през нощта и тримата от семейство Бао, както и стария музикант? Тогавашният съдия ще разполага, така да се каже, с всички действащи лица. Утре сутринта, по време на съдебното заседание, ще може веднага да пристъпи към същината и да разнищи случая.

— Добра идея!

Ма Жун излезе и докато се върне, старият писар бе привършил работата си. След като прочете на глас написаното и Ма Жун и Цяо Тай го одобриха, Цяо му каза:

— Тъй като и без това вече си натопил четката, старче, я напиши и нашите доклади.

Писарят послушно взе няколко нови листа хартия. Ма Жун се настани удобно на стола, килна шапката си назад и започна да диктува, като започна с това, как бяха видели убийството от прозореца на кръчмата „Павилион на морския жерав“. После Цяо Тай издиктува разказа си за ареста на Ху Тама. Двамата приятели доста се затрудниха, защото знаеха, че съдията хем не обича устните показания, хем иска да знае всичко, до най-дребните подробности. Когато най-после свършила, лицата им плуваха в пот.

Съдията Ди ги завари около един часа преди полунощ, когато се появи в канцеларията, облечен в кафявата си пътна дреха. Изглеждаше уморен и разтревожен. Тримата мъже бързо скочиха на крака, а той попита остро:

— Какво става тук? Когато слизах от паланкина си, началникът на стражата ми каза, че сте затворили двама мъже, заподозрени в убийство, и сте привикали четирима свидетели.

— Ами, господарю — нерешително започна Ма Жун, — извършено е мерзко убийство... на едно дете. Ние с колегата извършихме малко разследване. Всичко, което сме направили, е записано тук. Историята започна...

— Елате в моя кабинет — остро го прекъсна съдията. — Донесете и записките.

Той нареди на писаря да донесе в кабинета му голяма кана с горещ чай и излезе, следван от двамата помощници. След като се разположи в широкото кресло зад писалището си, Ди каза:

— Случаят в Уйе е уреден. Колегата ми Бън е похватен мъж, приятно е да се работи с него. Сержант Хун и Тао Ган останаха за още един ден, ще трябва да уредят някои последни подробности — той отпи глътка горещ чай, после потъна в креслото си с купчината листа в ръце.

Ма Жун и Цяо Тай седяха изпънати и вдървени на столчетата си срещу писалището. Гърлата им бяха пресъхнали, но те дори не си даваха сметка за това, докато съсредоточено следяха изражението на съдията.

Най-напред той събра гъстите си вежди и се намръщи. Но когато продължи да чете, лицето му постепенно се отпусна. Привърши последната страница, върна се да препрочете някои пасажии и накара двамата приятели да повторят устно някои от разговорите, които бяха водили. После хвърли книгата на бюрото. Изпъна гръб, по устните му плъзна усмивка и той каза:

— Поздравявам ви! И двамата сте свършили много добра работа. Не сте се ограничили само с обикновените действия, които се очакват от вас, и сте доказали, че можете и сами да вземате решения. И двата ареста са напълно основателни.

Двамата му помощници се усмихнаха широко. Ма Жун грабна каната с чая и бързо наля по една чаша за Цяо Тай и за себе си.

— Е — продължи съдията, — да видим сега докъде сме стигнали. На първо място, фактите, с които разполагаме, не са достатъчни, за да докажем, че е станало убийство. Бао е бързал, защото веднага след акробатичните номера е трябвало да се преместят в двора на храма за вечерното представление. Освен това вече се е смрачавало. Така че е напълно възможно по погрешка да е поставил истинския меч отгоре. Вярно, че той подозира коварна подмяна на оръжията, но може би казва така, защото се страхува да не бъде обвинен в престъпна небрежност, а тия пътуващи актьори постоянно живеят в смъртен страх от властите — съдията замълча и поглади дългата си брада. — От друга страна, фактите, които сте научили за останалите участници в тази история, подсказват, че някои от тях имат причина умишлено да разменят местата на мечовете. Включително и Бао.

— Защо ще иска смъртта на детето си? — възкликна Ма Жун.

— За да отмъсти на невярната си жена и на нейния любовник. Лау, търговеца на ориз — съдията вдигна ръка, за да накара двамата си объркани помощници да замълчат, и продължи: — Вярвам, не се съмнявате, че момчето, отглеждано в любовното гнездо на Лау в Уйе, е било незаконният син на госпожа Бао, нали? Лау обича театъра. Предполагам, че се е запознал с госпожа Бао, когато трупата е давала представления в Уйе. Когато им се е родил синът, са го поверили на някаква тамошна стара кокошка, съдържателка на дом за тайни срещи. След осем години госпожа Бао е решила да си вземе детето, което е означавало да признае на съпруга си, че му е изневерила. Госпожица Бао твърди, че баща ѝ е приел това много спокойно, но безразличието му може да е било престорено. Днес, когато Бао е видял Лау да стои близо до поставката с мечовете, си е помислил, че му се представя чудесна възможност да отмъсти на невярната си съпруга, да се отърве от незаконороденото момче и да забърка Лау в престъпление — всичкото наведнъж! Защото ние наистина можем да отправим тежко обвинение към Лау.

Ма Жун и Цяо Тай отново понечиха да кажат нещо но и този път съдията ги накара да замълчат, след което продължи:

— Паднал му е случай и той е могъл да се възползва от него, защото е знаел достатъчно за сценичния реквизит. А мотивите му биха могли да са няколко. Първият, за който се сещам, е изнудване. Когато

трупата на Бао е пристигнала в Пуян, Лау е предложил да му помогне, като вероятно се е надявал по този начин да поднови връзката си с госпожа Бао. Но Бао и жена му са решили да го изнудват — момчето е живо доказателство за извънбрачните подвизи на Лау в Уйе. Разменяйки местата на мечовете, Лау е можел да унищожи това доказателство и да затвори устата на Бао със заплахата, че върху него ще стовари обвинение в убийството на незаконното дете на жена му от ревност... Сега да видим как стоят нещата при госпожа Бао... Дъщерята е подсказала на Ма Жун, че майка ѝ на практика е проститутка. Често пъти е доста трудно да се предвидят реакциите на тия жени. Госпожа Бао е разбрала, че Лау, бившият ѝ любовник, сега насочва похотта си към дъщеря ѝ. Може би е решила да му отмъсти, като убие сина му. Само че не бива да залагаме много върху твърденията на госпожицата, защото тя изглежда доста неуравновесена. Без колебание е нарекла майка си развратница, а баща си — глупак, но в същото време самата тя, без много да му мисли, е легнала с един скитник точно преди да бъде сключено по-постоянното споразумение с Лау. Между другото трябва някак си да разберем дали госпожица Бао е знаела, че Лау е бил любовник на майка ѝ — съдията замълча и изгледа предупредително двамата си помощници. — Нали разбирате, аз просто изброявам всички възможности... Няма нужда да се навлиза в по-големи подробности, преди да сме проучили емоционалните отношения между хората, замесени в случая.

Ди отново взе книгата и ги прелисти, спирайки се по-дълго на някои пасажки. После ги остави на писалището и каза замислено:

— Не бива да забравяме, че тези пътуващи актьори живеят в два съвършено различни свята. На сцената те трябва да се превъплъщават във велики исторически личности, а извън нея са бедни несретници, които едва свързват двата края. Такъв двойствен живот може да деформира характерите им.

Съдията замълча. Пийна глътка чай и поседя известно време потънал в дълбок размисъл, като поглаждаше бавно бакенбардите си.

— Убеден ли сте, господарю, че Ху е невинен? — попита Цяо Тай.

— Поне засега, не! Вярно, че Ху Тама ви е направил добро впечатление и допускам, че преценката ви за него може да се окаже напълно вярна. Но тези скитащи побойници понякога имат странни

черти в характера си. Той не е пропуснал да подчертае, че вината за неудовлетворителната им любовна среща е била на госпожица Бао, а е споменал като вероятна причина и появата на момчето. Но може и да не е било точно така, може той самият да се е изложил. Може да се страхува, че мъжествеността му е трайно увредена, и тази идея фикс да го е изпълнила със свирепа омраза към нещастното дете. Струва ми се странно, че Ху се е разприказвал толкова надълго и нашироко за любовните си подвизи пред двама офицери, които го разпитват в тъмницата. Това ме кара да подозирам, че той до такава степен е обладан от този проблем, че чувства постоянна нужда да говори за него. А тъй като на няколко пъти е разговарял със стария музикант, Ху също е имал възможност да научи за тайната на фалшивия меч. Но пък, от друга страна, подробностите, които разказва за любовния си живот, може да са само плод на невинното му желание да се изфука — съдията стана и добави живо: — Сега ще погледна хората, които сте задържали. Този кабинет е твърде малък. Кажете на началника на стражата да ги заведе в приемната. И старшият писар да повика още двама чиновници, тъй че всичко да бъде записано, както му е редът. Докато уредите това, аз ще се изкъпя набързо.

Просторната приемна беше ярко осветена. Всички свещи по стените горяха, а и върху масата в центъра бяха поставени два големи свещника от ковано сребро. Бао, жена му, дъщеря му и старият музикант седяха на столове срещу масата. Ху стоеше отляво, между двама стражници, Лау — от другата страна, също с двама стражници от двете си страни. Старши писарят и двамата му помощници седяха около една по-малка маса. Актьорите и затворниците взаимно и усърдно не си обръщаха внимание. Всеки гледаше право пред себе си. В салона цареше мъртва тишина.

Внезапно началникът на стражата отвори двойната врата. Появи се съдията Ди, следван от Ма Жун и Цяо Тай. Съдията бе облечен в проста тъмносива роба, на главата си имаше плътно прилепнала черна шапчица. Всички се поклониха дълбоко, той пристъпи до масата и седна в широкото разкошно кресло от абаносово дърво. Ма Жун и Цяо Тай се изправиха от двете му страни.

Съдията огледа най-напред двамата затворници — намусения Ху и превзетия, доста нервен Лау. Помисли си, че помощниците му бяха

направили доста точно описание и на двамата. После, без да каже дума, изпитателно огледа тримата актьори. Като видя колко бледи и уморени изглеждат, помисли за дългия и тежък ден, който бяха преживели, и изпита известни угризения, задето се канеше да ги подложи на нови изпитания. Въздъхна, прокашля се и започна с равен глас:

— Преди да разпитам двамата затворници, искам да изясня точната роднинска връзка на тук присъстващите с покойното момче — той прикова погледа си в госпожа Бао и продължи:

— Уведомен съм, госпожо Бао, че детето е било ваш незаконен син. Вярно ли е?

— Да, ваше превъзходителство — отговори тя с уморен глас.

— Защо не сте взели детето със себе си, преди то да навърши осем години?

— Защото се колебаех дали да кажа на съпруга си и защото бащата бе обещал да се грижи за него. Навремето си мислех, че обичам този човек, ваше превъзходителство. Заради него изоставих мъжа си за повече от година. Той ми бе казал, че жена му е на смъртно ложе и че като тя умре, ще се ожени за мен. Но след като разбрах какъв подлец е всъщност, прекъснах връзката си с него. Не го бях виждала допреди половин година, когато го срещнах в столицата, където представяхме пиесите си. Той пожела да подновим отношенията си и когато му отказах, заяви, че в такъв случай не вижда защо трябва да продължава да плаща за отглеждането на детето. Тогава разказах всичко на мъжа си — тя хвърли развълнуван поглед към актьора до себе си и продължи: — Той прояви разбиране и не ми направи скандал. Каза, че точно таква дете ни е необходимо, за да попълним трупата, и че той ще направи от него добър акробат. И наистина го направи. Хората гледат отвисоко на нашата професия, ваше превъзходителство, но ние с мъжа ми се гордеем с нея. Съпругът ми обичаше детето като свой собствен син, той...

Тя прехапа треперещите си устни. Съдията изчака и я попита:

— Казахте ли на мъжа си кой е бил вашият любовник?

— Не, ваше превъзходителство. Този човек се отнесе лошо с мен, но не виждах защо трябва да съсипвам името му. Не виждам причина да направя това и сега. А и мъжът ми никога не ме е питал.

— Ясно — каза съдията.

Откровеният разказ на жената, изглежда, разкриваше самата истина. Той вече знаеше кой е убил момчето. Знаеше и мотива: трябвало е да му се затвори устата, както от самото начало бе предположил Ма Жун. Но помощникът му не бе успял да разбере как това предположение се съгласува с установените след това факти. Съдията поглади бакенбардите си и със съжаление осъзна, че макар и вече да бе сигурен кой е разменил мечовете, няма никакво доказателство за това. Но не реагираше ли бързо, може би никога нямаше да успее да уличи извършителя на престъплението. Трябваше да накара престъпника да признае вината си още сега, преди да има време да се примири с онова, което госпожа Бао не бе доизказала. Той отсечено заповяда на началника на стражата:

— Доведете при мен обвиняемия Лау!

Когато търговецът на ориз застана пред масата, съдията се обърна остро към него:

— Лау, тук в Пуян вие много старателно сте си изградили име на честен търговец и на човек с неопетнен морал, но на мен ми е известно всичко за действията ви в Уйе. Опитали сте се да измамите собствената си гилдия, освен това сте издържали там любовница. Ху Тама разкри допълнителни подробности. Съветвам ви да отговоряте на въпросите ми само с истината! Кажете признавате ли, че вие сте имали връзка с госпожа Бао преди осем години?

— Да — отговори Лау с треперещ глас. — Моля негово превъзходителство да...

Чу се сподавен вик. Госпожица Бао се беше изправила. Кършейки ръце, тя гледаше Лау с широко отворени искрящи очи. Той отстъпи назад, мърморейки нещо. Тя изведнъж избухна:

— Ти, долен мерзавец! Нека и небето, и адът ме накажат, задето така глупашки повярвах на всичките ти лъжи! Значи си изиграл същия номер и на майка ми? И само защото съм такава глупачка, се страхувах... Страхувах се, че момчето ще ти каже за срещата ми с Ху, и затова поставих истинския меч отгоре! Аз ще убия и теб, ти...

Тя се хвърли върху разтреперания мъж с протегнати като лапи на див звяр ръце. Двата стражници скочиха към нея и я хванаха. По знак на съдията я изведоха навън, докато тя крещеше и се мятеше като дива котка. Родителите ѝ гледаха с невярващи очи. После майка ѝ избухна в плач. Съдията чукна по масата с кокалчетата на пръстите си.

— Утре ще изслушам пълните признания на госпожица Бао пред съда. Колкото до вас, Лау, ще заповядам пълно разследване на всичките ви дела и ще направя нужното да полежите в затвора, колкото може повече. Ненавиждам хора като вас, Лау!... Ху Тама, вие ще бъдете осъден на една година принудителен труд със сапъорите от нашата Северна армия. Това ще ви даде възможност да покажете на какво сте способен. Когато му дойде времето, може да бъдете зачислен за редовен войник — и съдията добави към началника на стражата: — Отведете двамата обвиняеми обратно в тъмницата!

Известно време Ди мълча, загледан в актьора и жена му. Тя бе спряла да плаче и седеше неподвижно, със сведени очи. Бао я гледаше разтревожено, бръчките по изразителното му актьорско лице се бяха вдълбали още повече. Съдията се обърна тихо към тях:

— Дъщеря ви не е могла да се приспособи към суровия живот, който съдбата ѝ е отредила. Това е съсипало характера ѝ. Длъжен съм да поискам за нея смъртно наказание. Това означава, че в един и същ ден вие загубихте и сина, и дъщеря си. Но времето ще излекува тази жестока рана. Вие двамата сте още в разцвета на живота си. Обичате се, обичате и професията си. Тази двойна обич ще бъде неизменната ви опора. Въпреки че сега всичко ви изглежда черно, не забравяйте, че и след най-тъмните нощи идва заревото на изгрева.

Двамата станаха, поклониха се дълбоко и излязоха.

СВЕЩЕНИТЕ САРКОФАЗИ

ОПИСАНИЕТО СЪБИТИЯ СА СВЪРЗАНИ С ВРЕМЕТО, КОГАТО ДИ ЗАЕМА ЧЕТВЪРТИЯ СИ СЪДИЙСКИ ПОСТ — В ЛАНФАН, ОТДАЛЕЧЕН ОКРЪГ ДО ЗАПАДНАТА ГРАНИЦА НА МОГЪЩАТА ТАНСКА ИМПЕРИЯ. ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЛУЖЕБНИТЕ СИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ТУК СЪДИЯТА СЕ СЪЛЪСКВА СЪС СЕРИОЗНИ ЗАТРУДНЕНИЯ, НЯКОИ ОТ КОИТО СА ОПИСАНИ В „ЗАГАДКАТА НА ЛАБИРИНТА“. В НАСТОЯЩИЯ РАЗКАЗ СЕ ГОВОРИ ЗА ТЕЖКАТА КРИЗА, НАСТЪПИЛА В ИМПЕРИЯТА ДВЕ ГОДИНИ ПОКЪСНО, ПРЕЗ ЗИМАТА НА 672 Г., И ЗА ТОВА, КАК СЪДИЯТА ДИ УСПЯВА В ЕДНА И СЪЩА НОЩ ДА РАЗРЕШИ ДВА СЛУЧАЯ: ЕДИНИЯ, СВЪРЗАН СЪС СЪДБАТА НА НАЦИЯТА, А ВТОРИЯ — С УЧАСТТА НА ДВЕ СКРОМНИ ЛИЧНОСТИ.

Още с влизането в салона на най-горния кат на ресторанта съдията Ди разбра, че вечерята няма да е от най-приятните. Светлините от два големи сребърни свещника играеха по красивите старинни мебели, но просторното помещение се отопляваше от един-единствен малък мангал, в който два-три тлеещи въглена се превръщаха в пепел. Подплатените завеси от везана коприна едва удържаха мразовитите пориви на вятъра, които напомняха за снежните равнини, простиращи се на хиляди километри отвъд западната граница на китайската империя.

До кръглата маса седеше само един мъж — слабият застаряващ магистрат на отдалечения крайграничен окръг Тацикоу. Двете момичета, застанали зад стола му, гледаха безразлично към влезлия висок брадат мъж. Магистратът Куан побърза да стане, за да посрещне съдията Ди.

— Моля да бъда извинен за скромната обстановка — каза той с мрачна усмивка. — Бях поканил още двама полковници и двама старейшини на гилдии, но полковниците внезапно ги извикаха в щаба на маршала, а старейшините трябваше да се явят при командира по снабдяването. Това военно положение... — той вдигна ръце в жест, изразяващ безпомощност.

— Важното е, че сега спокойно ще мога да се възползвам от ценните ви напътствия — любезно каза съдията Ди.

Домакинът му го заведе до масата и представи младичкото момиче отляво като Чаена Роза, а другото — като Жасмин. И двете бяха облечени крещящо, с евтини труфила — по-скоро обикновени

проститутки, а не изтънчените куртизанки, които човек би очаквал да види на официална вечеря. Но съдията знаеше, че сега всички куртизанки от Тацикоу са призовани да обслужват висшите офицери от щаба на маршала. Когато Жасмин напълни чашата на съдията, магистратът Куан вдигна своята и каза:

— Поздравявам ви с добре дошли, Ди. Приветствам ви като високоуважаван колега от съседен окръг и мой почетен гост. Да прием за победата на императорската армия.

— За победата! — отвърна съдията Ди и изпразни чашата си на един дъх.

Откъм улицата долу долетя скрибуцането на обковани с железни шини колела по замръзналата земя.

— Това навярно са нашите отряди, които най-сетне отиват към фронта, за да започнат настъплението — доволно каза съдията.

Куан се слушваше напрегнато. След известно време поклати тъжно глава и отвърна:

— Не, много бавно се движат. Връщат се от бойното поле.

Съдията Ди стана, дръпна завесата и отвори прозореца, без да обръща внимание на ледения вятър. Под призрачната лунна светлина долу се точеше дълга колона каруци, теглени от изнемощели коне. Бяха претоварени с ранени войници и продълговати вързопи, увити в брезентови платнища. Съдията побърза да затвори прозореца.

— Да похапнем — каза Куан и посочи с пръчиците си към сребърните блюда на масата.

В тях имаше само оскъдно количество осолени зеленчуци, няколко изсъхнали резенчета шунка и варен боб.

— Сиромашка гозба в сребърна гаванка — тъжно каза Ан. — Преди войната в моя окръг имаше всичко в изобилие. Днес трудно се намира каквато и да е храна. Ако нещата не се променят бързо, очаква ни незапомнен глад.

Съдията Ди понечи да каже нещо утешително, но бързо сложи ръка пред устата си. Мъчителна кашлица разтресе едрото му тяло. Колегата му го погледна разтревожено и попита:

— Белодробната епидемия обхвана ли и вашия окръг?

Съдията изчака пристъпът да премине, после бързо изпразни чашата си и отговори с пресипнал глас:

— Имаме само няколко изолирани случая, и то не много тежки. В по-лека форма, както при мен.

— Имали сте късмет — сухо каза Куан. — Тук повечето от заразените след ден-два започват да храчат кръв. Мрат като мухи. Надявам се, че квартирата ви е удобна — загрижено добави той.

— О, разбира се, дадоха ми хубава стая в една от най-големите странноприемници — отговори съдията. Всъщност бе настанен във ветровита мансарда заедно с трима офицери, но не му се искаше да огорчава повече домакина си. Куан не можеше да го покани в служебната си резиденция, защото бе иззета от военните, а той самият бе принуден да се пресели с цялото си домакинство в една схлупена къщурка. Настанало бе объркване: в мирни времена магистратът беше най-могъщата и най-почитана фигура в окръга си, но сега властваха военните.

— Ще се върна в Ланфан утре сутринта — продължи Ди. — Там ме чака много работа. В моя окръг храната също започва да недостига.

Куан кимна унило, после попита:

— Защо ви вика маршалът? От Ланфан до тук се стига за два дни, а и пътищата са много лоши.

— Уйгурите са разпънали шатрите си на отсрещния бряг на реката, която минава покрай моя окръг — отвърна съдията Ди. — Маршалът искаше да знае дали не се готвят да се присъединят към армията на татарите Казах му... — той млъкна и погледна подозрително към двете момичета. Татарските шпиони бяха навред.

— Няма основания да се тревожите — побърза да го успокои Куан.

— Надявам се да е така. Уведомих маршала, че уйгурите могат да изведат на бойното поле само две хиляди души и че ханът им е заминал на продължителна ловна експедиция в Централна Азия точно преди татарските пратеници да пристигнат в стана му, за да го увещават да се присъедини към тях. Ханът на уйгурите е мъдър човек. Нали знаете, ние държим любимия му син като заложник в столицата.

— Тъй или иначе, две хиляди души не значат почти нищо — забеляза Куан. — Проклетите татари имат тристахилядна армия, разположена до границата ни и готова за нападение. Предните ни редици се огъват от разузнавателните им набези, а маршалът държи

тук своите двеста хиляди души в бездействие, вместо да предприеме обещаното настъпление.

Известно време двамата се хранеха мълчаливо, а момичетата доливаха чашите им. Когато привършиха с фасула и зеленчуците, магистратът Куан вдигна глава и попита Чаена Роза:

— Къде е оризът?

— Сервитьорът каза, че нямат ориз, ваша светлост — отговори момичето.

— Глупости! — сопна се магистратът. Стана и се обърна към съдията:

— Бихте ли ме извинили за момент, ще ида да проверя лично.

Когато слезе долу, придружен от Чаена Роза, другото момиче тихо попита съдията:

— Бихте ли ми направили една голяма услуга, ваша светлост?

Ди вдигна поглед към нея. Беше двайсетина годишна, нелишена от привлекателност. Но дебелият пласт помада на лицето ѝ не можеше да скрие безрадостния поглед и хлътналите бузи. Очите ѝ бяха неестествено разширени и блестяха трескаво.

— Какво има? — попита Ди.

— Не ми е добре, ваша светлост. Ако си тръгнете рано и ме вземете със себе си, ще ви се отдам с готовност, само малко да си почина.

Съдията забеляза, че краката ѝ треперят от умора.

— С удоволствие — отвърна той. — Но след като те изпратя, ще се прибера в собствената си квартира — после добави с лека усмивка: — Всъщност и аз не се чувствам много добре.

Тя му отправи поглед, пълен с благодарност. Когато магистратът и Чаена Роза се върнаха, Куан каза:

— Много съжалявам, Ди, но оризът наистина е свършил.

— Няма значение — отговори съдията, — срещата ми достави голямо удоволствие. А и Жасмин е твърде привлекателна. Ще бъде ли много неучтиво от моя страна, ако си тръгна с нея още сега?

Куан възрази, че е рано да се разделят, но си личеше, че и той смята това решение за най-добро. Домакинът слезе с госта си до хола, където се разделиха. Жасмин помогна на съдията да облече тежкия си кожух, след което двамата излязоха на студената улица. Носилка не

можеше да се наеме нито срещу пари, нито срещу любов. Всички носачи бяха зачислени към обоза на войската.

Каруците с убитите и ранените продължаваха да се влачат по улиците. Съдията и придружителката му често трябваше да се притискат до стената на някоя къща, за да направят път на военните куриери, които ободряваха изтощените си коне с цветисти ругатни.

Жасмин преведе съдията през една странична уличка към нисък коптор, долепен до висок и тъмен склад. Два хилави бора с огънати под тежестта на замръзналия сняг клони ограждаха пропуканата врата. Ди извади от ръкава си един сребърник. Подаде го на момичето и каза:

— Е, добре. Аз си тръгвам. Моята странноприемница... — разтърси го силен пристъп на кашлица.

— Ще влезете и ще пийнете нещо горещо — твърдо каза тя. — Не можете да си тръгнете в това състояние — после отвори вратата и въведе съдията, който продължаваше да кашля.

Пристъпът премина едва когато тя му съблече кожуха и го накара да седне на бамбуковия стол до паянтова маса за чай. В мрачната стаичка беше много топло. Медният мангал в ъгъла бе препълнен с пламтящи въглени. Забелязвайки учудения му поглед, тя каза със саркастична усмивка:

— Това е предимството да бъдеш проститутка в тия времена. Имаме въглища в изобилие... Военна дажба, да не настиват храбрите ни войници.

Тя взе свещта, запали я от мангала и отново я постави на масата. После изчезна зад завесата на вътрешната стена. Ди огледа стоята в мигащата светлина на свещта. До стената срещу него имаше широко легло с балдахин. Завесите му бяха дръпнати, виждаха се смачкани юргани и мръсна двойна възглавница.

До ушите на съдията долетя странен звук. Огледа се. Той идеше иззад избелялата синя завеса, която прикриваше нещо до стената. През ума му се мярна мисълта, че може да е попаднал в капан. Военните полицаи налагаха с бичовете си уличните крадци, докато костите им се оголеха, но нападенията и обирите в града не спираха. Той скочи, приближи се до завесата и я дръпна.

Опита се да запази самообладание, но лицето му се покри с червенина. До стената бе долепено дървено детско креватче. Изпод покритото с кърпки дебело юрган че се подаваше кръглата глава на

бебе, което го погледна с големи умни очи. Съдията побърза да дръпне обратно завесата и се върна на мястото си. Влезе жената, понесла голям чайник. Наля му една чаша и каза:

— Изпийте я. Това е специален чай. Казват, че лекувал кашлица — отиде до завесата и се върна с детето на ръце. Занесе го до широкото легло, пооправи завивките с една ръка и отупа възглавницата. — Извинете ме за бъркотията — каза тя, докато поставяше детето на леглото. — Имах клиент точно преди да ми съобщят, че магистратът ме вика да присъствам на вечерята.

С непринуденост, присъща на жените с нейната професия, тя съблече робата си. Останала само с широките си панталони, седна на леглото и се облегна на възглавницата с въздишка на облекчение. После взе детето и го постави на лявата си гърд. То доволно засука. Съдията сърбаше бавно билковия чай, който нагарчаше приятно. След известно време попита:

— На колко месеца е детето ти?

— На два — равнодушно отговори тя. — Момче е.

Погледът му падна върху дългия бял белег на раменете ѝ. Широка грозна бразда разполовяваше дясната ѝ гърда. Тя вдигна глава, улови погледа му и каза с безразличие:

— О, те не искаха да стане така, грешката е моя. Докато ме биеха, направих опит да се освободя от въжетата и се извърнах. Една лента от камшика се уви около рамото ми и преряза дясната ми гърда.

— А защо те биха? — попита съдията.

— Дълго е за разказване! — отсече тя и съсредоточи вниманието си върху детето.

Съдията мълчаливо допи чая си. Сега дишаше по-леко, но в главата му продължаваше да пулсира тъпа болка. Когато изпи втората чаша, Жасмин отнесе бебето обратно в детското креватче и го прикри със завесата. Приближи се до масата, протегна се и се прозя. После посочи към леглото и попита:

— Какво ще кажете, да полегнем ли? Вече си поотпочинах, а пък и чаят ми не струва колкото сребърникът който ми дадохте.

— Чаят ти беше чудесен — уморено каза съдията, — струва дори повече от това, което ти дадох — и за да не я обиди, бързо добави: — А пък и не ми се иска да те заразя с тази проклета белодробна болест. Бих изпил още една чаша, след това си тръгвам.

— Както обичате — тя седна срещу него и добави: — И аз ще изпия една чаша, гърлото ми е пресъхнало.

Навън замръзналият сняг захрущя под нечий стъпки. Беше нощната стража. Прокънтяха дървените клепала, които известяваха полунощ. Жасмин се сви на стола. Сложи ръка пред устата си и попита изненадано:

— Полунощ ли е вече?

— Да — неспокойно каза съдията. — Страхувам се, че ако не започне веднага настъпление, татарските орди ще пробият отбраната ни и ще нахлуят в този район. Разбира се, пак ще ги отблъснем, но заради хубавото ти дете няма ли да бъде по-разумно да стегнеш малко багаж и да заминеш с него на изток още утре сутринта?

Тя гледаше право напред, трескавите ѝ очи изразяваха дълбока мъка. След известно време каза като че ли на себе си:

— Остават само още шест часа — погледна съдията и добави: — Детето... Призори баща му ще бъде обезглавен!

Съдията остави чашата си и възкликна:

— Обезглавен ли? Съжалявам! Кой е той?

— Един капитан на име У.

— Какво е направил?

— Нищо.

— Хора не се обезглавяват за нищо — тросна се съдията.

— Представиха му лъжливо обвинение. Казаха, че е удушил жената на един свой колега. Военният трибунал го осъди на смърт. Вече почти една година е във военния затвор, чакаше потвърждение на присъдата. И днес то пристигна.

Съдията поглади бакенбардите си.

— Често съм работил съвместно с военната полиция — каза той. — Тяхната съдебна система е по-сурова от гражданската, но винаги съм я смятал за много ефикасна и добросъвестна. Рядко правят грешки.

— В този случай направиха — каза Жасмин и добави примирено: — Но вече нищо не може да се поправи. Късно е!

— Да, щом ще изпълнят присъдата призори, не може да се направи много нещо — съгласи се съдията. Помисли малко, после продължи: — Но защо не ми разкажеш всичко? Хем ще ми помогнеш

да се отвлека от собствените си грижи, хем и за теб времето ще мине по-безболезнено.

— Добре — сви рамене тя. — И без това се чувствам много изтормозена, за да заспя. Ето как стана всичко... Преди около година и половина двама капитани от гарнизона в Тацикоу често се отбиваха в едни и същи бардаци. Единият се казваше Бан, другият — У. Движеха се заедно, защото служеха в едно и също военно поделение, но никак не си приличаха. Едва ли могат да се намерят по-различни хора. Бан беше мамино синче, голобрадо конте, което приличаше повече на студент, отколкото на офицер. Беше досаден с префърцунените си приказки и момичетата го отбягваха. У, точно обратно, беше грубоват, но естествен младеж, добър боксьор и боец с меч, ловък и много духовит. Разправяха, че заради него войниците били готови да минат през и огън вода. Не беше голям красавец, но аз се влюбих в него. А и той нямаше друго момиче освен мен. Редовно плащаше на собственика на дома, в който работех, за да не ме кара да спя с който и да е. Обеща да ме откупи и да се ожени за мен веднага щом го повишат, затова няхах нищо против да му родя дете. Обикновено ние гледаме да се отървем от децата, когато забременеем, или ги продаваме. Но аз исках това дете — тя изпразни чашата си, отметна един кичур коса от челото си и продължи: — Дотук добре... Но една нощ, преди десетина месеца, Бан се върнал у дома и намерил жена си удушена, а У стоял зашеметен до леглото ѝ. Бан извикал минаващия патрул на военната полиция и обвинил У, че е убил жена му. Двамата бяха изправени пред военния трибунал. Бан каза, че У отдавна задирял жена му, а тя го отблъсквала. Лигльото каза освен това, че много пъти го бил предупреждавал да я остави на мира, но не искал да докладва на полковника, защото У му бил колега. Според него У знаел, че тази нощ той ще е дежурен по оръжие, и затова отишъл у тях и отново се опитал да вкара жена му в леглото. И когато тя отказала, У се разярил и я удушил. Това е всичко.

— Какво възрази У на това обвинение? — попита съдията.

— У каза, че Бан е долен лъжец, че го е мразел и че сам е удушил жена си, за да обвини него.

— Не е много умен този твой капитан — сухо каза съдията.

— Слушайте хубаво, ако обичате! У каза, че тази вечер, когато минавал покрай оръжейницата, Бан го повикал и го помолил да

отскочи до тях и да провери дали жена му не се нуждае от нещо, защото същия следобед не ѝ било добре. Когато У отишъл там, входната врата била отворена, а слугите ги нямало. Никой не отговорил на виковете му, затова влязъл, отишъл в спалнята и я намерил там удушена. Бан се втурнал вътре и започнал да крещи, за да повика военната полиция.

— Странна история — каза съдията. — И какво беше заключителното слово на военния съдия? Но не, ти няма как да знаеш, разбира се.

— Зная. Бях там, промъкнах се в навалищата. Цялата бях мокра от страх, защото, ако хванат проститутка във военно учреждение, пребиват я от бой. Та полковникът каза, че обвинява У в прелюбодеяние със съпругата на негов колега офицер и го осъжда на смърт чрез обезглавяване. Каза, че не взема предвид убийството, тъй като хората му установили, че този ден Бан сам е отпратил слугите си след вечеря и веднага щом застъпил на дежурството в оръжейницата, помолил военните патрули да наглеждат къщата му, защото бил предупреден, че наоколо се навъртат крадци. Полковникът каза още, че не е изключено Бан да е научил, че жена му спи с У, и затова да я е удушил. Това било негово право. Според закона той имал право да убие и У, ако ги бил заварил в момента на... сношението... както го наричат. Но било възможно Бан да не е посмял да се счепка открито с У и затова да е прибягнал до по-безопасен начин да му отмъсти. Но това нямало значение, каза полковникът. Самият факт, че У е задирял жената на своя колега офицер, бил опасен за моралните устои на армията. Затова трябвало да бъде обезглавен.

Тя млъкна. Съдията поглаждаше бакенбардите си. След известно време каза:

— Така погледнато, бих казал, че полковникът е бил съвършено прав. Преценката му напълно съвпада с краткото описание на характерите на двамата офицери, което направи. А защо си толкова сигурна, че У действително не е имал никакви отношения с жената на Бан?

— Защото ме обичаше и дори не би погледнал друга жена — незабавно отговори тя.

Съдията си помисли, че това е типичен женски аргумент. За да смени темата, попита:

— А кой те би все пак?

— Това е една страшно глупава история — уморено каза тя. — След съдебното заседание бях ужасно ядосана на У. Вече бях разбрала, че съм бременна, а подлецът през цялото време се бе развличал зад гърба ми с жената на Бан. Изтичах до затвора и влязох, като казах на пазачите, че съм сестра на У. Когато го видях, заплюх го в лицето, нарекох го долен развратник и избягах. Но понеже бременността напредваше, не можех повече да работя. Премислих нещата отново и разбрах, че съм била пълна глупачка и че У наистина ме обича. И така, преди осем седмици, когато детето ни се беше родило и се почувствах малко по-добре, отново отидох във военния затвор, за да му се извиня. Но той, изглежда, беше казал на пазачите как съм ги излъгала миналия път. Съвсем основателно, след като така го бях наругала. Щом влязох, те ме вързаха за един стълб и ме набиха. За мой късмет войникът, който въртеше камшика, ме познаваше и не удряше много силно, иначе военните трябваше още там да ме сложат в ковчега. Но и така гърбът и раменете ми станаха на парцали. От мен течеше кръв като от заклано прасе, но аз не съм от най-слабосилните и го преживях. Преди да ме продаде, за да изплати наема за нивата ни, баща ми казваше за мен, че съм яка като селски ратай... Тогава се понесоха слухове, че татарите се канят да ни нападнат. Извикаха коменданта на гарнизона в столицата и войната започна. Изглежда, по тази причина делото на У се проточи. Но тази сутрин решението пристигна и призори ще му отсекат главата.

Изведнъж тя зарови лице в ръцете си и се разхълца. Съдията бавно поглаждаше дългата си черна брада, докато я изчакваше да се успокои. После попита:

— Щастлив ли беше бракът на Бан?

— Откъде да знам? Да не съм спала под леглото им?

— Имаха ли деца?

— Не.

— От колко време бяха женени?

— Чакайте да помисля... От около година и половина, сигурна съм. Когато видях двамата капитани за пръв път, У ми каза, че бащата на Бан току-що го бил повикал у дома, за да го оженят за момичето, което родителите му били избрали.

— Случайно да знаеш името на баща му?

— Не. Но Бан постоянно се хвалеше, че бил голяма клечка в Суджоу.

— Сигурно е Бан Уейлян, префектът — изведнъж се сети съдията. — Той е известен човек, голям учен, специалист по нашата стара история. Не съм го виждал, но съм чел доста от книгите му. Много са добри. Синът му още ли е тук?

— Да, числи се към щаба... Ако толкова се възхищавате от тези Бановци, тичайте в главната квартира, за да се запознаете с оня подъл червей! — презрително добави тя.

Съдията стана.

— Така и ще направя — каза той повече на себе си.

От устата ѝ излетя ядна ругатня, после тя изкрещя:

— Всичките сте еднакви, всичките! Много се радвам, че съм само една честна проститутка. Господинът е придирчив, не иска да спи с жена, чиято гърда е срязана наполовина, а? Искате ли да ви върна парите?

— Задръж ги — спокойно каза съдията Ди.

— Върви по дяволите! — извика тя, изплю се на пода и му обърна гръб.

Съдията мълчаливо облече кожуха си и излезе.

Докато вървеше по главната улица, все още задръстена от войници, съдията прецени, че вероятността да успее не е много голяма. Дори да откриеше капитан Бан, дори да съумееше да изтръгне от него факта, който му беше необходим, за да провери предположението си, трябваше да намери начин да се срещне и с маршала, защото на този етап само той можеше да спре екзекуцията. А маршалът бе изцяло погълнат от изключително важни проблеми, съдбата на империята бе заложена на карта. На това отгоре не се славеше с любезни обноски. Ди стисна зъби. Ако империята бе изпаднала дотам, че един съдия да не може да спаси от обезглавяване невинен човек...

Главната квартира на маршала бе разположена в тъй наречения Ловен дворец — огромна постройка, която императорът бе издигнал в памет на любимия си първороден син, починал съвсем млад. Идващ често на лов покрай западната граница, принцът бе загинал по време на ловен поход, а последното му желание било да го погребат в

Тацикоу. Гробницата със саркофага му се намираше в този град. Впоследствие и саркофагът на принцесата бе заел място до неговия.

Известно време стражите на пропуска не искаха да пуснат съдията, защото гледаха с подозрение на всеки цивилен. Най-сетне го въведоха в малка ветровита чакалня и един ординарец занесе червената му визитна картичка на капитан Бан. Чака дълго, докато се появи един млад офицер. Плътно прилепналата ризница и широкият колан за меча подчертаваха хилавата му фигура. Железният шлем се бе килнал над красивото му, но надменно лице, на което чернееха малки мустачки. Той поздрави сковано, после застина във високомерно мълчание, очаквайки съдията да заговори пръв. Разбира се, рангът на окръжен съдия беше много по-висок от този на армейски капитан, но държането на Бан показваше, че във военно време нещата са по-различни.

— Седнете, седнете — приветливо каза съдията. — Обещанието си е обещание, винаги съм го казвал. И по-добре късно, отколкото никога...

Капитан Бан седна от другата страна на масата за чай, гледайки учудено съдията.

— Преди половин година — продължи Ди, — когато минавах през Суджоу на път за Ланфан, имах дълъг разговор с баща ви. Знаете ли, в свободното си време аз също изучавам история. Когато си тръгнах, той ми каза: „Най-възрастният ми син служи в Тацикоу, в окръга до вашия. Ако ви се случи път оттам, направете ми тази услуга, погледнете как се чувства той. На това момче все не му върви.“ Е, вчера ме повика маршалът и преди да се върна в Ланфан, реших да изпълня заръката на баща ви.

— Много любезно, ваша светлост — смутено измърмори Бан. — Моля да ме извините за грубото държане преди малко. Не знаех... а съм и в ужасно състояние. Лошото положение на фронта... — той даде заповед на висок глас. Един войник донесе кана с чай. — Каза ли... каза ли ви баща ми за трагедията, ваша светлост?

— Каза ми само, че жена ви е била убита миналата година. Приемете моите най-искрени...

— Той не трябваше да ме жени насила! — избухна капитанът. — Казах му... опитвах се да му обясня... но той винаги е толкова зает, все нямаше време... — Бан направи усилие да се овладее и продължи: —

Според мен бях твърде млад, за да се женя... Исках баща ми да отложи сватбата. Поне за няколко години, докато се установя в някой голям град... Да ми даде време да... да си подредя нещата.

— Бяхте ли влюбен в някое друго момиче?

— О, небеса, не! — възкликна младият офицер. — Не, не. Просто не се чувствах готов за женитба... Поне засега.

— Крадци ли убиха жена ви?

Капитан Бан поклати мрачно глава. Лицето му преbledня мъртвешки.

— Убиецът беше мой колега офицер, ваша светлост. От ония непоправими женкари. С него никога не можеше да се води сносен разговор. Само за жени приказваше и се оставяше те да го оплетат в коварните си мрежи... — младият мъж буквално изплю последните думи. Изгълта набързо чая си и добави с глух глас: — Опитал се да съблазни жена ми, а когато тя му отказала, я удушил. Призори ще го обезглавят — внезапно той скри лице в ръцете си.

Известно време съдията наблюдаваше мълчаливо разстроения младеж. После каза тихо:

— Да, наистина имате много лош късмет! — стана и продължи с делови тон: — Трябва да се срещна с маршала още веднъж. Моля, заведете ме при него.

Капитан Бан се изправи. Докато водеше съдията по един дълъг коридор, пълен със сновящи ординарци, каза:

— Мога да ви заведа само до преддверието, ваше превъзходителство. Нататък допускат само членовете на висшето командване.

— И това е достатъчно — каза Ди.

Капитан Бан въведе съдията в една зала, претъпкана с офицери, после каза, че ще го чака отвън, за да го отведе обратно до главния вход. Щом съдията влезе, разговорите внезапно секнаха. Един полковник пристъпи към него, хвърли високомерен поглед към шапката му и хладно попита:

— Какво мога да направя за вас, господин магистрат?

— Трябва да видя маршала по неотложна работа.

— Невъзможно е! — отсече полковникът. — При маршала има съвещание. Строго ми е наредено да не пускам никого вътре.

— Застрашен е един човешки живот — бавно рече съдията.

— Човешки живот, казвате! — с иронична усмивка възкликна полковникът. — Маршалът е загрижен за двеста хиляди човешки живота, които са застрашени, магистрате! Мога ли да ви изведем?

Ди пребледня. Беше загубил. Докато водеше учтиво, но решително съдията към изхода, полковникът каза:

— Вярвам, че ще разберете, господин магистрат...

— Господин магистрат! — извика друг полковник, който бе влязъл тичешком в залата. Въпреки студа лицето му бе покрито с пот. — Знаете ли къде мога да намеря един ваш колега на име Ди?

— Аз съм магистратът Ди — отговори съдията.

— Слава на небесата, търся ви от часове! Маршалът ви вика.

Той хвана съдията за ръкава и го повлече през една врата в дъното на залата в някакъв полутъмен пасаж. Плътни филцови драперии заглушаваха външния шум. Полковникът отвори една тежка врата и пропусна съдията пред себе си.

В огромната дворцова зала беше необичайно тихо. Неколцина висши офицери в бляскави доспехи бяха наобиколили внушително бюро, отрупано с карти и други книжа. Всички гледаха мълчаливо към гиганта, който крачеше из залата, стиснал на гърба си длани.

Носеше обикновена ризница с поочукани железни нараменници и торбестите кожени панталони на кавалерист. Но върхът на високия му шлем бе увенчан с рогатата глава на златния маршалски дракон. Докато се разхождаше напред-назад с тежки стъпки, върхът на широкия меч, висящ от колана му, звънтеше при докосването си с изящно гравирани мраморни плочки по пода.

Съдията коленичи. Полковникът се доближи до маршала, застана мирно и каза нещо с приглушен глас.

— Ди ли? — изрева маршалът. — Не ми е нужен вече, отведи го! Не, почакай! Все още има няколко часа, докато дам заповед за отстъпление — после кресна към съдията: — Хей, ти, стига си лазил по земята! Ела тук!

Съдията стана бързо, приближи се към маршала и направи дълбок поклон. После се изправи. Ди беше висок, но маршалът се извисяваше поне с два пръста над него. Пъхнал палци в колана си, великанът изгледа свирепо съдията с дясното си око. Лявото бе скрито

зад черна превръзка. То бе прободено от варварска стрела по време на северния поход.

— Казват, че добре си решавал главоблъсканици, а, Ди? Добре, сега ще ти покажа какво значи главоблъсканица — той се обърна към бюрото и викна: — Лю! Мао!

Двама мъже в генералски униформи бързо се отделиха от групата около бюрото. В слабия мъж с блестящи позлатени генералски доспехи съдията разпозна Лю, главнокомандващия на левия фланг на армията. Широкоплещестият набит мъж с позлатена броня и сребърен шлем беше Мао, върховният началник на военната полиция. Липсваше само Сан, главнокомандващият на десния фланг. Заедно с маршала тримата мъже бяха най-високопоставените военачалници в империята. В техните ръце императорът беше поверил съдбата на китайския народ и на династията. Съдията се поклони дълбоко. Двамата генерали го изгледаха с каменни лица.

Маршалът пресече залата и отвори с ритник една врата. Тръгнаха по ред пусти коридори, застлани с мраморни плочи. Стъпките на тримата офицери, обути в подковани ботуши, глухо отекваха в тишината. После се спуснаха по широко стълбище. В подножието му двама стражници скочиха и отдадоха чест. По знак на маршала те бавно отвориха една тежка двукрила врата.

Четиримата мъже влязоха в гробница с колосални размери, смътно осветена от окачени нависоко маслени лампи от масивно сребро. Те бяха разположени на равни интервали в ниши, издълбани във високите стени без прозорци. В средата на гробницата бяха положени два огромни саркофага, лакирани в яркочервено — цвета на възкресението. Размерите им бяха еднакви — дълги по трийсет, широки по десет и високи по над петнайсет стъпки.

Маршалът се поклони и останалите трима последваха примера му. След това се обърна към съдията и като посочи саркофазите, каза:

— Ето я главоблъсканицата, Ди! Днес следобед, точно когато се канех да дам заповед за настъпление, пристигна генерал Сан и обвини Лю в чудовищно предателство. Каза, че той е сключил договор с татарския хан да се присъедини с отрядите си към неговите кучета веднага щом започнем атаката. По-късно щял да получи за награда южната част на империята. Доказателството? Сан каза, че Лю е скрил в

ковчега на принца двеста комплекта бойно снаряжение, включително шлемове и мечове, белязани с тайния знак на предателите. В уговорения момент съзаклятниците на Лю от генералния щаб е трябвало да отворят ковчега, да облекат белязаните доспехи и да изколят всички офицери от щаба, които не са участвали в заговора.

Съдията хвърли бърз поглед към генерал Лю. Мършавият мъж стоеше изправен и напрегнат. Той гледаше право напред с бледо, изопнато лице.

— Аз вярвам на Лю както на себе си — продължи маршалът, войнствено издал напред покритата си с брада долна челюст, — но Сан има дълга и славна кариера, а аз нямам право да рискувам. Трябва да проверя обвинението, и то бързо. Плановете за контранастъплението ни са готови. Лю ще оглави авангарда от петнайсет хиляди души, с които ще се вклини в татарските орди. Тогава ще го последвам аз със сто и петдесет хиляди души и ще накарам кучетата да се върнат там, откъдето са дошли. Но има признаци, че вятърът ще промени посоката си. Ако изчакам прекалено дълго, ще трябва да се бием срещу вятъра и суграшицата, които ще ни блъскат право в лицето... Часове наред изследвахме саркофага на принца с най-опитните хора на Мао, но не открихме никаква следа, която да показва, че той е бил отварян. Сан твърди, че заговорниците са изрязали широка част от лакираната облицовка, направили са под нея дупка, през която са вкарали снаряжението, и са върнали облицовката на мястото ѝ. Според него има специалисти, които могат да направят това, без да оставят белег. Може и да има такива, но аз трябва да проверя. Обаче нямам право да осквернявам саркофага на любимия син на императора, като го разбия и отворя. Не мога да направя върху него дори и драскотина без специалното разрешение на Негово величество, а не е възможно то да бъде поискано и да пристигне от столицата за по-малко от шест дни. От друга страна, не мога да дам заповед за настъпление, преди да се уверя, че обвинението на Сан е лъжливо. Ако не успея да направя това до два часа, ще се наложи да дам заповед за всеобщо отстъпление. Хайде, Ди, да видим какво можеш! Решавай загадката!

Съдията обиколи от всички страни саркофага на принца, после разгледа внимателно и другия на принцесата. Посочи няколко дълги лоста, които бяха разхвърляни по пода, и запита:

— Какви са тези неща?

— Наредих да наклонят с тях саркофага — хладно обясни Мао, — за да проверя дали не е било отваряно дъното, Беше направено всичко, което е в границите на човешките възможности.

Съдията кимна с глава. После рече замислено:

— Веднъж четох едно описание на този дворец. В него пишеше, че божественото тяло на принца е било положено в ковчег от чисто злато, който пък е бил поставен в друг, сребърен ковчег, а те двата — в трети, оловен. Пространството между оловния ковчег и най-външната обвивка е било изпълнено с украшения и парадни костюми на принца. Самият саркофаг е изработен от дебели кедрови дъски, покрити отвън с лакова облицовка. По същия начин е бил изработен и саркофагът на принцесата, която е умряла две години по-късно. Тъй като тя много обичала да кара гребна лодка, зад двореца било направено голямо изкуствено езеро с модели на лодките, в които са се возели принцесата и придворните ѝ дами. Така ли е?

— Разбира се — изръмжа маршалът. — Това всеки го знае. Стига си бръщолевил глупости, Ди! Върни се на въпроса!

— Бихте ли ми дали сто сапъори, господин маршал?

— За какво са ти? Не ти ли казах, че нямаме право да си играем със саркофага?

— Страхувам се, че татарите също знаят всичко за тези саркофази, господин маршал. Ако те завземат макар и временно този град, сигурно ще ги разбият и ще ги ограбят. За да попречим на варварите да ги осквернят, предлагам да ги потопим на дъното на езерото.

Маршалът изгледа слисано съдията, после изрева:

— Проклет глупак! Не знаеш ли, че саркофазите са кухи? Те не могат да потънат! Ти...

— Не е необходимо да потъват, господин маршал! — бързо каза съдията. — Но идеята да ги потопим ни дава солидно основание да ги преместим.

Маршалът се вторачи в него със свирепото си око. После изведнъж изкрещя:

— О, пресвети небеса! Мисля, че ти реши задачата, Ди! — след това се обърна към генерал Мао и викна: — Доведи ми тук сто сапъори с въжета и дебели греди! Веднага!

Мао се втурна към стълбището, а маршалът започна да се разхожда, мърморейки си под нос. Генерал Лю скритом наблюдаваше съдията. Ди мълчаливо гледаше саркофага на принца скръстил ръце в дългите си ръкави.

Генерал Мао се върна бързо. След него нахълтаха множество набити, мускулести мъже. Те бяха облечени в куртки и панталони от кафява кожа. От същия материал бяха изработени и островърхите им шапки с дълги наушници и предпазители за вратовете. Някои носеха дълги обли греди и закривени пръти, а други навити на рула дебели въжета. Това беше корпусът на сапъорите, специализирани в прокопаване на тунели, изработване на въжени приспособления за изкачване на градски стени, прекъсване на достъпа до реки и пристанища чрез подводни заграждения и различни други умения, необходими във военно време.

Щом маршалът даде разпорежданията си на командира им, десетина — дванайсет сапъори се втурнаха към високата врата в дъното на гробницата и я отвориха. Бледата луна осветяваше широката мраморна тераса отвън. Три стъпала се спускаха от нея към покритите с тънка ледена кора води на езерото, разположено зад замъка. Другите сапъори се струпаха около и върху саркофага на принца като безброй работливи мравки. Трудно можеше да се долови някакъв шум, защото те си предаваха заповедите само чрез жестикулации. Сапъорите работят толкова тихо, че могат да прокопаят тунел точно под някоя сграда, без обитателите ѝ да разберат какво става до момента, в който подовете и стените им внезапно рухнат. Трийсетина сапъори наклониха огромния саркофаг, използвайки дългите си пръти като лостове. Група мъже подпъхнаха под него дебели обли греди, а други го омотаха със здрави въжета.

Маршалът ги погледа известно време, а после излезе на терасата, следван от съдията Ди и генералите. Те слязоха до брега на езерото и мълчаливо застанаха там, отправили взор към заледената му повърхност.

Внезапно чува зад себе си глух тътен. Огромният саркофаг, плъзгайки се върху облите греди, бавно изплува от вратата. Няколко десетки сапъори го теглеха с дебели въжета, а други подпъхваха под него нови и нови греди. Когато го довлякоха през терасата до водата, те го оставиха да се хлъзне по стъпалата като тежък кораб от стапела си.

Ледът се пропука, саркофагът се потопи във водата, полюшна се нагоре-надолу, после застана неподвижно с около две трети от височината си под повърхността. Над замръзналото езеро появя леден вятър и съдията се закашля неудържимо. Той придърпа шалчето пред долната половина на лицето си, повика с ръка командира на сапърорите и посочи към гробницата зад тях, където бе останал саркофагът на принцесата.

Отново се разнесе глух тътен. И вторият саркофаг бе изтеглен през терасата. Сапърорите го оставиха да се хлъзне във водата, където той заплува редом до този на принца. Маршалът се наведе и заоглежда двата саркофага, сравнявайки дълбочината, до която бяха потънали. Едва ли можеше да се забележи някаква разлика, дори саркофагът на принцесата като че ли се бе оказал съвсем малко по-тежък.

Маршалът се изправи и тупна с все сила генерал Лю по рамото.

— Знаех си, че мога да ти имам вяра, Лю! — извика той. — Какво чакаш още, братко? Давай команда за настъпление и тръгвай с отрядите си! Аз ще те последвам след шест часа! Желая ти успех!

По строгото лице на генерала бавно се разля усмивка. Той отдаде чест, обърна се и тръгна. Командирът на сапърорите се приближи и почтително каза на маршала:

— Сега, господин маршал, ще привържем към саркофазите тежки вериги и камъни, а след това...

— Направих грешка — остро го прекъсна маршалът. — Изтеглете ги отново на сушата и ги върнете по местата им — после гръмогласно заповяда на генерал Мао: — Иди със сто човека в лагера на Сан, оттатък Западната врата. Арестувай го, кажи му, че е обвинен в държавна измяна, и го отведи във вериги до столицата. Генерал Као ще поеме командването на неговите отряди — накрая се обърна към съдията Ди, който все още кашляше: — Разбра ли каква е работата? Сан е по-възрастен от Лю и не е успял да преглътне повишението му до същия чин. Самият Сан, кучият му син, е влязъл в заговор с хана, разбираш ли? Лъжливото му обвинение е имало за цел да спре нашето настъпление. Той е щял да ни атакува заедно с татарите веднага щом започнем да отстъпваме... И стига с тая проклета кашлица, Ди! Започваш да ме дразниш! Тръгвай, тук нямаме повече работа!

В съвещателната зала кипеше трескава работа. По пода бяха разстлани огромни карти. Офицерите от щаба уточняваха всяка подробност от заплануваното настъпление. Един генерал загрижено попита маршала:

— Какво ще кажете да добавим пет хиляди човека към войските зад тези хълмове, господин маршал?

Маршалът се надвеси над картата. Скоро двамата се увлякоха в сложна техническа дискусия. Съдията нервно поглеждаше към големия воден часовник в ъгъла. Поплавъкът показваше, че след един час ще съмне. Ди пристъпи към маршала и стеснително запита:

— Мога ли да си позволя да ви помоля за една услуга, господин маршал?

Маршалът се изправи и попита троснато:

— А? Сега пък какво има?

— Бих ви помолил да преразгледате делото срещу един капитан, господин маршал. Призори трябва да го обезглавят, а той е невинен.

Лицето на маршала стана мораво. Той изрева:

— Дръзваш да ме занимаваш с живота на един окаян нещастник — мене, маршала, когато се решава съдбата на империята!?

Съдията погледна твърдо в изцъкленото око на маршала. После каза спокойно:

— Ако военните обстоятелства налагат това, господин маршал, могат да бъдат жертвани хиляда живота. Но и един единствен човек не трябва да бъде погубван, ако това не е абсолютно необходимо.

Маршалът започна да бълва най-неприлични ругатни, но изведнъж се спря и каза с крива усмивка:

— Ако някога ти дойде до гуша от тая скучна цивилна бумащина, Ди, ела да ми се обадиш. Кълна се, ще направя от теб чудесен офицер! Та, казваш, да преразглеждам делото? Глупости! Ще оправим тази работа още сега! Давай разпорежданията си!

Съдията се обърна към полковника, който, чул ругатните на маршала, бе дотичал към тях. Ди му каза:

— До вратата на преддверието ме чака един капитан на име Бан. Той е отправил срещу друг офицер лъжливо обвинение в убийство. Бихте ли го довели тук?

— Доведи и прекия му началник — добави маршалът. — И побързо!

Когато полковникът забърза към вратата и я отвори, отвън долетя нисък, провлечен звук. Той постепенно се усили, прониквайки през дебелите стени на двореца. Бяха медните тръби, които оповестяваха началото на контранастъплението.

Маршалът изпъчи могъщите си гърди и каза с широка усмивка:

— Слушай, Ди! Това е най-хубавата музика, която съм слушал!

После пак се наведе над картите по пода.

Съдията Ди гледаше втренчено към вратата. Полковникът се върна след забележително кратко време. Следваха го един възрастен офицер и капитан Бан. Съдията каза на маршала:

— Пристигнаха, господин маршал.

Гигантът се обърна, пъкна палци в колана си и намръщено изгледа двамата мъже. Те бяха застанали мирно, с прехласнати лица. За първи път в живота си се изправяха очи в очи с първия воин на империята. Великанът изрева на по-възрастния офицер:

— Представи този капитан!

— Превъзходен администратор, много дисциплиниран. Не особено общителен, липсва му боен опит... — издекламира офицерът.

— Вашето становище? — обърна се маршалът към съдията.

Ди хладно каза на младия капитан:

— Капитан Бан, вие не сте годен да сключите брак. Вие не харесвате жените. Харесвали сте колегата си капитан У, който ви е отблъснал. Тогава сте удушили жена си и сте обвинили него в това престъпление.

— Вярно ли е? — изрева маршалът към Бан.

— Да, господин маршал! — отговори капитанът, сякаш изпаднал в унес.

— Изведете го — нареди маршалът на полковника — и наредете да го бият бавно до смърт! С тънка палмова пръчка!

— Моля ви да проявите милосърдие, господин маршал! — бързо се намеси съдията Ди. — Този капитан е бил принуден да се ожени по заповед на баща си. Но природата го е устроила по-различно и той не е могъл да се справи с възникналите пред него проблеми. Предлагам да му се наложи обикновено смъртно наказание.

— Дадено! — съгласи се маршалът, после попита Бан: — Можеш ли да умреш като мъж?

— Да, господин маршал! — отново отговори Бан.

— Помогни на капитана! — заповяда маршалът на възрастния офицер.

Капитан Бан развърза червеното си шалче и го подаде на непосредствения си началник. После извади меча си. Коленичи пред маршала, хвана дръжката на меча с дясната ръка, а с лявата стисна острието. То се впи дълбоко в пръстите му, но Бан сякаш не усещаше нищо. По-възрастният офицер се доближи до коленичилиия капитан, държейки шалчето му опънато между ръцете си. Бан вдигна глава, погледна към извисяващата се над него фигура на маршала и извика:

— Да живее императорът!

После с едно рязко движение преряза гърлото си. Възрастният офицер бързо пристегна шалчето около шията му, за да спре бликналата кръв. Бан се свлече на пода. Маршалът кимна и каза на началника му:

— Капитан Бан умря като офицер. Погрижи се да бъде погребан, както подобава! — после се обърна към съдията: — А вие се погрижете за другия офицер. Да бъде освободен, да му се върне предишният чин и прочее. — След това отново се надвеси над картата и викна на генерала: — Сложи още пет хиляди души тук, при входа на тази долина!

Четирима ординарци изнесоха мъртвото тяло на Бан, а съдията Ди отиде при широкото бюро, взе една четчица и бързо нахвърли няколко реда върху официална бланка на висшето командване. Един полковник постави върху нея големия квадратен печат на маршала и я преподписа. Преди да изхвърчи навън, съдията хвърли бърз поглед към водния часовник. Имаше на разположение още половин час.

Пресичането на краткото разстояние между двореца и военния затвор му отне доста време. Улиците гъмжаха от кавалеристи. Те яздеха, подредени в редици по шестима, стиснали дългите си алебарди, които бяха страшилище за татарите. Конете им бяха добре нахранени, доспехите им отразяваха червените лъчи на настъпващата зора. Това беше челният отряд на генерал Лю, елитът на императорската армия. После се чу дълбокият звук на барабаните, които призоваваха и отрядите на маршала да се съберат под бойните знамена. Голямото настъпление беше започнало.

Благодарение на документа с печата на маршала съдията незабавно бе приет от коменданта на затвора. Четирима стражници

доведоха един млад здравеняк. Дебелият му като на борец врат вече беше оголен за меча на палача. Комендантът прочете на глас текста на документа, след това нареди на един адютант да помогне на У при обличането на бронираната ризница. Когато У сложи и шлема си, комендантът сам му върна меча. Съдията забеляза, че макар и да не изглеждаше особено интелигентен, У имаше приятно, открито лице.

— Елате с мен! — подкани го Ди.

Капитанът изгледа смаяно черната му шапка и попита:

— Как се оказахте замесен в този случай, господин магистрат?

— О — нехайно рече съдията, — случайно бях в генералния щаб, когато преразглеждаха вашия случай. И тъй като сега всички са много заети, ме накараха да се погрижа за формалностите.

Когато излязоха на улицата, капитан У промърмори:

— Почти една година прекарах в този проклет зандан. Сега няма къде да отида.

— Тръгвайте с мен — каза му съдията.

Докато вървяха, капитанът се заслуша в барабанныя бой.

— Значи най-после минахме в настъпление, а? — мрачно каза той. — Е, излязох тъкмо навреме, за да се присъединя към другарите си. Поне ще умра с чест.

— Защо съзнателно търсите смъртта? — попита съдията.

— Защо ли? Защото съм кръгъл глупак, затова! Никога не съм докосвал съпругата на Бан, но предадох една добра жена, която дойде да ме види в затвора. Военните полицаи я пребиха.

Съдията не каза нищо. Бяха стигнали до една тиха странична уличка. Ди се спря пред нисък коптор, долепен до един запустял склад.

— Къде се намираме? — учудено запита капитан У.

— Тук живеят една храбра жена и синът, който тя ви е родила — кратко отговори съдията. — Това е вашият дом, капитане. Сбогом! — и той бързо продължи пътя си.

Когато свърна зад ъгъла, в лицето го блъсна мразовит порив на вятъра. Той придърпа шалчето пред носа и устата, за да сподави кашлицата. Надяваше се, че прислужничките в странноприемницата му вече са станали. Копнееше за една голяма чаша горещ чай.

УБИЙСТВО В НОВОГОДИШНА НОЩ

СЦЕНА НА ТОЗИ РАЗКАЗ СЪЩО Е ОКРЪГ ЛАНФАН. ПО ПРАВИЛО МАГИСТРАТИТЕ СА НАЗНАЧАВАНИ НА СЛУЖБА В ОПРЕДЕЛЕН ОКРЪГ ЗА СРОК ОТ ТРИ ГОДИНИ. НО В КРАЯ НА 674 Г., ЧЕТВЪРТАТА ОТ ПРЕСТОЯ НА СЪДИЯТА ДИ В ЛАНФАН, ОТ СТОЛИЦАТА ВСЕ ОЩЕ НЕ Е ПОЛУЧЕНО НАРЕЖДАНЕ ЗА ПРЕМЕСТВАНЕТО МУ В ДРУГ ОКРЪГ. ИСТОРИЯТА СЕ РАЗИГРАВА В ПОСЛЕДНАТА НОЩ ОТ ТАЗИ ТЯГОСНА ГОДИНА. ДОТУК ПРИ РАЗСЛЕДВАНЕТО НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯТА НА СЪДИЯТА ДИ ВИНАГИ СА СЕ ОКАЗВАЛИ ВЕРНИ, НО КАКТО ЩЕ ВИДИ ЧИТАТЕЛЯТ, В ТОЗИ СЛУЧАЙ ТОЙ ДОПУСКА ДВЕ ГОЛЕМИ ГРЕШКИ. И ВСЕ ПАК, ОБРАТНО НА ПРАВИЛАТА, СБОРЪТ ОТ ДВЕТЕ МУ ГРЕШКИ СЕ ПРЕВРЪЩА В УСПЕХ.

Когато съдията Ди остави последната папка и заключи чекмеджето на писалището си, неочаквано го побиха студени тръпки. Той се изправи, загърна по-плътно дебелия домашен халат около високата си фигура, пресече студения пуст кабинет и застана до прозореца. Отвори го, хвърли бърз поглед към тъмния двор на трибунала и побърза да го затвори. Снегът бе спрял да вали, но леденият вятър едва не угаси пламъка на свещта върху писалището му.

Съдията отиде при кушетката до стената в дъното и с въздишка започна да отмята завивките. Тази последна нощ на досадната четвърта година в Ланфан щеше да прекара в кабинета си, защото личните му покои в задния двор на трибунала бяха пуссти, ако не се брояха няколкото слуги. Преди два месеца първата му съпруга бе отишла да посети старата си майка в родния си град, с нея бяха тръгнали и другите две с децата. Придружаваше ги и старият му доверен съветник сержант Хун. Щяха да се върнат рано напролет. Но в тази студена и безрадостна нощ пролетта изглеждаше безкрайно далеч.

Съдията взе чайника, за да си налее последна чаша чай, но с досада забеляза, че е изстинал. Тъкмо се канеше да плесне с ръце, за да повика някой прислужник, когато се сети, че тази вечер бе освободил целия персонал на съдилището, включително и тримата си лични помощници. Бяха останали единствено стражниците, охраняващи главния вход.

Ди нахлупи домашната шапка върху ушите си, взе свещника и тръгна през тъмната и празна канцелария към караулното.

Когато видяха, че влиза съдията, четиримата дежурни, налякали около пламтящите цепеници в средата на каменния под, скочиха и набързо оправиха шлемовете си. Ди можеше да различи само широкия гръб на началника им, който се бе надвесил над перваза на прозореца и сипеше неприлични ругатни към някого отвън.

— Хей, ти! — викна му съдията. Щом мъжът се обърна и се поклони дълбоко, Ди му каза остро: — Внимавай какво говориш в последния ден на годината!

Началникът на стражата измърмори нещо за нахалния дрипльо, който дръзва да смущава спокойствието на съдилището толкова късно през нощта.

— Малкото зверче ме кара да търся майка му! — възмутено добави той. — Аз какво, да не съм бавачка?

— О, в никакъв случай — хладно каза съдията. — Какво става всъщност? — той се доближи до прозореца и надникна навън.

Долу на улицата едно мъничко момченце бе приклекло до стената, търсейки заслон от ледения вятър. Лунната светлина блестеше върху обляното му в сълзи лице. То проплака:

— Тя е навсякъде... по целия под. Подхлъзнах се и паднах в нея... А майка ми я нямаше.

Момчето погледна малките се ръчички, после се опита да ги изтрие в тънката си изкърпена дрешка. Съдията забеляза червени петна. Обърна се бързо и заповяда на началника:

— Доведи ми кон и ме последвай с двама от хората си!

Веднага щом излезе, съдията вдигна детето и го сложи на седлото. После пхна крак в стремето и внимателно се разположи зад момчето. Потръпна от мисълта, че съвсем доскоро още можеше да яхва коня с един скок. Напоследък го мъчеха болки в ставите. Изведнъж се почувства уморен и стар. Четири години в Ланфан... Направи усилие да се овладее и каза бодро на хълцащото дете:

— Сега ще идем заедно да намерим майка ти. Кой е баща ти и къде живеете?

— Баща ми е уличен продавач, казва се Уан — отвърна детето, преглъщайки сълзите си. — Живеем на втората пресечка западно от храма на Конфуций, недалеч от шлюза.

— Ей сега ще стигнем до вашата къща — каза съдията и внимателно поведе коня по заснежената улица.

Двамата стражници и началникът им мълчаливо яздеха зад него. Силният вятър отвяваше снега от покривите и ледените кристалчета забиваха в лицата им хиляди иглички. След като обърса очите си, съдията отново попита:

— Как се казваш?

— Наричат ме Шаопао, господине — отвърна детето с треперещ глас.

— Шаопао! Това означава „Малко съкровище“ — каза съдията. — Какво хубаво име. А къде е баща ти?

— Не зная, господине! — съкрушено проплака момчето. — Когато се прибра у дома, много се кара на майка ми. Тя не беше сготвила нищо за ядене, каза, че не е останала дори малко юфка. Тогава... тогава той започна да вика, разкрещя се, че тя била прекарала следобеда с господин Шън, стария притежател на заложна къща. Майка ми се разплака, аз изхвърчах навън. Мислех да взема на заем едно пакетче юфка от бакалина, та татко да остане доволен и да се усмири. Но в бакалницата имаше толкова много хора, че не можах да се промъкна вътре, и се върнах. Само че татко и майка вече ги нямаше, имаше само кръв... по целия под. Подхлъзнах се и...

Момченцето отново се разплака и малкият му гръб се разтресе. Съдията го придърпа по-плътно и го загърна в кожата си. Продължиха да яздят мълчаливо. Когато големият портал на храма на Конфуций се открие пред тях върху фона на зимното небе, съдията слезе от коня си. Свали детето и каза на началника на стражата:

— Вече сме близо. Ще оставим конете при портала. По-добре да не чуят, че идваме.

Навлязоха в тясна уличка между два реда порутени дървени къщи. Момчето посочи една открената врата. През хартията на прозореца мигаше мъждива светлина, но вторият кат бе ярко осветен и оттам долиташе нестроен шум от песни и крясъци. Съдията спря пред вратата и попита:

— Кой живее горе?

— Шивачът Лю — отговори детето. — Тази вечер е поканил гости за празника.

— Заведи този чичко горе, Шаопао — каза съдията, сочейки началника на стражата, на когото заповяда тихо: — Остави детето при хората и смъкни тук тоя Лю да го разпитаме.

После влезе в къщата, следван от двамата стражници.

Студената гола стая бе осветена само от една пукаща маслена лампа, поставена на разнебитена етажерка в ъгъла. Върху широката, грубо скована маса в средата на стаята имаше три напукани глинени паници, а до ръба — покрит с кръв голям кухненски сатър. На застлания с каменни плочи под чернееше голяма локва кръв. Сочейки сатъра, по-възрастният стражник се обади:

— С това нещо е прерязано нечие гърло, като на животно, ваше превъзходителство.

Съдията кимна. Докосна с показалец кръвта по сатъра и установи, че още не е засъхнала. Огледа се наоколо в полутъмната стая. До стената в дъното имаше широко легло с избелели сини завеси, до стената вляво друго, по-малко креватче без завеси. Явно бе на детето. Варосаните стени бяха голи, тук-там небрежно изкърпени. Съдията отиде до затворената врата при голямото легло. Тя водеше към малка кухня. Пепелта в печката бе изстинала. Когато Ди се върна в стаята, по-младият стражник каза с иронична усмивка:

— Тук крадци не биха влезли, ваше превъзходителство. Чувал съм за продавача Уан. Беден е като полска мишка.

— Мотивът за престъплението е ревност — отсече съдията и посочи една копринена кърпичка, паднала на пода недалеч от леглото. Мигащата светлина на лампата осветяваше големия йероглиф „Шън“, избродиран на нея със златни нишки. — Когато момчето е отишло да търси юфка — продължи съдията, — продавачът е намерил кърпичката, изпусната от любовника на жена му. Вече е бил вбесен от кавгата и това му е дошло премного. Грабнал е сатъра и я е заклал. Старата, вечна история — Ди сви рамене. — Сигурно е отишъл да скрие тялото й. Силен мъж ли е продавачът?

— Като бик, ваше превъзходителство — отговори му по-възрастният стражник. — Често съм го срещал. От сутрин до вечер обикаля из улиците с тежкия си сандък на гръб.

Съдията погледна огромния, покрит с мушама квадратен сандък до вратата и поклати глава. Влезе началникът на стражата, тикайки пред себе си висок слаб мъж, който изглеждаше много пиян. Клатушкайки се, той погледна съдията със замъглени подли очички. Началникът на стражата го сграбчи за яката и го смъкна на колене. Ди скръсти ръце в широките си ръкави и каза кратко:

— Тук е извършено убийство. Кажете какво си чули и си видели.

— Трябва да е било по вина на онази жена — изфъфли шивачът с надебелял език. — Непрекъснато скитосва наоколо, а дори и не поглежда такъв добър и почтен човек като мен — той хлъцна. — Много съм беден за нея, както и мъжът ѝ. Тая мръсница се мъкне подир съдържателя на заложната къща заради парите му.

— Внимавай какви ги дрънкаш — ядосано му викна съдията. — И отговори на въпроса ми. Таванът е от тънки дъски, сигурно си чул разправията им.

Началникът на стражата го срита в ребрата и му кресна:

— Хайде, говори!

— Нищо не съм чул, ваше превъзходителство — захленчи уплашеният шивач. — Ония горе всичките са пияни, само пеят и крещат. А моята глупава жена катурна делвата. Беше толкова пияна, че не можа веднага да избърше пода. Доста бой отнесе, докато я свърши, както трябва.

— Никой ли не е напуснал стаята? — попита съдията.

— Ами — продължи да фъфли шивачът — те не могат да откъснат очи от прасето, дето касапинът Ли го закла за вечерята. А кой го пече? Аз! Само се наливат с виното ми, мързи ги даже да поддържат огъня. Стаята се напълни с пушек, та трябваше да отворя прозореца. Тогава видях как онази мръсница избяга.

Съдията вдигна вежди. Замисли се, после попита:

— Мъжът ѝ беше ли с нея?

— За какво ѝ е той? — ухили се шивачът. — По-добре ѝ е без него.

Съдията се обърна. Наведе се и внимателно огледа пода. Между безразборните кървави стъпки забеляза едни от малки заострени обувки, които водеха към вратата. После нервно попита шивача:

— В каква посока замина жената?

— Към шлюза — намусено отвърна той. Ди се загърна с кожуха си.

— Качете тоя обесник горе — заповяда той на стражниците и тръгвайки към вратата, пошепна на началника им: — Ти чакай тук. Когато Уан се върне, арестувай го! Сигурно съдържателят на заложната къща се е върнал да си вземе кърпичката точно когато Уан я

е намерил и се е карал на жена си. Продавачът е убил Шън, а жена му е избягала.

Съдията излезе и прегази снега до съседната улица. Възседна коня си и го подкара към шлюза, колкото може по-бързо. Една смърт бе достатъчна, помисли си той.

Когато стигна до подножието на каменното стълбище, водещо към върха на кулата при шлюза, скочи на земята и бързо се заизкачва по стръмните стъпала, покрити със замръзвал сняг. На покрива видя една жена, застанала в най-отдалечения край. Беше плътно загърната в робата си и надвесена над предпазната ограда, гледаше надолу към водите на канала, минаващ през града. Ди изтича към нея и сложи ръка на рамото ѝ.

— Не бива да правите това, госпожо Уан — бавно каза той. — Самоубийството ви няма да върне мъртвия.

Жената отстъпи, притисна се о назъбената ограда и стреснато погледна съдията със зяпнала от страх уста. Ди забеляза, че лицето ѝ, макар бледо и изнурено, бе все още хубаво по особен начин.

— Вие сигурно сте от съдилището — с болка изрече тя. — Значи са открили, че клетият ми мъж го уби. И всичко е по моя вина — тя избухна в покъртителни ридания.

— Кого е убил? Шън, съдържателя на заложната къща ли? — попита съдията.

Тя отчаяно поклати глава и проплака:

— Каква съм глупачка! Кълна се, че между нас с Шън не е имало нищо. Исках само малко да подразня мъжа си... — жената отметна един мокър кичур коса от челото си. — Шън ми бе поръчал комплект бродирани кърпички за новогодишен подарък на наложницата си. Не казах на мъжа си, исках да го изненадам със спечелените пари. Тази вечер, когато намери последната кърпичка, която бродирах, грабна кухненския сатър и се разкрепя, че ще заколи и мене, и Шън. Аз избягах. Исках да ида у сестра си на съседната улица, но къщата беше заключена. Когато се върнах у дома, мъжа ми го нямаше и... целият под бе залян с кръв — тя закри лице с длани и хълцайки, добави: — Шън... сигурно е дошъл да си вземе кърпичката... Уан го е убил. Всичко стана по моя вина. Как да продължа да живея, когато мъжът ми...

— Не забравяйте, че имате син, за когото трябва да се грижите — прекъсна я съдията.

Стисна я за ръката и я поведе към стълбите. Щом се върнаха в къщата, Ди накара началника на стражата да отведе жената на горния кат. Когато заповедта беше изпълнена, той каза:

— Ще стоим на стената до вратата. Ще чакаме убиецът да се върне. Уан е заклал Шън тук, после е излязъл да скрие тялото на жертвата си. Той ще се върне, за да изтрие кръвта, но синът му ни доведе и планът му ще се провали — след малко добави с въздишка: — Жалко за детето! Симпатично момченце е.

Четиримата мъже се притиснаха към стената, по двама от всяка страна на вратата. Съдията бе съвсем близо до сандъка на продавача. На горния етаж се чуваха дрезгави гласове, които спореха шумно.

Внезапно вратата се отвори и влезе висок широкоплещест мъж. Стражниците се хвърлиха върху него. Преди да разбере какво става, изненаданият Уан вече бе смъкнат на колене с вързани зад гърба с вериги ръце. От ръкава му изпадна пакет, увит с намаслена хартия, по пода се разпиля юфка. Един от стражниците ритна пакета към ъгъла на стаята. Горещо танцуваха. Тънките дъски на тавана се огъваха и пращяха.

— Не разпилявай хубавата храна — ядосано викна съдията на стражника. — Веднага я събери.

Сконфузеният мъж бързо започна да събира юфката в пакета. Когато го постави на масата, измърмори:

— Вече не е хубава. Овъргала е в праха, дето пада от тавана.

— Престъпникът има кръв на дясната ръка, ваше превъзходителство — извика началникът на стражата, който проверяваше веригите на Уан.

Уан гледаше с широко отворени очи кръвта на пода пред себе си. Устните му помръдваха, но от тях не излизаше звук. Той вдигна лице към съдията и едва промълви:

— Къде е жена ми? Какво се е случило с нея?

Съдията седна на сандъка и скръсти ръце в широките си ръкави. След това каза хладно:

— Тук въпросите задавам аз, съдията. Кажете ми...

— Къде е жена ми? — изкрещя като луд Уан. Опита се да се изправи, но началникът на стражата го удари по главата с тежката дръжка на бича си. Зашеметен, Уан разтърси глава и заекна:

— Же... жена ми... и... синът ми...

— Казвай! Какво се е случило тук тази вечер? — попита съдията.

— Тази вечер... — започна Уан с беззвучен глас, после се разколеба и спря.

Началникът на стражата го ритна.

— Казвай и говори истината! — изрева той. Лицето на Уан се разкриви. Той отново погледна към кръвта по пода. Най-сетне започна:

— Тази вечер, докато идвах насам, бакалинът ми каза, че у нас е бил съдържателят на заложна къща Шън. Когато се прибрах, се оказа, че няма нищо за ядене, дори и малко юфка по случай Новата година. Казах на жена си, че не я искам повече, че може да иде при оня Шън и да си остане там. Казах ѝ, че всички съседни знаят, дето той идва при нея следобед, докато мен ме няма. Тя нито призна, нито отрече. Тогава намерих оная кърпичка до леглото. Отидох да взема сатъра. Исках първо да убия нея, а после да видя сметката на тоя Шън. Но когато се върнах от кухнята, жена ми беше избягала. Грабнах кърпичката — исках да я хвърля в лицето на Шън, преди да му прережа гърлото. Но си убодох ръката на иглата, забита в кърпичката — Уан млъкна за момент, прехапа устни и преглътна. — Тогава разбрах какъв кръгъл глупак съм бил. Осъзнах, че тази кърпичка не е била изпусната там от Шън, а е била поръчана на жена ми и тя още е работела над нея... Излязох да я търся. Отидох до къщата на сестра ѝ, но там нямаше никой. Тогава се запътих към къщата на Шън. Исках да си заложа палтото и да — купя нещо хубаво. Но Шън ми каза, че ми дължи един наниз медни грошове за комплекта от двайсет кърпички, които бил поръчал на жена ми. Следобед, когато наминал към къщи, последната още не била готова, но наложницата му останала много доволна и от тези, които вече били избродирани. Каза, че и така ще ми плати, тъй като било Нова година. Купих пакет юфка и едно книжно цвете за жена си и се прибрах — втренчил поглед в съдията, той извика: — Кажете какво се е случило? Къде е тя?

Началникът на стражата се изкиска и извика:

— Ама че глупави лъжи ни наприказва кучето! Опитва се да печели време мръсникът! — вдигна дръжката на бича си и попита съдията: — Да му строша ли зъбите, ваше превъзходителство, та истината да излезе по-лесно?

Съдията поклати глава. Поглаждайки дългите си бакенбарди, той гледаше внимателно изопнатото лице на търговеца, коленичил пред него. После се обърна към началника на стражата и му заповяда:

— Провери дали у него има хартиено цвете! Началникът пъхна ръка в пазвата на търговеца и измъкна оттам едно червено книжно цвете. Показа го на съдията, после гнусливо го хвърли на пода и го стъпка. Ди стана. Отиде до леглото, вдигна кърпичката и внимателно я разгледа. После се приближи до масата и спря там, загледан в изпоцапаната юфка в пакета от намаслена хартия. Единственият звук, който се чуваше, беше тежкото дишане на коленичилия мъж. Изведнъж гълчавата на горния етаж се поднови. Съдията погледна към тавана. Обърна се към началника на стражата и му заповяда:

— Доведи двамата!

Когато търговецът видя жена си с детето, зяпна от радостно изумление. След малко извика:

— Слава на небесата, живи и здрави! — понечи да скочи към тях, но стражниците грубо го задържаха.

Жената се хвърли на пода пред коленичилия мъж и простена:

— Прости ми, прости ми! Бях такава глупачка, исках само да те подразня. Какво направих, о, какво направих! Сега ще трябва... Те ще те отведат и...

— Станете и двамата — прекъсна я строгият глас на съдията.

Властният му жест накара двамата стражници да пуснат раменете на Уан.

— Свалете му веригите! — заповяда Ди. Докато смаяният началник на стражниците изпълняваше нареждането, съдията каза на Уан: — Тази вечер заради глупавата си ревност ти едва не погуби жена си. Ужасната трагедия беше предотвратена от сина ти, той дойде да ме предупреди точно навреме. Нека това бъде урок за двама ви — и за теб, и за жена ти. В новогодишната вечер трябва да си припомним добрините, с които ни е удостоило небето, даровете му, които сме свикнали да приемаме за нещо естествено и твърде скоро забравяме. Вие двамата се обичате, здрави сте и имате чудесен син. Много хора не могат да се похвалят с това. Обещайте си, че отсега нататък ще направите всичко, за да докажете, че заслужавате това щастие — и като се обърна към момченцето, го погали по главата и добави: — И за

да не забравите, заповядвам ви да го прекръстите. Нека се казва Тапао — Голямо съкровище!

Съдията даде знак на тримата си подчинени и тръгна към вратата.

— Но... ваше превъзходителство, това убийство... — запъна се жената.

Отваряйки вратата, съдията каза с лека усмивка:

— Не е имало убийство. Когато хората горе са заклали прасето, жената на шивача е катурнала делвата, в която са събрали кръвта. Била е много пиана, за да избърше веднага пода. Кръвта е протекла през пукнатините на тавана върху масата и пода на вашата стая. Сбогом.

Жената сложи ръка на уста, за да не извика от радост. Мъжът ѝ се усмихна глуповато, после се наведе и вдигна хартиеното цвете. Несръчно изглаждайки смачканите му листенца, пристъпи към нея и го затыкна в косите ѝ. Момчето гледаше нагоре към родителите си. На кръглото му лице грееше широка усмивка.

Началникът на стражата бе довел коня на съдията пред къщата. Чак когато се метна на седлото, Ди внезапно осъзна, че болките в ставите не го мъчат вече.

Гонгът на нощната стража оповести полунощ. На пазара изригна залп от фойерверки. Съдията подкара коня си, извърна се върху седлото и извика:

— Честита Нова година!

Едва ли тримата застанали на вратата го чуха. Но това нямаше значение.

Издание:

Робърт ван Хюлик. Дъждовен дракон. Сборник разкази
КК „Труд“, 1997

Редактор: Красимир Мирчев

Коректор: Юлия Шопова

Художествено оформление и корица: Виктор Паунов

Технически редактор: Стефка Иванова

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.